

ZÁMER A PODKLADY NÁRODNÉHO PROJEKTU PRE PROGRAM SLOVENSKO 2021 - 2027

Názov národného projektu (ďalej aj „NP“)	Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu (NP NKP)
Poskytovateľ	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Identifikácia budúceho žiadateľa

Obchodné meno / názov	Ministerstvo kultúry SR
Sídlo	Nám. SNP 33
Právna forma	Rozpočtová organizácia
IČO	00165182
Štatutárny orgán	
Meno a priezvisko štatutára	Martina Šimkovičová

Identifikácia budúceho partnera

Obchodné meno / názov	
Sídlo	
Právna forma	
IČO	
Štatutárny orgán	
Meno a priezvisko štatutára	

Zdôvodnenie potreby NP, konkrétneho žiadateľa a partnerov

Vysvetlite, prečo je nevyhnutné realizovať NP, prípadne ako budú využité výstupy projektu.	<p>NP je zameraný na obnovu národných kultúrnych pamiatok (ďalej len „NKP“) vo vlastníctve štátu. Naším spoločným celonárodným záujmom je zachovať, ochrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva, ktorý možno využiť na vyvážený sociálno-ekonomický rozvoj územia s pozitívnymi dopadmi na miestnu a regionálnu zamestnanosť a konkurencieschopnosť.</p> <p><u>Nevyhnutnosti realizovať NP vyplýva hlavne z:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Až 25% pamiatkových objektov je v narušenom alebo dezolátnom stavebno-technickom stave; - Nevyhovujúci stav expozičných, výstavných a depozitných priestorov, zastaranosť expozícií a zbierok v národných kultúrnych pamiatkach; - Nedostatočné využívanie národných kultúrnych pamiatok na edukatívne účely, zatraktívnenie regiónov a ich ekonomický rozvoj; - Potreba naštartovania/reštartu kultúrneho turizmu. <p>Obnova NKP vytvorí priestor pre ponuku kultúrnych služieb s cieľom inklúzie neaktívnych osôb a osôb zo znevýhodnených skupín a prinesie možnosť rozvoja doplnkových služieb a udržateľného cestovného ruchu.</p> <p>V Programovom vyhlásení vlády 2020 – 2024 sa vláda zaviazala znížiť podiel pamiatkového fondu v narušenom alebo dezolátnom stavebno-technickom stave a jeho efektívnejšie a intenzívnejšie využívanie s cieľom posilniť jeho edukatívny potenciál, cestovný ruch, zatraktívniť regióny, naštartovať/reštartovať kultúrny turizmus a zvýšiť všeobecný záujem o kultúru a umenie.</p>
--	---

Zdôvodnite, prečo je vhodnejšie realizovať NP ako využitie „súťažného postupu prostredníctvom vyhlásiť výzvy (napr. porovnanie s realizáciou prostredníctvom projektu realizovaného na základe výzvy vzhľadom na efektívnejší spôsob napĺňania cieľov Programu Slovensko 2021 – 2027 porovnanie oboch spôsobov realizácie projektu, efektívnejšie a hospodárnejšie využitie finančných prostriedkov, efektívnosť služby poskytovanej cieľovej skupine, zabezpečenie štandardov kvality a pod.).

Výstupom projektu bude posilnenie úlohy kultúry v oblasti sociálnej inklúzie s využitím prvkov sociálnych inovácií, využitie kultúry a histórie ako vzdelávacieho prvku a posilňovania národnej identity tak u majoritnej časti obyvateľstva ako aj u národnostných menšín a zvýšenie tzv. sekundárnej zamestnanosti, ku ktorej dôjde obnovou NKP.

Podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov je NKP hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za NKP. NKP sa zapisujú do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, ktorý vedie Pamiatkový úrad Slovenskej republiky.

NKP sú jednou z najhodnotnejších a najvýznamnejších súčastí hmotného kultúrneho dedičstva, pritom však súčasný stav v ochrane pamiatkového fondu je poznačený vývojom do roku 1989, ktorý zapríčinil, že mnohé objekty v štátnom vlastníctve sa nachádzajú v neuspokojivom stavebno-technickom stave.

Obnova NKP je zložitou a procesne náročnou činnosťou, ktorá okrem dôsledne vykonávaných pracovných postupov vyžaduje aj náročnú predbežnú prípravu vo forme projektovej dokumentácie, archeologického prieskumu, pamiatkových výskumov, samotnú realizáciu obnovy (stavebné a reštauračné práce, ochrana a obstaranie zbierkových predmetov) a následnú kontrolu zrealizovaných prác v obnovovaných objektoch. Nakoľko ide o štátne NKP a MK SR je v zmysle § 18 ods. 1 písm. b) kompetenčného zákona ústredným orgánom štátnej správy zodpovedným za ochranu pamiatkového fondu, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo, je pre úspešnú realizáciu obnovy NKP v rámci tohto NP nevyhnutné systémové riešenie, ktoré je možné zabezpečiť realizáciou jedného národného projektu.

S ohľadom na špecifickosť cieľa a zároveň s ohľadom na vecné zameranie NP, charakter aktivít a geografický záber, nie je možné stanovené ciele dosiahnuť dopytovo-orientovanými projektmi.

V porovnaní s inými formami implementácie, napr. prostredníctvom dopytovo orientovaných projektov, je národný projekt vhodným riešením koordinovaného prístupu k obnove NKP vo vlastníctve štátu. NKP, ktoré budú predmetom ŽoNFP, sú vybrané na základe pasportizácie MK SR a v súlade s materiálom prerokovaným vládou SR. Výber vhodných objektov na realizáciu obnovy tak nemá súťažný charakter.

Decentralizácia projektu by predstavovala nelogický krok ohrozujúci kontinuitu a finančnú udržateľnosť realizačnej fázy obnovy jednotlivých NKP, nakoľko obnova pamiatkového fondu je finančne aj časovo náročný proces vzhľadom na náročnú prípravnú a stavebno-technickú časť realizácie s náročnými a často nepredvídateľnými vstupmi zahŕňajúcimi projektovú prípravu, archeologický prieskum pamiatkové výskumy (archeologický, architektonicko-historický, urbanistický, umeleckohistorický, archívny,...) a následnú realizáciu obnovy.

Národným projektom bude umožnené, aby do projektu cez otvorenú výzvu na zapojenie sa do projektu vstupovali jednotliví užívatelia s NKP, ktoré sú v ich správe, a to postupne, podľa stavu ich pripravenosti a splnenia kritérií stanovených pre budúcich užívateľov v riadiacej dokumentácii MK SR ako prijímateľa NP voči užívateľom (napr. schválená projektová dokumentácia). Finančné prostriedky určené na projekt ako celok sa v rámci NP bude možné flexibilne presúvať medzi jednotlivými užívateľmi podľa stavu implementácie obnovy ich jednotlivých NKP

	<p>a/alebo potreby vyplývajúcej z jednotlivých fáz obnovy NKP. Počas implementácie NP budú môcť do neho vstupovať aj iní užívatelia a ich NKP, neuvedené v prílohe č.2 PZ, a to na základe flexibilného koordinovaného prístupu (preto zvolená forma otvorenej výzvy). Doplnenie ďalších NKP bude umožnené či už aktualizáciou materiálu vzatého na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023 , ktorý by predložilo MK SR na rokovanie vlády SR, resp. iným spôsobom určeným vzájomnou dohodou MK SR ako vecného gestora a nositeľa PN a poskytovateľa MIRRI SR/ RO PSK.</p> <p>Decentralizovaným prístupom, s presne určenou maximálnou výškou NFP na jednu NKP, by bola táto flexibilita narušená, čo by mohlo viesť k celkovému ohrozeniu úspešnej realizácie obnovy vybraných NKP.</p>
<p>Dôvod určenia budúceho prijímateľa národného projektu. Jednoznačne a stručne zdôvodnite výber prijímateľa NP ako jedinečnej osoby oprávnenej na realizáciu NP (napr. odkazom na Program Slovensko 2021 – 2027, v ktorom je priamo uvedený prijímateľ; odkazom na platné predpisy, podľa ktorých má prijímateľ osobitné, jedinečné / unikátne kompetencie na implementáciu aktivít NP priamo zo zákona; odkazom na národnú stratégiu, ktorá odôvodňuje jedinečnosť prijímateľa NP a pod.).</p>	<p>Vzhľadom na obsahové i geografické zameranie projektu – na pamiatkovú obnovu NKP v menej rozvinutých regiónoch SR – si zabezpečenie implementácie projektu vyžaduje vecnú koordináciu MK SR, ktoré je v zmysle § 18 ods. 1 písm. b) kompetenčného zákona ústredným orgánom štátnej správy pre ochranu pamiatkového fondu, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo.</p> <p>Ministerstvo kultúry SR (ďalej len "MK SR") má vytvorené a stabilizované administratívne kapacity týkajúce sa odbornej, ako aj implementačnej stránky projektu. MK SR a jeho sekcia fondov EÚ (SFEU) vykonáva v programovom období 2014-2020 funkciu sprostredkovateľského orgánu pre Integrovaný operačný program (ďalej len „IROP“) pre PO3 a PO7 (ŠC 7.7). Zastrešením tohto NP pod jednu implementačnú sekciu MK SR (SFEU) a jej kooperáciou so sekciou kultúrneho dedičstva a štátneho jazyka (SKDaŠJ) sa dosiahne pozitívny efekt v oblasti koordinovaného prístupu k obnove pamiatkového fondu na území SR s ad hoc riešením vzniknutej situácie a jednotného metodického a odborného prístupu.</p>
<p>Zdôvodnenie potreby partnera národného projektu (ak relevantné). Uvedte kritériá pre výber partnera. Má partner monopolné postavenie na implementáciu týchto aktivít? (áno/nie) Ak áno, na akom základe?</p>	<p>N/A (nositeľom projektu je MK SR ako ústredný orgán štátnej správy SR (ďalej len „ÚOŠS SR“) a do projektu budú zapojené ako užívatelia ďalšie ÚOŠS SR a organizácie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti niektorého z ÚOŠS SR.</p>
<p>Uvedte akým spôsobom boli do prípravy NP zapojení relevantní partneri v súlade s článkom 8 nariadenia o spoločných ustanoveniach. V prípade, ak žiadateľ spolupracoval s partnermi už pri príprave zámeru NP aj s partnermi, uvedie informáciu o ich zapojení v tejto časti. V prípade nezapojenia partnerov do prípravy NP, uvedte dôvody ich nezapojenia. Konkrétne ide o: regionálne, miestne, mestské a ostatné orgány verejnej správy; hospodárskych a sociálnych partnerov; občiansku spoločnosť; výskumné organizácie a univerzity.</p>	<p>MK SR ako vecný gestor zorganizoval pracovné stretnutie členov a pozorovateľov komisie PO4. PZ bol všetkým členom a pozorovateľom komisie PO4 zaslaný pred stretnutím na oboznámenie. Cieľom stretnutia bolo nielen PZ a budúci NP predstaviť, ale zároveň aj prediskutovať so zúčastnenými čo najväčšie prepojenie tejto investičnej intervencie s neinvestičnými prvkami sociálnej inklúzie a využitím sociálneho aspektu. Na stretnutí bolo prezentovaných viacero pripomienok, z ktorých viaceré boli zapracované do PZ. Pripomienky, ktoré boli v protiklade s nastavením samotnej intervencie a jej zamerania, nebolo možné zohľadniť a to na základe rozhodnutia vedenia MK SR zachovať ciele stanovené v aktuálnej verzii PSK (pripomienka zapojiť do NP aj NKP, ktoré nie sú vo vlastníctve štátu).</p>

Sumárne informácie o národnom projekte¹	
Celkové oprávnené výdavky NP (v EUR)	157 949 574,75
Miesto realizácie projektu (na úrovni kraja, resp. celá SR)	SK021 Trnavský kraj SK022 Trenčiansky kraj SK023 Nitriansky kraj SK031 Žilinský kraj SK032 Banskobystrický kraj SK041 Prešovská kraj SK042 Košický kraj
Identifikácia hlavných cieľových skupín (ak relevantné)	Obyvatelia a návštevníci regiónov na území SR (návštevníci národných kultúrnych pamiatok a pamäťových a fondových inštitúcií – múzeí, galérií, knižníc, archívov)
Projekt so špecifickým určením pre marginalizované rómske komunity.	nie

Identifikácia projektu	
Názov projektu/akronym	Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu (NP NKP)
NACE projektu	Všeobecná verejná správa
Štátna pomoc	Bude vypracovaná schéma štátnej pomoci v súlade s príslušnými nariadeniami EK. Schému štátnej pomoci vypracuje RO PSK ako poskytovateľ pomoci.
Kategórie regiónov	MRR
Projekt s relevanciou k Integrovaným územným stratégiám	ÁNO / NIE (resp. ak je zameranie projektu IUS pole je automaticky áno) NIE
Projekt s relevanciou k Udržateľnému rozvoju miest	NIE (pokiaľ vo výzve nie je uvedené inak)
Cieľ politiky súdržnosti	4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
Program	ITMS401000 - SK - Program Slovensko - SK - EFRR/KF/FST/ESF+
Fond	EFRR
Priorita	4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby
Špecifický cieľ	RSO4.6 Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie
Aktivita/akcia v súlade s P SK	Národné kultúrne pamiatky a pamiatkové objekty
Opatrenie (ak je to relevantné)	nerelevantné
Kategorizácia za konkrétne špecifické ciele	
Oblasť intervencie	166. Ochrana, rozvoj a podpora kultúrneho dedičstva a kultúrnych služieb
Typ územia	33. Iné prístupy – Žiadne územné zameranie (MRR/VRR)
Forma financovania	1. Grant
Oblasť intervencie	166. Ochrana, rozvoj a podpora kultúrneho dedičstva a kultúrnych služieb
Typ územia	33. Iné prístupy – Žiadne územné zameranie (MRR/VRR)
Forma financovania	1. Grant

Predpokladaný časový rámec	
Dátum vyhlásenia výzvy vo formáte mesiac/rok	3/2024

¹ Ďalšie informácie o národnom projekte - definuje implementačná sekcia riadiaci orgán / sprostredkovateľský orgán, ak je to relevantné, v nadväznosti na zameranie projektu (napr. v prípade IT projektov odkaz na dokumentáciu projektu dostupnú v Meta informačnom systéme MIRRI SR <https://metais.vicempremier.gov.sk/>).

Plánovaný štvrťrok podpísania zmluvy o NFP s prijímateľom (ak je to relevantné)	2Q/2024
Plánovaný štvrťrok spustenia realizácie NP	2Q/2024
Predpokladaná doba realizácie NP v mesiacoch	66

Popis projektu

Stručný popis projektu

Jedným z cieľov je zachovať, ochrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva, ktorý sa využije na vyvážený ekonomický rozvoj územia s pozitívnymi dopadmi na miestnu a regionálnu zamestnanosť a konkurencieschopnosť, čo vyplýva z Národnej stratégie pre trvalú udržateľnosť a zo Stratégie ochrany pamiatkového fondu. Ďalším cieľom je posilnenie úlohy kultúry v oblasti sociálnej inklúzie s využitím prvkov sociálnych inovácií, využitie kultúry a histórie ako vzdelávacieho prvku a posilňovania národnej identity tak u majoritnej časti obyvateľstva ako aj u národnostných menšín.

Cieľom projektu je obnova kultúrneho dedičstva a využitie kultúry a histórie ako vzdelávacieho prvku a posilňovania národnej identity tak u majoritnej časti obyvateľstva ako aj u národnostných menšín. Dostupnosť kultúrnych služieb je často obmedzená zlým stavom kultúrnej infraštruktúry.

Tento cieľ je možné dosiahnuť najmä posilnením úlohy kultúry a kultúrnych aktív na miestnej a regionálnej úrovni. Je potrebné zlepšiť dostupnosť kultúry, skvalitnenie služieb pre návštevníkov a zvýšenie atraktivity jednotlivých miest a obcí. Dôležitým bodom je koordinácia existujúcich kultúrnych aktivít s novými príležitosťami s dôrazom na popularizáciu tradícií a histórie, umenia a kultúry. Dlhodobým pozitívom bude, že obyvatelia a turisti budú vo zvýšenej miere využívať NKP, vrátane kultúrnych a prírodných pamiatok zaradených v Zozname svetového dedičstva UNESCO pre svoje kultúrne a voľno-časové aktivity.

Ďalším cieľom je podporiť a zvýšiť tzv. sekundárnu zamestnanosť, ku ktorej dôjde obnovou NKP. Jej obnova, zatraktívnenie, rozšírenie expozícií apod. by mali viesť k rozvoju cestovného ruchu v danom regióne a na to naviazanému rozvoju a vytváraniu nových pracovných miest, vrátane aj udržania už existujúcich (v súbehu viacerých kríz ohrozených) pracovných miest v týchto regiónoch, napr. znovu sa otvorí parkovisko, ktoré bolo z dôvodu nízkej návštevnosti, alebo úplného zatvorenia NKP, zrušené a vytvorí sa pracovného miesta strážcu parkoviska, predajcu lístkov apod.

Obnova NKP vytvorí priestor pre ponuku kultúrnych služieb s cieľom inklúzie neaktívnych osôb a osôb zo znevýhodnených skupín a prinesie možnosť rozvoja doplnkových služieb a udržateľného cestovného ruchu. Podporené NKP sa nachádzajú na Východnom Slovensku (3 v PSK a 1 v KSK), na Strednom Slovensku (5 v BBSK a 2 v ŽSK) a na Západnom Slovensku (1 v TSK a 1 TTSK). Z uvedeného vyplýva, že k podpore a rozvoju cestovného ruchu a následne sekundárnej zamestnanosti by malo dôjsť v tých častiach Slovenska, ktoré sú v rámci iných zameraní intervencií označené aj ako najmenej rozvinuté regióny SR-.

Dosahovanie cieľov bude merané cez merateľné ukazovatele (naviazané na ukazovatele na úrovni EÚ - spoločný výstup RCO77 a spoločný výsledok RCR77; 1 ukazovateľ naviazaný na špecifický ukazovateľ výstupov iba pre SR – SOI40) a merateľný ukazovateľ výstupu bez agregácie PXXX (bude vytvorený po schválení PZ) – „Počet zapojených vzdelávacích inštitúcií“. Nad rámec toho bude prijímateľ monitorovať aj štatistické údaje (D-údaje) súvisiace hlavne so sekundárnou zamestnanosťou, v rámci ktorých bude monitorovaný počet neaktívnych osôb a/alebo osôb zo znevýhodnených skupín, ktoré sa zapojili do aktivít projektu a počet vytvorených pracovných miest pre tieto skupiny obyvateľstva.

Popis východiskovej situácie

Východiskové dokumenty na regionálnej, národnej a európskej úrovni, ktoré priamo súvisia s realizáciou NP:

- Stratégia kultúry a kreatívneho priemyslu 2030;
- Stratégia ochrany pamiatkového fondu na roky 2017-2022 (uznesenie vlády SR č. 588/2017);
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030-;

- Pasportizácia aktuálneho stavebnotechnického stavu NKP (2019);
- Návrh priorít Ministerstva kultúry SR na obnovu národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu z finančných prostriedkov fondov EÚ v programovom období 2021-2027 (vzatý na vedomie dňa 22.03.2023).

Využitie kultúrneho dedičstva je limitované jeho stavom a dostupnosťou. Na Slovensku je 17 000 nehnuteľných pamiatkových objektov. Percentuálny podiel pamiatok v jednotlivých stupňoch technického stavu sa udržiava približne na rovnakej úrovni. Aktuálne je 25% pamiatok v narušenom alebo dezolátnom stave (prípadne v obnove). Jednou z príčin je aj nedostatočné financovanie obnovy pamiatkového fondu, ktorý bol dlhodobo zanedbávaný. Treba vziať do úvahy, že každoročne dochádza k zhoršovaniu sa stavebno-technického stavu NKP. Podiel pamiatkových objektov v narušenom stave je dlhodobo na úrovni 20 %, a podiel v dezolátnom stave je 5 %, pričom najčastejšie sa odníma status národnej kultúrnej pamiatky práve kvôli dezolátnemu stavu, resp. fyzickému zániku. Expozičné a depozitné priestory pamiatkových objektov sú často vo veľmi nevyhovujúcom stave s nevyhovujúcimi klimatickými a svetelnými podmienkami pre uloženie zbierkových predmetov a knižných fondov, pričom súčasne s obnovou týchto priestorov je nevyhnutná aj ich obnova a vybavenie zbierkových predmetov.

Takzvané rodinné striebro tvoria objekty ako napr. Spišský hrad, Krásna Hôrka, kaštieľ Betliar, Slovenské národné divadlo, Národné divadlo v Košiciach a pod. Stavebnotechnickému stavu v správe pamäťových a fondových a iných kultúrnych inštitúcií zriaďovaných ústrednými orgánmi štátnej správy SR, taktiež nebola v ostatných desaťročiach venovaná dostatočná pozornosť.

Z uvedeného dôvodu je možné konštatovať, že stav objektov – NKP vo vlastníctve štátu nie je dobrý – doslova sa dá povedať, že štát nie je príkladom pre bežných vlastníkov v oblasti starostlivosti o svoje kultúrne dedičstvo. A aj z tohto dôvodu považuje MK SR realizáciu pripravovaného národného projektu za nevyhnutný krok k zmene postoja štátu voči svojim kultúrno-historickým hodnotám.

V dôsledku dlhodobého podfinancovania obnovy pamiatkového fondu sa počas predchádzajúcich období naakumuloval v tejto oblasti investičný dlh. Keďže pamiatkový fond so svojimi hodnotami predstavuje obrovský potenciál nielen kultúrno-historický, ale aj spoločensko-ekonomický, Inštitút kultúrnej politiky MK SR (IKP) odhadol dlh voči pamiatkovému fondu až do výšky 5,4 mld. EUR. Mnohé pamiatky sú lokalizované v ekonomicky menej rozvinutých regiónoch (napr. Spišský hrad), kde súvisiaci turizmus predstavuje významný zdroj zamestnanosti a rozvoja podnikania. Proces obnovy pamiatkového fondu počíta so zvýšením zamestnanosti v regióne aj s vytvorením pracovných príležitostí pre neaktívne osoby a/alebo pre osoby zo znevýhodnených skupín. Rekonštrukcia národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu teda ostáva kľúčovou požiadavkou, nakoľko ide spravidla o najväčšie a najvýznamnejšie pamiatky na Slovensku. Pre udržateľnú sieť kultúrneho turizmu a udržateľnú obnovu kultúrnych pamiatok, ktorých súčasťou sú aj technické pamiatky so špecifickým kultúrnym potenciálom, musí byť obnova previazaná na ich budúce využívanie a na súvisiace kultúrne aktivity. Pri výbere pamiatok určených na obnovu bolo prihliadané na ich potenciál pre rozvoj regiónu, cestovného ruchu / kultúrneho turizmu v príslušnom území a ich využitie na kultúrne aktivity.

Investície do oblasti obnovy pamiatkového fondu majú multiplikačný finančný efekt a pozitívne medzisektorové dopady. Osobitne dôležité sú výhody v oblasti vzdelávania, cestovného ruchu, zamestnanosti a udržiavania kultúrno-historického povedomia krajiny.

Príkladom negatívneho dopadu zničenia hodnôt kultúrneho dedičstva je hradu Krásna Hôrka. Devastujúci požiar (a následné niekoľkoročné zatvorenie objektu z dôvodu obnovy) preukázal jednoznačný negatívny vplyv na podnikateľské aktivity celého širokého okolia, pokles návštevnosti aj iných turistických cieľov v okolí. To vyvolalo vlnu protestných akcií nespokojných obyvateľov Krásnohorského Podhradia, ktorí sú postihnutí útlmom cestovného ruchu najviac. Očakáva sa, že po zrealizovaní obnovy a otvorení hradu Krásna Hôrka sa situácia v regióne opätovne výraznelepší.

S prihliadnutím na okolnosť, že kultúrne pamiatky majú nezastupiteľné miesto nielen ako úžitkové hodnoty a základné prostriedky, ale aj ako nositelia pamiatkových hodnôt a prostriedky rozvoja cestovného ruchu (tzv. kultúrny turizmus), je financovanie ich záchranu nevyhnutné navýšiť a dostať na porovnateľnú úroveň s ostatnými štátmi Európskej únie. Dôkazom, že problém dlhodobého zanedbávania prerástol do celospoločenskej dimenzie je fakt, že nezávislé inštitúcie vytvorili a podpísali v roku 2017 spoločné "Memorandum o obnove a manažovaní významných národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve Slovenskej republiky". Cieľom tohto memoranda je vyjadrenie potreby záchranu, obnovy a manažovania najvýznamnejších kultúrnych pamiatok na Slovensku, ktoré sú

vo vlastníctve Slovenskej republiky.

Zachovanie, ochrana a rozvoj potenciálu kultúrneho dedičstva má pozitívny prínos pre vyvážený ekonomický rozvoj územia s pozitívnymi dopadmi na miestnu a regionálnu zamestnanosť a konkurencieschopnosť, čo vyplýva zo Stratégie ochrany pamiatkového fondu na roky 2017-2022 (uznesenie vlády SR č. 588/2017) a z Národnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja (uznesenie vlády SR č. 978/2001), ktorých jedným z cieľov je zachovať, ochrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva, ktorý sa využije na vyvážený ekonomický rozvoj územia s pozitívnymi dopadmi na miestnu a regionálnu zamestnanosť a konkurencieschopnosť, čo vyplýva z Národnej stratégie pre trvalú udržateľnosť a zo Stratégie ochrany pamiatkového fondu. Ďalším cieľom je posilnenie úlohy kultúry v oblasti sociálnej inklúzie s využitím prvkov sociálnych inovácií, využitie kultúry a histórie ako vzdelávacieho prvku a posilňovania národnej identity tak u majoritnej časti obyvateľstva ako aj u národnostných menšín. Je potrebné zlepšiť dostupnosť kultúry, skvalitnenie služieb a zvýšenie atraktivity jednotlivých miest a obcí. Súčasťou podpory bude koordinácia existujúcich kultúrnych aktivít s novými príležitosťami s dôrazom na popularizáciu tradícií a histórie, umenia a kultúry.

Dlhodobým pozitívom bude, že obyvatelia a turisti budú vo zvýšenej miere využívať národné kultúrne pamiatky (NKP), vrátane kultúrnych a prírodných pamiatok zaradených v Zozname svetového dedičstva UNESCO pre svoje kultúrne a voľno-časové aktivity. Zatraktívnenie kultúrnych objektov priláka do regiónov nielen domácich i zahraničných turistov, ale aj investorov, ktorí budú ďalej rozvíjať a posilňovať ekonomický rast, zvyšovať zamestnanosť a konkurencieschopnosť regiónov tak na národnej ako aj medzinárodnej úrovni.

Intervencie do kultúry a kultúrnych inštitúcií budú podporovať realizáciu regionálnych stratégií, s cieľom smerovať intervencie do oblastí, kde je predpoklad rozvoja aj v iných oblastiach, ktoré sú základom pre využívanie kultúry a kultúrnych aktív ako napr. budovanie/rekonštrukcia cestnej infraštruktúry, existencia dostupnosti dopravy, existencia ubytovacej a stravovacej kapacity apod.

Na základe pasportizácie aktuálneho stavebnotechnického stavu NKP a ich pripravenosť na pamiatkovú obnovu, ako aj nevyhnutnosť tejto obnovy v organizáciách v pôsobnosti MK SR, ktorú vykonalo MK SR v roku 2019, bol pre potreby určenia prioritizácie obnovy NKP vytvorený zoznam NKP v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR s prioritou obnovy z fondov EÚ v programovom období 2021-2027. Do zoznamu na základe medzirezortného pripomienkového konania pribudli aj NKP v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“), Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „MPaRV SR“) a Ministerstva obrany SR (ďalej len „MO SR“).

Vláda SR na svojom rokovaní dňa 22.03.2023 vzala na vedomie zoznam NKP s prioritami MK SR na obnovu NKP. Zoznam týchto NKP je uvedený prílohe č.2 v tabuľke č. 2a a v tabuľke č. 2b). Okrem NKP, ktoré sú súčasťou schváleného materiálu, MK SR z dôvodu prevencie možného nedočerpania finančných prostriedkov v NP, vytvára zoznam doplňujúcich, avšak rovnako prioritných NKP (viď príloha č.2, tabuľka č. 2c), ktoré boli identifikované Inštitútom kultúrnej politiky MK SR a to v zmysle Investičnej stratégie MK SR z dlhodobu spravovaného investičného zásobníka na základe vyššej miery pripravenosti.

Ako je uvedené v PZ vyššie - doplnenie ďalších NKP bude umožnené či už aktualizáciou materiálu vzatého na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023 , ktorý by predložilo MK SR na rokovanie vlády SR, resp. iným spôsobom určeným vzájomnou dohodou MK SR ako vecného gestora a nositeľa PN a poskytovateľa MIRRI SR/ RO PSK. Následne takto doplnené NKP bude možné zapojiť do NP cez ďalšie kolo otvorenej výzvy.

Previazanosť na ukončené a/alebo prebiehajúce národné projekty:

N/A – obdobný projekt doteraz nebol v SR realizovaný

Problémové a prioritné oblasti, ktoré rieši zámer NP. (Zoznam známych problémov, ktoré vyplývajú zo súčasného stavu a je potrebné ich riešiť):

Hlavné identifikované problémy:

- Až 25% pamiatkových objektov je v narušenom alebo dezolátnom stavebno-technickom stave;
- Nevyhovujúci stav expozičných, výstavných a depozitných priestorov, zastaranosť expozícií a zbierok v národných kultúrnych pamiatkach;
- Nedostatočné využívanie národných kultúrnych pamiatok na edukatívne účely, zatraktívnenie regiónov a ich ekonomický rozvoj;

- Potreba naštartovania/reštartu kultúrneho turizmu.

Spôsob realizácie aktivít projektu

Hlavná aktivita – Obnova NKP vo vlastníctve štátu

NP bude realizovaný cez MK SR a jeho sekciu fondov EÚ (ďalej len „SFEU“). MK SR ako nositeľ NP vyhlási výzvu na zapojenie užívateľov do projektu. Do výzvy sa budú oprávnení užívatelia zapájať na základe podanej žiadosti o zapojenie do NP. Na žiadosti budú zo strany MK SR aplikované vylučovacie kritériá.

Príklady vylučovacích kritérií:

- oprávnenosť žiadateľa (viď príloha č.2 tabuľka č. 1a) a v prípade využitia zásobníka aj Tabuľka č. 1b)
- oprávnenosť NKP – NKP je na zozname v prílohe č.2 v Tabuľke č. 2a) a v prípade využitia zásobníka v Tabuľke č. 2b) a/alebo v Tabuľke č. 2c).
- oprávnenosť žiadateľa na získanie finančných prostriedkov z EŠIF (žadateľ nemá podlížnosti voči daňovému úradu, sociálnej a zdravotnej poisťovni; žiadateľ nemá vrátiť pomoc na základe rozhodnutia EK atď.)
- v žiadosti je definovaná debarierizácia v zmysle výzvy
- v žiadosti je definovaná spolupráca so vzdelávacími inštitúciami na samotnej obnove NKP

MK SR po skončení posudzovania žiadosti uzatvorí s užívateľom zmluvu na obnovu NKP, ktoré úspešne prešli vylučovacími kritériami. Užívateľ je oprávnený sa opakovane zapojiť do ďalšieho kola otvorenej výzvy a požiadať o finančné prostriedky na ďalšie NKP v jeho správe a/alebo na NKP, ktoré boli v predchádzajúcich kolách výzvy neodsúhlasené na podporu z dôvodu nesplnenia niektorého z vylučovacích kritérií. Pre všetky kolá výzvy sa budú uplatňovať rovnaké vylučovacie kritériá. Do otvorenej výzvy sa bude možné zapojiť iba do času vyčerpania alokácie na NP.

Predmetom NP bude obnova NKP uvedených v prílohe č.2 Tabuľka 1 a). Zároveň je v prílohe č. 2 v tabuľke č. 1b uvedený zoznam potenciálnych žiadateľov na obnovu NKP (zásobník). MK SR pristúpi k obnove NKP v zásobníku v prípade, ak by obnova NKP z aktuálne obnovovaných NKP z objektívnych príčin stagnovala, resp. by bolo nutné ju pozastaviť (napr. z dôvodu nepredpokladaného archeologického nálezu), a/alebo by došlo k úspore zazmluvnených finančných prostriedkov na realizáciu NP – zapojiť bude možné tú NKP, ktorej objem požadovaných finančných prostriedkov bude nižší/rovný ako zostatok/úspora zazmluvnených finančných prostriedkov.

Zapojení užívatelia budú môcť využiť spätnú refundáciu výdavkov vynaložených na obnovu od 01.01.2021. Spätnú refundáciu bude možné využiť aj v prípade realizácie obnovy NKP, ktorých výdavky sú čiastočne hradené na základe existujúcich uznesení vlády SR č. 348/2019 a 520/2019, ktorými vláda SR vyčlenila na obnovu NKP finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, t.j. spätnou refundáciou dôjde k pozitívnemu dopadu na štátny rozpočet. Zoznam týchto NKP a ich vlastníkov/užívateľov je v prílohe č.2 v tabuľke č.3.

V rámci obnovy NKP bude možné financovať najmä tieto typy výdavkov (podrobný zoznam oprávnených výdavkov bude zadefinovaný v rámci príručky pre užívateľov):

- predprojektová príprava, vrátane súvisiacich činností ako architektonické štúdie
- pamiatkové prieskumy
- projektová dokumentácia
- stavebné a rekonštrukčné práce
- interiérové vybavenie
- zabezpečenie depozitu zbierkových predmetov počas obnovy
- nové expozície
- obnova historických a umeleckých prvkov
- externé služby (napr. realizácia VO)
- mzdové výdavky zamestnancov zapojených do realizácie projektu na jednotlivých objektoch

Stanovený cieľ sa zabezpečí poskytovaním finančných prostriedkov zúčastneným subjektom, ktorí zabezpečia obnovu NKP, ktorú majú v správe od vlastníka NKP, t.j. štátu. Finančné prostriedky budú zúčastneným subjektom poskytované formou transferov.

Oprávnenými užívateľmi sú vybrané subjekty zadefinované v zmysle materiálu, ktorý vláda SR vzala na vedomie na

svojom rokovaní dňa 22.03.2023 (viď príloha č.2, Tabuľka č.1a)).

Oprávnené NKP na obnovu sú NKP uvedené v prílohe č.2, Tabuľka č. 2a).

Uvedené je premietnuté do vylučovacích kritérií (viď vyššie).

Pre zabezpečenie plynulého čerpania a elimináciu rizík pri rekonštrukcii NKP z fondov EÚ, MK SR vytvorilo zoznam zásobníkových priorít NKP na obnovu:

- ostatné NKP zadefinované v zmysle materiálu, ktorý vzala vláda SR na vedomie dňa 22.03.2023 (príloha č.2 Tabuľka č.2 b)

- NKP nad rámec zoznamu, ktorý je súčasťou materiálu vzatom vládou SR na vedomie dňa 22.03.2023 (príloha č.2 Tabuľka č.2 c)

- NKP u ktorých je možné využitie spätnej refundácie už realizovanej obnovy zo štátneho rozpočtu (príloha č.2 Tabuľka č.3).

Doplnené NKP boli v zmysle investičnej stratégie MK SR vybrané z dlhodobu spravovaného investičného zásobníka MK SR, na základe vyššej miery pripravenosti. Po zaradení týchto NKP na zoznam oprávnených NKP (po prijatí/schválení aktualizovaného materiálu na rokovaní vlády SR), budú oprávnení užívateľa môcť požiadať o finančné prostriedky na ich obnovu a zaradenie do NP.

Podporná aktivita – administratívne zabezpečenie NP

Administratívne bude projekt zabezpečovať útvar MK SR, sekcia fondov EÚ (SFEU). Viacerí zamestnanci sekcie majú dlhoročné skúsenosti s implementáciou projektov z fondov EÚ. MK SR ma pre potreby implementácie projektu zabezpečené priestorové vybavenie a aj základné IKT vybavenie.

Ďalšie informácie sú uvedené v časti PZ „Administratívna a prevádzková kapacita žiadateľa a partnera“.

Rozpočet

MK SR rozhodlo o vyčlení sumy 158 mil. EUR (celkové zdroje) na pripravovaný NP na obnovu NKP vo vlastníctve štátu.

Rozpočet pozostáva z dvoch častí:

a) Rozpočet hlavnej aktivity

b) Rozpočet na podporné aktivity

ad a) Rozpočet na hlavnú aktivitu

Na hlavnú aktivitu je v rámci projektu vyčlenených 147,6 mil. EUR (celkové zdroje). Odhad výdavkov za jednotlivé NKP bol realizovaný samotnými užívateľmi pri zohľadnení cien stavebných materiálov a služieb v čase vypracovania podkladov - prvotne v roku 2019, následne z dôvodu, že nebola pripravená dokumentácia na implementáciu PSK na národnej úrovni a tak sa spustenie implementácie posunulo až na rok 2023, bola aktualizácia výdavkov v roku 2023. Predpokladané výdavky vychádzajú z odhadu podľa cien zadefinovaných v roku 2023. Ich výška sa napriek tomu môže meniť v závislosti od vývoja cien stavebných prác, tovarov a služieb a cien energií v čase realizácie rekonštrukčných prác. Finančné prostriedky budú poskytované formou transferov zo strany MK SR voči užívateľom. Oprávnené výdavky užívateľov budú podrobne definované v príručke pre užívateľa a pôjde o výdavky skupín oprávnených výdavkov v zmysle Príručky k oprávnenosti výdavkov v jeho aktuálne platnej verzii vydané zo strany MIRRI SR/RO PSK: dlhodobý hmotný majetok, dlhodobý nehmotný majetok, zásoby, služby, osobné výdavky a rezerva.

Odhad výdavkov za jednotlivé NKP bol realizovaný samotnými užívateľmi pri zohľadnení cien stavebných materiálov a služieb v čase vypracovania podkladov - prvotne v roku 2019, následne z dôvodu, že nebola pripravená dokumentácia na implementáciu PSK na národnej úrovni a tak sa spustenie implementácie posunulo až na rok 2023, bola aktualizácia robená v roku 2023

Z dôvodu zabezpečenia jednotného prístupu k nastavovaniu mzdových výdavkov na zúčastnených subjektoch a zároveň s cieľom prioritizácie alokácie finančných prostriedkov na samotnú obnovu NKP, stanovilo MK SR percentuálnu škálu na maximálne percento vyčlenenia finančných prostriedkov na mzdové výdavky z pridelených finančných prostriedkov:

- Finančné prostriedky do 3 mil. EUR – maximálne 10% z vyčlenených finančných prostriedkov

- Finančné prostriedky nad 3 mil. EUR do 10 mil. EUR – maximálne 6% z vyčlenených finančných prostriedkov
 - Finančné prostriedky nad 10 mil. EUR – maximálne 4% z vyčlenených finančných prostriedkov
- Priemerné percento možnosti využitia časti finančných prostriedkov na mzdové výdavky je 6% $(4+4+4+10+10+6+4+6)/8 = 6\%$.

Na základe vyššie uvedeného - oprávnení užívateľa budú môcť v rámci zazmluvnených finančných prostriedkov využiť ich časť na mzdové výdavky pre zamestnancov, avšak iba v rámci stanovených percentuálnych limitov. Sumárne tak finančné prostriedky vynaložené na mzdy zamestnancov užívateľa nepresiahnu 6% z celkových výdavkov na obnovovanú NKP.

Ad b) Rozpočet na podporné aktivity

Podporné aktivity budú financované cez skupinu výdavkov 907, t.j. paušálna sadzba na nepriame výdavky podľa článku 54 písm. a) NSU². Z paušálne sadzby budú financované napr. mzdy projektového tímu na MK SR, cestovné výdavky, IKT apod.

MK SR realizuje prípravu projektu už od 6/2023. Vzhľadom na to, bude spätne refundovať oprávnené výdavky na prípravu projektu po spustení projektu.

V zmysle prílohy č. 2 by na obnovu NKP zadaných ako priorit bola potrebná alokácia vo výške 310,63 mil. EUR: - 234,35 mil. EUR (147,61 mil. EUR + 86,74 mil. EUR) na obnovu NKP zadaných materiálom vzatým na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023 (viď tabuľka č. 2a + tabuľka č. 2b)

- 35,15 mil. EUR na obnovu NKP, ktoré sú aktuálne na zozname zásobníka z dôvodu limitovanej alokácie v PSK (viď tabuľka č. 2 b)

- 41,13 mil. EUR na refundáciu výdavkov už obnovovaných NKP zo štátneho rozpočtu.

Nakoľko MK SR má k dispozícii iba limitovaný rozpočet zadaný v PSK, bude zadaná alokácia na NP 147,61 mil. EUR prioritne smerovaná do NKP v zozname v prílohe č.2 Tabuľka a). Následne v prípade využitia zásobníka bude prioritizácia zapojenia ďalších subjektov na obnovu:

1. Refundácia už obnovovaných NKP zo štátneho rozpočtu (viď príloha č. 2 Tabuľka č.3)
2. Zapojenie ostatných užívateľov a ich NKP v zmysle materiálu vzatého na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023 (viď príloha č.2 Tabuľka č.2b)
3. Zapojenie užívateľov a ich NKP (viď príloha č.2 Tabuľka č. 2c)

Indikatívny rozpočet spĺňa kritérium „hodnota za peniaze“.

Uplatňovanie sociálneho aspektu počas realizácie projektu

V zmysle súčasnej právnej úpravy zákona o verejnom obstarávaní je verejný obstarávateľ, ktorým je Slovenská republika zastúpená svojimi orgánmi (tzn. užívateľ v rámci tohto projektu), je v kalendárnom roku, v ktorom začal alebo realizoval najmenej desať verejných obstarávaní okrem zákaziek s nízkou hodnotou povinný použiť sociálne hľadisko najmenej v 6 % verejných obstarávaní.

V tejto súvislosti bude MK SR dohliadať na uplatňovanie sociálneho aspektu v projekte cez dve povinné súčasti obnovy NKP a jednu odporúčanú uplatniteľnú pri realizácii „hrubých prác“.

1. Povinné súčasti uplatňovania sociálneho aspektu

a) Debarierizácia

Každý užívateľ bude povinný zrealizovať debarierizačné prvky na obnovovanej NKP. Pri obnove kultúrnych pamiatok sa často dostáva do konfliktu ochrana kultúrneho dedičstva s požiadavkami modernej doby, čo sa najviac odzrkadľuje práve na možnosti aplikovať pri obnove NKP niektorý zo stavebných debarierizačných prvkov. Debarierizácia však neznamená iba stavebné úpravy. Rýchlo sa rozvíjajúca informačno-technologická časť nášho života prináša nové výzvy a možnosti aplikácie debarierizačných prvkov. MK SR zdefinovalo cez povinný merateľný

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (ďalej len „NSU“ alebo len „nariadenie o spoločných ustanoveniach“).

ukazovateľ (s agregáciou na programovú úroveň) základný zoznam debarierizačných prvkov, ktoré bude možné aplikovať pri obnove NKP na zvýšenie fyzickej a/alebo informačnej prístupnosti obnovenej NKP. Zabezpečenie fyzickej a informačnej debarierizácie, výrazne zvýši inklúziu a kultúrnu participáciu všetkým skupinám návštevníkov, predovšetkým so sociálnym a/alebo zdravotným znevýhodnením. MK SR bude pri identifikácii debarierizačných prvkov a ich vhodnej aplikácie pri obnove NKP spolupracovať s CEDOM - Výskumným a školiacim centrom bezbariérového navrhovania na Slovenskej technickej univerzite (STU).

Príklady prvkov debarierizácie, ktoré je možné využiť v rámci obnovy kultúrnych pamiatok:

- V blízkosti vstupu do objektu (kultúrneho zariadenia) vyhradené parkovacie miesto pre osoby OZP
- Verejne prístupné vonkajšie priestory objektu - kultúrneho zariadenia (záhrada, areál...) sú prístupné aj pre ľudí na vozíku
- Informačný pult, výdajný pult, pokladňa sú prístupné pre ľudí na vozíku (časť pultu znížená na výšku cca 75 cm)
- Pri informačnom pulte, výdajnom pulte, pokladni je k dispozícii pomocné načúvacie zariadenie napr. indukčná slučka, prípadne tablet na online prepis/ONLINE tlmočenie
- K výťahu je bezbarierový prístup pre ľudí na vozíku
- Výťah má debarierizačné vybavenie - číslo na dispečing, indukčná slučka, videokamera
- V objekte (kultúrnom zariadení) je iné pomocné zariadenie na prekonanie podlaží (rampa, schodisková plošina alebo zvislá zdvíhacia plošina)
- Schody majú po obidvoch stranách držadlá (zábradlia, madlá)
- V objekte (kultúrnom zariadení) sú bezbariérové toalety
- Pri verejných podujatiach alebo prehliadkach je poskytované tlmočenie do posunkového jazyka/ zabezpečený titulkovač
- Expozície/knižničné regály/sála sú prístupné pre ľudí na vozíku
- Na webovej stránke zariadenia poskytnuté základné informácie o prístupnosti zariadenia a o prístupnosti podujatí pre návštevníkov OZP
- V objekte (kultúrnom zariadení) sú prístupné priestory na občerstvenie, bufet alebo jedáleň pre návštevníkov na vozíku
- Je vypracovaný plán evakuácie ľudí OZP
- Vystavené exponáty sú sprostredkované návštevníkom aj inou ako vizuálnou formou (akustickou, dotykovou...)
- Informačná debarierizácia v objekte (kultúrnom zariadení) je vykonávaná prostredníctvom QR kódovej prezentácie
- Informačná debarierizácia v objekte (kultúrnom zariadení) je vykonávaná prostredníctvom audioguide
- Informačná debarierizácia v objekte (kultúrnom zariadení) je vykonávaná prostredníctvom brailovho písma, prípadne haptických exponátov
- Propagačné materiály organizácie sú dostupné v týchto formátoch: Brailove písmo/reliéfna grafika/digitálna podoba/zväčšený typ čiernotlačového písma/ zvuková podoba/ audiovizuálne s tlmočením / audiovizuálne s titulkami / easy to read formát
- Zavedenie zvýhodneného vstupného pre osoby OZP

Podporené kultúrne pamiatky môžu okrem vyššie uvedených prvkov debarierizácie využiť aj iné/dalšie prvky debarierizácie, ktoré budú vyplývať z aktuálnych požiadaviek.

b) Spolupráca so vzdelávacími inštitúciami v oblasti stavebníctva/architektúry, umeleckého priemyslu a základnými školami

Dodávatelia stavebných prác a odborných špecializovaných prác budú v rámci výkonu činností povinní zabezpečiť zapojenie študentov (neaktívne osoby do 29 rokov) vzdelávacích inštitúcií v oblasti stavebníctva/architektúry a umeleckého priemyslu formou prezentácie o výkone svojich činností na obnovovanej NKP a to nielen formou prednášok, ale hlavne formou exkurzií a prezentácie výkonu činností priamo na mieste samotnej obnovy.

V tejto súvislosti MK SR už oslovilo napr. Stavebnú fakultu (SvF) STU, Fakultu architektúry a dizajnu (FAD) STU a iné univerzity a stredné školy so zameraním na umelecký priemysel a stavebnú činnosť.

Zároveň bude možné zapojiť aj základné školy, predovšetkým žiakov 9. Ročníkov (ak relevantné), formou exkurzií na obnovách NKP, čo môže aktivovať hlavne nerozhodnutých žiakov, aby sa rozhodli pre ďalšie štúdium na takých stredných a neskôr aj vysokých školách, po ukončení ktorých budú aktívnymi v obnove NKP v rámci svojho zamestnania.

Užívateľom bude následne sprostredkovaný zoznam základných, stredných a vysokých škôl, ktoré prejavili záujem o zapojenie sa do projektu, z ktorého budú môcť identifikovať to vzdelávacie zariadenie, s ktorým vstúpia do plnenia sociálneho aspektu v projekte.

Záujem o spoluprácu už prezentovala FAD v rámci svojho interdisciplinárneho pracoviska Ústavu dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok. Taktiež záujem o spoluprácu potvrdil už vyššie spomínané CEDU - Výskumné a školiace centrum bezbariérového navrhovania a zástupkyňa Združenia základných škôl Slovenska ako členka komisie cieľa politiky 4 PSK.

2. Odporúčaná súčasť uplatňovania sociálneho aspektu

a) Využitie subjektov sociálnej ekonomiky/registrovaných sociálnych podnikov³ na obnove NKP

Súčasťou dokumentácie na verejné obstarávanie prác a služieb na obnovu NKP, bude zoznam existujúcich registrovaných sociálnych podnikov, ktoré bude možné zo strany dodávateľa osloviť a zapojiť do realizácie obnovy NKP. V dokumentácii k verejnému obstarávaniu bude uvedené, že dodávateľom sa odporúča naplánovať a zrealizovať časť výkonu prác a dodania služieb cez niektorý zo zoznamu registrovaných sociálnych podnikov, samozrejme za podmienky, že tento registrovaný sociálny podnik bude vedieť požadovaný rozsah prác a služieb dodať riadne, včas a v požadovanej kvalite. V prípade nevyužitia tohto odporúčania bude nutné preukázať snahu dodávateľa o zapojenie niektorého z registrovaných sociálnych podnikov.

Nakoľko aktuálne nie je možné predikovať v akom meradle a na aké činnosti bude možné zapojiť existujúce registrované sociálne podniky do obnovy NKP cez dodávateľov prác a služieb, nie je možné tento sociálny aspekt zdefinovať ako povinný.

Doplňujúce informácie k zneniu vylučujúceho kritéria HP :

Projekt musí byť v súlade s horizontálnymi princípmi, ktoré sú definované v čl. 9 nariadenia o spoločných ustanoveniach, s prihliadnutím na dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a aktívneho podporovania mužov a žien vo všetkých aktivitách a činnostiach, najmä ak ide o prístup k zamestnaniu, odmeňovanie a pracovný postup, odborné vzdelávanie a pracovné podmienky.

V projektoch je potrebné odstraňovať bariéry a predchádzať všetkým formám diskriminácie, vytvárať podmienky, ktoré zohľadňujú špecifické potreby, ako aj skúsenosti rozmanitých skupín obyvateľstva a zabezpečiť dostupnosť fyzického prostredia, dopravy, informácií a verejných služieb pre obyvateľov s obmedzenou mobilitou a senzoricou orientáciou, v súlade s čl. 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím."

Predmet obnovy jednotlivých NKP

Z dôvodu lepšej prehľadnosti je predmet obnovy a predpokladané debarierizačné prvky jednotlivých NKP uvedený za každú NKP samostatne.

Predmet obnovy zásobníkových NKP je uvedený v prílohe č.3.

1. Zvolenský zámok

Zvolenský zámok, presnejšie hrad, je stredoveké kráľovské sídlo vybudované v 14. storočí na nízkom návrší priamo v meste Zvolen. Posledná zásadná úprava tohto objektu prebehla v období rokov 1957 až 1969 už s jasným zámerom premeny objektu na sídlo Slovenskej národnej galérie. Použité materiály, technológie, ako aj 50 rokov od tejto úpravy sú odrazom veľmi žalostnej kondície, v akej sa objekt momentálne nachádza.

Predmet obnovy

Obnova Zvolenského zámku je nutná na základe závažnosti aktuálneho (havarijného) stavu a z toho plynúcich možných rizík fungovania celkového objektu. Jedným zo základných - funkčných - rizík je aktuálny stav striech zámku. Všetky šindľové strechy sú deravé a pretekajú. Ďalším kritickým miestom objektu je pôvodná elektroinštalácia zo 60-tych rokov 20. st. vo všetkých jeho priestoroch. Stav omietok a fasád na celom objekte zámku je takisto v havarijnom stave. Cimburie nad atikou strechy sa rozpadáva a ohrozuje návštevníkov i zamestnancov zámku padajúcimi úlomkami. Ochodza – balkón nad vnútorným nádvorím je v havarijnom stave, podľa posudku statika z roku 2018 je naň zákaz vstupu. Ďalším z kritických miest pôvodnej obnovy je použitie

³ <https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/socialna-ekonomika/>

historicky neopodstatnenej dlažby – okruhliakov – v celej dĺžke vonkajšieho nádvorja zámku, ktoré slúži ako hlavná komunikácia pre návštevníkov SNG, podujatí i obradov na zámku. Použitie tohto typu dlažby je absolútnym lapsusom vzhľadom na historický kontext, no najmä na komfort a bezpečie návštevníkov ako i kondíciu deponovaných a ošetrovaných umeleckých diel pri ich presunoch z jednotlivých pracovísk SNG. S úrovňou pod spomenutou dlažbou úzko súvisí i nevyhnutná rekonštrukcia kanalizácie objektu, ktorej stav už niekoľkokrát ohrozoval expozície na prízemí, priestory kryty a kotelňu. V rámci prvej etapy obnovy by mali byť zrekonštruované strechy, všetky havarijné stavy, kanalizácia, elektroinštalácia a v neposlednom rade dlažba, ktorá zahŕňa aj debarierizačné prvky. Prístupová cesta ako aj vonkajšie nádvorie sú pre imobilných kvôli okruhliakom v podstate neprístupné, preto rekonštrukcia prístupu, a nádvorja debarierizuje celé prízemie. Súčasťou rekonštrukcie sú aj toalety pre imobilných ktoré momentálne úplne absentujú. Vo vnútorných priestoroch pribudnú rampy.

Predpokladané debarierizačné prvky

- výmena dlažby,
- vybudovanie toaliet pre imobilných,
- rampy pre imobilných vo vnútorných priestoroch.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do roku 2028

Stav pripravenosti NKP

Vzhľadom na zložitost' areálu Zámku Zvolen sme zvolili inovatívny prístup známy zo zahraničných realizácií, ktoré sa využívajú pri projektoch vyžadujúcich veľkú časovú náročnosť, kde sa odporúča postupovať sériou postupných krokov vzhľadom na spracovaný tzv. masterplan. V prvom štádiu chceme získať prostredníctvom oslovenej súťaže výkon hradného architekta (projektovú kanceláriu). Ten následne spracuje dve veci: masterplan a projekt obnovy verejných priestorov, ktorý vieme zrealizovať v požadovaných termínoch stanovených v OP Slovensko a sú významným akceleračtorom návštevníckeho komfortu. Takto budeme môcť aj ďalej postupovať v obnove prostredníctvom iných výziev, ale vždy v zmysle jasnej logiky masterplan, nadväzujúcich čiastkových projektoch aj vzhľadom na nepretržitú prevádzku objektu. Podľa našich skúseností s obnovou tak veľkého areálu je to v domácich podmienkach taký plán, ktorého realizáciu vieme garantovať.

2. Hrad Modrý Kameň

Torzálna architektúra goticko-renesančného hradu MODRÝ KAMEŇ – v úprave barokovej záhrady.

Výrazný záujem verejnosti o sprístupnenie hradu a jeho súčasný stav predpokladá realizáciu rekonštrukčných prác v horizonte 2 rokov.

Predmet obnovy

1. Odvodnenie dvoch hlavných terás hradu, v súlade s existujúcou projektovou dokumentáciou odvodnenia schválenou KPÚ, aby mohli byť sanované juhovýchodné murivá horného hradu, murivá južného bastiónu, ktorý ohrozuje obývané podhradie.
2. Príprava štúdie a PD návštevníckych trás, rekonštrukcie historických schodísk s vybudovaním schodiskových náhradných konštrukcií s výťahom pre imobilných a bezpečnostných zábran, informačný systém obsahujúci poznatky z histórie hradu – v Braillovom písme, v slovenskom, anglickom jazyku, v maďarskom jazyku (blízka hranica s MR, 30 % obyvateľstva maďarskej národnosti v regióne), audio sprievodca v 3 jazykoch, murovaná maketa hradu v goticko-renesančnej podobe.
3. Archeologický výskum, realizácia stavebných a reštaurátorských prác a parkových úprav.

Predpokladané debarierizačné prvky

- výťah pre imobilných.
- informačný systém v Braillovom písme, v slovenskom, anglickom, maďarskom jazyku,
- audio sprievodca v 3 jazykoch,
- murovaná maketa hradu v goticko-renesančnej podobe.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2025.

Stav pripravenosti NKP

V súčasnosti sa pripravuje jednostupňová projektová dokumentácia (dokumentácia pre stavebné povolenie v rozsahu realizačnej projektovej dokumentácie s rozpočtom), termín odovzdania tejto dokumentácie je 12/2023. Následne budú realizované povoľovacie procesy, po ich vydaní a po pridelení finančných prostriedkov bude zahájené verejné obstarávanie na zhotoviteľa. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2025.

3. Rodný dom V. Clementisa v Tisovci

Odstránenie havarijného stavu v NKP Rodný dom Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci

SNM – Historické múzeum má v správe aj budovu - NKP Rodný dom Dr. Vladimíra Clementisa, ktorá sa nachádza v obci Tisovec. Budova slúži na výstavnú a osvetovú činnosť a múzeum tam prezentuje v spolupráci s mestom Tisovec život a dielo významného rodáka Dr. Vladimíra Clementisa.

Predmet obnovy

Rodný dom je v pôvodnom stave. Na budove je potrebné vymeniť alebo opraviť strešnú krytinu, nakoľko do budovy pri daždi zateká, čo spôsobuje vlhnutie múrov. Toto by mohlo z dlhodobého hľadiska viesť k narušeniu statiky budovy a to by si potom vyžadovalo vážnejšie sanačné a rekonštrukčné zásahy, ktoré by vyžadovali viac finančných prostriedkov.

Aj keď je rozlohou nie veľká budova, je potrebné vyriešiť sprístupnenie objektu pre imobilných návštevníkov (prekonanie prahov dverí). Ďalším ťažiskom komfortu je vybudovanie toalety, ktorá by slúžila všetkým návštevníkom, teda aj zdravotne hendikepovaným. Informačná báza má riešiť sprístupnenie objektu pre slabozrakých návštevníkov – popisy jasne čitateľné, ako aj ich vyhotovenie v Braillovom písme. Súčasťou je aj vyhotovenie modelu objektu pre nevidiacich návštevníkov. Taktiež je v pláne priestor (jedna miestnosť) pre inklúziu detských návštevníkov a žiakov ZŠ a SŠ – sociálne a zdravotne znevýhodnených – v ktorom by im bol poskytnutý s príslušným vzdelávacím programom (zameraný na osobnosti regiónu).

Predpokladané debarierizačné prvky

- sprístupnenie objektu pre imobilných návštevníkov (prekonanie prahov dverí),
- vybudovanie toalety pre všetkých návštevníkov, teda aj zdravotne hendikepovaných,
- informačná báza - sprístupnenie objektu pre slabozrakých návštevníkov – popisy jasne čitateľné, ich vyhotovenie v Braillovom písme; vyhotovenie modelu objektu pre nevidiacich návštevníkov.
- priestor (jedna miestnosť) pre inklúziu detských návštevníkov a žiakov ZŠ a SŠ – sociálne a zdravotne znevýhodnených – v ktorom by im bol poskytnutý s príslušným vzdelávacím programom (zameraný na osobnosti regiónu).

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2026.

Stav pripravenosti NKP

SNM nemá finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zabezpečenie projektovej dokumentácie v jej výkonových fázach, t. j. zabezpečenie vstupných podkladov, zabezpečenie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (potrebná pre povoľovacie procesy), vypracovanie projektu realizácie stavby s rozpočtom. Realizačná projektová dokumentácia s rozpočtom je hlavným súťažným podkladom pre výber zhotoviteľa stavby. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2026.

4. Múzeum SNP

Hydrofobizácia fasád a skulptúr z pohľadového betónu

V dôsledku poveternostných vplyvov dochádza k postupnému zvetrávaniu povrchu fasád. To má za následok čiastočné odpadávanie materiálu (narušenie fyzikálnych vlastností betónu) a postupnému znižovaniu krycej vrstvy ocelevej výstuže. Následkom toho môže dôjsť ku korózii výstuže, znižovaniu jej spolupôsobenia v železobetónovej stene a tým aj zmene stability nosnej konštrukcie obvodového plášťa objektu. Vzhľadom na skutočnosť, že podľa pôvodného projektu stavby je obvodová betónová stena hrubá len 15 cm, je nevyhnutné zabezpečiť celistvosť povrchu obvodového plášťa a tak zamedziť jeho degradácii.

Predmet obnovy

1. Očistenie fasád tlakovou vodou. V mieste, kde sa nachádzajú mastné fľaky, lišajníky, machy alebo zatečenia po korodujúcej oceli tieto očistiť a to mechanicky alebo chemicky.
2. Rekonštrukcia podkladu. V prípade, že sa na povrchu prejavili až také stupne zvetrania materiálu, ktoré spôsobili jeho vypadávanie do hĺbky 2 – 5mm, je nutné vykonať rekonštrukciu podkladu. V prípade, že pri väčších poškodeniach betónového povrchu fasády je viditeľná aj oceľová výstuž, je potrebné túto natrieť minerálnou ochranou proti korózii, ktorá zároveň vytvorí spojovací mostík pre ďalšie vrstvy.
3. Hydrofobizačný fasádny náter. Povrchová úprava vodným roztokom, obsahujúcim silno hydrofóbne nano častice.

Impregnovaný povrch extrémne odpudzuje kvapaliny. Materiál zostáva priedušný, ale chránený pred vodou a organickými nečistotami. Vysoká odolnosť impregnačnej vrstvy proti mechanickému zotretiu.

Obnova kinosály

Pôvodná koncepcia riešenia kinosály už nevyhovuje súčasným požiadavkám prevádzky moderného múzea a nemôže byť plnohodnotne využívaná. Cieľom renovácie kinosály je vybudovanie samostatného multimediálneho centra v múzeu. Z dôvodu možnosti využívania tohto zariadenia aj mimo otváracích hodín pre návštevníkov výstavných priestorov, je potrebná aj stavebná úprava priestoru pred kinosálou. Na základe akustickej štúdia bude navrhnutá úprava povrchov stien, stropu a podlahy v kinosále. Výsledkom týchto úprav bude optimalizácia akustických vlastností priestoru pre použitie ako viacúčelová sála a viackanálové kino v estetickom stvárnení 21. storočia.

Predpokladaný rozsah prác:

- architektonické riešenie - rozšírenie javiska a premietacej plochy,
- komplexná výmena povrchov obvodových stien, stropov, podláh,
- komplexná výmena a návrh osvetlenia,
- komplexná výmena javiskovej, premietacej a zvukovej techniky,
- výmena sedenia a vybudovanie bezbariérových miest na sedenie,
- rekonštrukcia vstupných priestorov,
- vybudovanie sociálnych zariadení vrátane bezbariérového,
- vstupná hala s umelými vodiacimi líniami,
- vstupné dvere s automatickým ovládaním na senzor alebo tlačidlo,
- orientačné panely s reliéfnym popisom v latinke a Braillovom písme.

Predpokladané debarierizačné prvky

- výmena sedenia a vybudovanie bezbariérových miest na sedenie v kinosále,
- rekonštrukcia vstupných priestorov,
- vybudovanie sociálnych zariadení vrátane bezbariérového,
- vstupná hala s umelými vodiacimi líniami,
- vstupné dvere s automatickým ovládaním na senzor alebo tlačidlo,
- orientačné panely s reliéfnym popisom v latinke a Braillovom písme,
- vyhradené miesto na parkovanie (vonkajšie plochy/parkovisko) pre zdravotne postihnutých,
- signálny pás vo forme farebne kontrastnej reliéfnaj dlažby s polguľovitými výstupkami v kombinácii so žliabkovaným profilom v strede.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do roku 2028.

Stav pripravenosti NKP

V rámci financovania z pripravovaného národného projektu na obnovu NKP plánuje Ministerstvo obrany obnoviť pamätník Kalište a Múzeum SNP v Banskej Bystrici, pričom obnova Múzea SNP pozostáva z troch hlavných aktivít:

1. Obnova kinosály
2. Obnova veľkoplošnej dlažby
3. Hydrofobizácia fasád

Pri obnove vnútorných aj vonkajších priestorov pamätníka Múzea SNP nie je nutné majetkovo-právne vysporiadanie, nakoľko predmetná národná kultúrna pamiatka je majetkom Slovenskej republiky v správe Múzea SNP.

Pri obidvoch objektoch (Múzeum SNP a Pamätník Kalište) sa vyžadujú povoľovacie procesy. V tejto veci už boli podané žiadosti na príslušný pamiatkový úrad a momentálne sa čaká na jeho vyjadrenie.

Pri obnove kinosály sa momentálne pripravuje architektonická štúdia a projektová dokumentácia. Rozsah projektovej dokumentácie bude mať vplyv na vyjadrenie stavebného úradu a následné vydanie právoplatného stavebného povolenia. Akustická štúdia na kinosálu už bola vypracovaná. Kompletná dokumentácia ale pre územné rozhodnutie nie je potrebná.

Čo sa týka obnovy veľkoplošnej dlažby v exteriéri, architektonická štúdia ani zhotovená kompletná dokumentácia pre územné rozhodnutie nie je potrebná. K predmetnej aktivite je už vypracovaná a vyhotovená projektová dokumentácia pre stavebné povolenie. Po posúdení Krajským pamiatkovým úradom bude podaná žiadosť o vydanie právoplatného stavebného povolenia.

Pri hydrofobizácii fasád Múzea nie je potrebná architektonická štúdia ani kompletná dokumentácia pre územné rozhodnutie, resp. stavebné povolenie. Rovnako nie je potrebné vydanie stavebného povolenia. Čo sa týka

projektovej dokumentácie, v tomto prípade postačuje len skrátená projektová dokumentácia – Technologický postup a detaily. Tá je momentálne rozpracovaná a mala by byť pripravená do 1 mesiaca.

5. Kalište

Pamätník bol zrealizovaný v roku 2005. Vplyvom poveternostných podmienok, aj napriek priebežnej údržbe, došlo k značným poškodeniam.

Predmet obnovy

1. Výmena spráchnivených „obhorených“ drevených trámov symbolizujúcich vypálenie dediny. Náhrada 9 ks trámov novými prvkami z masívu z tvrdých drevín tak,, aby bola zabezpečená dlhá životnosť výplní, zároveň však bola možná ľahká náhrada, výmena poškodených kusov. Nová konštrukcia bude pozostávať z montážnych podložiek, na ktoré sa pripevní nová výplň dutín. Kamenné dutiny je nutné očistiť od zvyškov pôvodných trámov.

2. Oprava poškodených častí kamenných múrov, nakoľko sú poškodenia na viacerých miestach v poslednej rade kameniva a tiež v základových radách múrov.

- výmena resp. prekrytie el. rozvádzača,
- vyčistenie svahu za múrmi a úprava terénu štrkovým dosypom v šírke cca 1 m,
- vyčistenie kameňov hlavného piliera,
- vyčistenie dlažby a pôvodných schodov a prilepenie uvoľnených kusov, náhrada poškodených,
- vyčistenie a výmena zásyrov v okolí piliera.

3. Vonkajšie stále sedenie – inštalácia cca 6 ks. kamenných lavíc osadených do svahu vedľa schodov, ktoré budú slúžiť na sedenie pre bežných návštevníkov ako aj pri pietnych aktoch. Krátko po otvorení nového pamätníka sa pozostalí Kališťania vyjadrili, že by si želali, aby bol na pamätníku inštalovaný kríž, pretože na mieste sa slúžia omše za obete tragédie. Autori diela by boli schopní ich túžbu splniť formou integrovaného kríža z masívnej leštenej nereze, resp. iného kovu, vsadeného do telesa piliera.

Predpokladané debarierizačné prvky

- sprístupnenie informácií multisenzorickou formou (kombináciou najmenej dvoch spôsobov zmyslového vnímania), napríklad reliéfne orientačné panely s reliéfnym popisom v latinke a Braillovom písme, prípadne so zvukovými informáciami,
- multimediálna prezentácia objektu cez RFID kódu s prenosom do mobilnej aplikácie,
- virtuálna prehliadka pre imobilných návštevníkov,
- pomocné systémy na zosilnenie zvuku, ktoré uľahčujú komunikáciu s osobami so sluchovým postihnutím.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do roku 2028.

Stav pripravenosti NKP

Pri obnove vnútorných aj vonkajších priestorov pamätníka Múzea SNP nie je nutné majetkovo-právne vysporiadanie, nakoľko predmetná národná kultúrna pamiatka je majetkom Slovenskej republiky v správe Múzea SNP. Pri oboch objektoch (Múzeum SNP a Pamätník Kalište) sa vyžadujú povoľovacie procesy. V tejto veci už boli podané žiadosti na príslušný pamiatkový úrad a momentálne sa čaká na jeho vyjadrenie. Pri obnove kinosály sa momentálne pripravuje architektonická štúdia a projektová dokumentácia. Rozsah projektovej dokumentácie bude mať vplyv na vyjadrenie stavebného úradu a následné vydanie právoplatného stavebného povolenia. Akustická štúdia na kinosálu už bola vypracovaná. Kompletná dokumentácia ale pre územné rozhodnutie nie je potrebná.

Čo sa týka obnovy veľkoplošnej dlažby v exteriéri, architektonická štúdia ani zhotovená kompletná dokumentácia pre územné rozhodnutie nie je potrebná. K predmetnej aktivite je už vypracovaná a vyhotovená projektová dokumentácia pre stavebné povolenie. Po posúdení Krajským pamiatkovým úradom bude podaná žiadosť o vydanie právoplatného stavebného povolenia.

6. Dom Majstra Pavla v Levoči

Predmet obnovy

I. etapa : Predný trakt

Riešený bude predný trakt objektu, ktorý tvorí samostatnú stavbu. Stavebné úpravy a udržiavacie práce súvisia s jeho modernizáciou a pripravovanou reінštaláciou muzeálnej expozície spolu s jej rozšírením do podstrešia formou vstavby stupňovitého auditoria. V suteréne bude po úpravách nová umelecká kaviareň, do ktorej okrem vstupu z múzea bude možný aj vstup priamo z námestia, ktorý bol zrealizovaný Mestom Levoča v rámci rekonštrukcie námestia. Projekt má svoje mimoriadne opodstatnenie taktiež vďaka svojej geografickej polohe.

Kultúrna pamiatka je súčasťou historického centra Levoče zapísaná v zozname Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, čo znamená aj vyššie medzinárodné štandardy, ktoré musí objekt spĺňať. Práve z tohto dôvodu je nevyhnutné pristúpiť k stavebnej revitalizácii objektu, na ktorú je potrebné zabezpečiť finančné zdroje.

II. etapa : Zadný trakt

Rekonštrukcia objektu spôsobom a formou výmeny a opravy degradovaných konštrukcií, pridaním funkcie nevyužitým priestorom podkrovia ako depozitárne priestory umiestnenia takých zbierkových predmetov, ktorá zachováva požiarne bezpečnosť stavby (malé archeologické predmety z materiálu, kov, kameň, sklo, keramika), rozšírenie priestoru muzeálnej knižnice, znížiť energetickú náročnosť vykurovania a spotreby energií.

Predpokladané debarierizačné prvky

- haptické exponáty (vybrané diela Majstra Pavla) formou tzv. hlbokého reliéfu v rámci expozície,
- audiovizuálne sprístupnenie celej expozície v priestoroch prízemí a umiestnenie najatraktívnejších exponátov diela Majstra Pavla v prízemí, kde bude umožnený prístup imobilným návštevníkom,
- služba lektora v posunkovej reči - s využitím vizuálnej techniky (tablet s aktivovaním QR kódu pre výklad v posunkovej reči)
- sprístupnenie expozície pre autistických návštevníkov, vrátane vytvorenia stále prístupného priestoru (v auditóriu a v muzeálnej kaviarni pre týchto návštevníkov) s oddychovými prvkami a vybavením.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2028

Stav pripravenosti NKP

- zhotovená kompletná dokumentácia pre stavebné povolenie pre predný trakt objektu
- vydané právoplatné stavebné povolenie pre predný trakt objektu
- zhotovená kompletná dokumentácia – realizačná pre predný trakt objektu
- po pridelení finančných prostriedkov bude zahájené verejné obstarávanie na zhotoviteľa. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2028

7. Spišský hrad

Predmet obnovy

Rekonštrukcia Spišského hradu, II. etapa

názov: Rekonštrukcia Spišského hradu, Románsky palác a západné paláce, II. etapa PREBIEHAJÚCA REALIZÁCIA (2023 – 2026)

SO.01 Románsky palác

SO.02 Západné paláce s kaplnkou

SO.05a Úpravy spevnených plôch

Rekonštrukcia Spišského hradu, III. etapa

SO.04 Kruhová veža (cisterna a archeologická lokalita)

SO.05 Úpravy plôch nádvorí (nádvorie I, II vrátane fragmentov murív)

SO.06 Sanácia hradného brala

SO.12 Východné paláce (kasárne, múr hradbový, archeologická lokalita)

SO.14 Pec chlebová a dielňa, múr hradbový

SO.15 Múr hradbový II.

SO.16 Vstupná brána, kruhová bašta s prislúchajúcim úsekom hradieb a predpolím

SO.17 Podzemná cisterna s hrdlom, fragmenty murív

Rekonštrukcia Spišského hradu, IV. etapa

1.IV. Románske predhradie (objekty pri bráne - určené na predajne remesiel)

2.IV. Románske predhradie (keramikár)

3.IV. Románske predhradie, Románska brána II

4.IV. Románske predhradie, plocha nádvorí

5.IV. Stredné nádvorie, predhradie pred vstupnou bránou, palisády

6.IV. Stredné nádvorie, vstupná brána (úprava pre technické zázemie)

7.IV. Stredné nádvorie (objekty technicko - hygienického zázemia)

8.IV. Stredné nádvorie, delová pevnosť na východnej strane

9.IV. Stredné nádvorie, nádvorie I vrátane odstránenia dočasných stavieb)

10.IV. Stredné nádvorie, nádvorie II západná časť (úprava pre služby, vytvorenie vonkajšieho sedenia a auditória)

11.IV. Stredné nádvorie (sanácia poruchy brala a novostavba objektu občerstvenia, obnova veže v podobe novostavby reštaurácie)

12.IV. Dolné nádvorie, veža západná

13.IV. Dolné nádvorie, veža východná

14.IV. Dolné nádvorie, vstupná brána (úprava pre technické zázemie)

15.IV. Dolné nádvorie, plocha nádvorja vrátane amfiteátrového mobilného sedenia (archeologická lokalita a priestor pre kultúrne aktivity)

Rekonštrukcia Spišského hradu, V. etapa

1.V. Parkovisko pod Spišským hradom (úprava spevnenej plochy a úprava v zmysle splnenia predpisov stavby daného účelu v území chránenom podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, 4. stupeň ochrany, vybudovanie odľučovača ropných látok, aktualizácia dopravného značenia)

2.V. Obslužná a hospodárska budova určená ako technické zázemie, kaviareň s terasou s výhľadom predajné miesta určené lokálnym remeselníkom (novostavba s pripojením na inžinierske siete). Kaviareň s výhľadovou terasou bude prístupná aj imobilným návštevníkom.

3.V. Účelová prístupová komunikácia (oprava s cieľom výmeny povrchu za vegetačný)

Predpokladané debarierizačné prvky

- veľkorozmerová podrobná haptická maketa v rámci expozície,

- haptické exponáty (hradný rytier, dobové zbrane) v rámci expozície alebo na strednom nádvorí,

- virtuálna realita obsahovo zameraná na históriu, vývoj hradu, jeho jednotlivých majiteľov, prepojenie na históriu regiónu a aktuálne dopĺňaná o ukážky jednotlivých podujatí z krátkej minulosti – miestnosť virtuálnej reality bude zriadená na strednom nádvorí, ktoré bude prístupné aj pre imobilných návštevníkov,

- služba lektora v posunkovej reči - s využitím vizuálnej techniky (tablet s aktivovaním QR kódu pre výklad v posunkovej reči,)

- „tiché hodinky“ sprístupnenie areálu hradu pre autistických návštevníkov, vrátane vytvorenia stále prístupného priestoru (na strednom nádvorí pre týchto návštevníkov s oddychovými prvkami a vybavením).

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do 12/2028.

Stav pripravenosti NKP

V rámci obnovy je nutné vypracovanie komplexnej predprojektovej dokumentácie, ktorá bude podkladom k projektovej dokumentácii. SNM nemá finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zabezpečenie projektovej dokumentácie v jej výkonových fázach, t. j. zabezpečenie vstupných podkladov, zabezpečenie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (potrebná pre povoľovacie procesy), vypracovanie projektu realizácie stavby s rozpočtom. Realizačná projektová dokumentácia s rozpočtom je hlavným súťažným podkladom pre výber zhotoviteľa stavby. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do 12/2028.

8. Kláštor kartuziánov v Červenom kláštore

Obnova komplexu budov a areálu kartuziánskeho kláštora v Červenom kláštore prebieha kontinuálne od roku 2008. Plánované výdavky smerujú k dokončeniu obnovy kláštora v tých častiach, kde ešte neprebehla alebo práve neprebieha stavebná obnova. Cieľom je stavebne, architektonicky a umelecko-historicky sceliť jednotlivé časti areálu obnovou tak, aby ich budovy vytvorili kompaktné obnovený celok – neboli v rámci jedného nádvorja obnovené a neobnovené budovy. V rámci obnov jednotlivých častí kláštora sa obnovovali jeho budovy ako celok alebo časť aj s inžinierskymi sieťami. Ich prepojenie v rámci nádvorí, je však v pôvodnom stave od komplexnej rekonštrukcie kláštora zo 60-tych rokov 20. stor. a vykazuje znaky havarijného stavu, ktorý sa ad hoc rieši lokálnymi opravami. Nádvorja by mali byť doplnené drobnou architektúrou zvyšujúci návštevnícky komfort. Po dokončení obnovy exteriérov objektov E & F kláštora zostane dominantným celkom, ktorého exteriér nebol ešte obnovený, jednolodový kostol. V rámci jeho interiéru ešte chýba reštaurátorská obnova kapitulnej siene, ktorá by sa po obnove zapojila do múzejnej prehliadky. Obnova vybraných častí konventu kláštora, ktoré neprešli rekonštrukciou v rámci iných etáp by zavŕšila práce na najväčšej budove kláštora

Predmet obnovy

1. Nádvorja I. - V. areálu kláštora. V ich rámci vybudovanie debarierizovaných trás pre handikepovaných. Výmena

inžinierskych sietí v havarijnom stave prechádzajúcich cez nádvoría.

2. Fasáda kostola sv. Antona Pustovníka a v rámci kostola Kapitulná sieň ako súčasť múzejnej prehliadky kláštora
3. Časť doteraz neobnovených priestorov interiéru konventu. Vytvorenie expozície o dejinách pamiatkovej starostlivosti na Slovensku a ich zapojenie do múzejnej prehliadky kláštora. V tomto rámci ich debarierizácia.
4. Bývalá kláštorná sýpka – obnova exteriéru: fasáda a jej výplne. Ucelenie exteriérovej obnovy nádvorí I. a II.

Predpokladané debarierizačné prvky

- Obnova nádvorí kartuziánskeho kláštora v Červenom Kláštore zahŕňa vytvorenie takých povrchových úprav pochôdznych trás, ktoré vytvoria koridory prístupné občanom s fyzickým postihnutím. Pôvodná dlažba nádvorí z riečnych okruhliakov bude doplnená kamennými fragmentami v jednom horizontálnom profile.
- Nástupné schodišťa do jednotlivých objektov kláštora, ktoré sú voľne prístupné pre návštevníkov (múzejné expozície, múzejný obchod, WC...), budú opatrené rampami umožňujúcimi plynulý prechod na vozíčkoch.
- Protišmykové pásy na schody v rámci verejne prístupných objektov kartuziánskeho kláštora.
- WC pre imobilných na prvom nádvorí

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Plán realizácie aktivít je do konca roka 2028.

Stav pripravenosti NKP

Stav pripravenosti je nasledovný:

Pokračovanie obnovy NKP Kláštor kartuziánov v Červenom Kláštore je plánovaný v troch základných líniách – kostol, nádvoría a infraštruktúra pod nimi, konvent – jeho malá časť & exteriér objektu C (omietky a stavebné otvory)

Kostol sv. Antona Pustovníka.

Vzhľadom na zamýšľanú obnovu, v rámci ktorej sa neriešia žiadne inžinierske siete nie je potrebná žiadna projektová dokumentácia na jeho obnovu. Predpokladá sa obnova exteriéru a dvoch častí interiéru, kde ešte neprebela obnova: sakristie a kapitulnej siene. Jediné, čo je potrebné zabezpečiť, je reštaurovanie a architektonicko-historický výskum Súčasťou reštaurovania je vyhotovenie reštaurátorskej dokumentácie, ktorá pozostáva z dvoch častí: 1. Správa z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie (pred samotným reštaurovaním), 2. Dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác (po ukončení reštaurovania)..

Momentálne prebieha príprava na reštaurovanie nasledovne: Pamiatkový úrad SR podal žiadosť na reštaurovanie pamiatkového objektu Kostol ako celku, t. j. interiér (omietky, štuková a maliarska výzdoba, dlažby, dvere, výplne okenných a dverných otvorov, vitráže) a exteriér (omietky, štuková výzdoba, maliarska výzdoba, kamenné ostenia okien a dverí). Na základe žiadosti KPÚ Prešov vydá rozhodnutie (doručovať sa bude budúci týždeň) ktorého znenie bude následne možné zadať do verejného obstarávania ako opis predmetu obstarávania podmienky pre vypracovanie I. stupňa reštaurátorskej dokumentácie (Správa z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie). Táto správa bude tvoriť podklad pre VO na dodávateľa obnovy – bude tvoriť opis predmetu zákazky na obnovu formou reštaurovania v zmysle rozhodnutia KPÚ Prešov. Predpokladané dodanie správy - do konca roka 2023.

Nádvoria I. – VI. areálu kláštora.

Predpokladá sa výmena inžinierskych sietí vedúcich nádvoriami a úprava povrchov nádvorí. Na obe časti existuje projektová dokumentácia z roku 2010 resp. 2012 a jej schválenie zo strany KPÚ Prešov. Minulý týždeň bol spracovaný Odborný posudok nedeštruktívnym geofyzikálnym meraním (georadar), ako východisko pre potencionálne určenie plôch na predstavený archeologický prieskum. Zatiaľ sa ukazuje, že tento nebude potrebný (na veľkej ploche už prebehol v minulosti) a bude realizovaný iba v čase realizácie výmeny sietí. Aktuálne sa vypracováva opis predmetu zákazky pre VO na: A. revíziu a doplnenie PD výmeny inžinierskych sietí v zmysle opisu B. na PD, ktorá nanovo navrhne riešenia jednotlivých nádvorí s ohľadom na nové zistenia z výskumov a rozhodnutí KPÚ Prešov. Predpokladané dodanie PD je koniec roka 2023

Časť konventu (nová expozícia o dejinách pamiatkovej starostlivosti v SR) a príslušné priestory & obnova exteriéru objektu C: časť konventu kde by mala byť situovaná nová malá expozícia a príslušné priestory potrebuje stavebné úpravy a repasy existujúcich realizácií obnovy z 60 tých rokov. Išlo by o úpravy elektrických rozvodov, ktoré by riešil projekt novej expozície v rámci jej dodávky vysúťažným dodávateľom. Exteriér objektu C, ktorého obnova by uzavrela fasády všetkých objektov nádvoria II. má spracovanú projektovú dokumentáciu.

Záver:

PÚSR by mal mať všetku potrebnú projektovú dokumentáciu na začatie obnovy vybraných častí NKP Kláštor kartuziánov v Červenom Kláštore na 90% pripravenú do konca roka 2023. Na vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie dostal účelový príspevok z MK SR, ktorý bude vyčerpaný do konca roka 2023. Obnova

kostola a konventu nevyžaduje stavebné povolenie – iba ohlásku na príslušný stavebný úrad. Začiatkom roka 2024 PÚSR požiada stavebný úrad na vydanie stavebného povolenia na výmenu inžinierskych sietí a následnej povrchovej úpravy nádvorí.

9. Kaštieľ Betliar

Kaštieľ + park + všetky objekty

Predmetom obnovy sú čiastkové zásahy v kaštieli a v parku, ktorý je v bezprostrednom okolí kaštieľa.

Predmet obnovy

1. Vypracovanie komplexnej predprojektovej dokumentácie, ktorá bude podkladom k projektovej dokumentácii. Z projektu plánujeme financovať najmä: architektonicko-historický výskum; archeologický výskum; archívny výskum; reštaurátorský výskum; odborný prieskum a spracovanie dokumentácie sanácie proti vlhkosti (technika prostredia); prípravná a realizačná dokumentácia úprav kaštieľa;

2. Stavebné práce sanácie proti vlhkosti v interiéri, aj exteriéri; oprava strechy kaštieľa, komínov; úprava SZ prístavby kaštieľa, systémy vetrania, odvlhčenia, prípadne odstránenie tejto prístavby a postavenie prístrešku podľa historických podkladov; revízia a oprava systému dažďovej kanalizácie okolo kaštieľa; statické posúdenie a stabilizácia (stavebné úpravy) zvislých nosných konštrukcií narušených vplyvom podzemnej vody; sprevádzkovanie komínových systémov na vetranie; technika prostredia – úpravy na 3. NP (vetranie, chladenie, úprava svetlíkov); oprava terasy na poschodí na JZ strane kaštieľa, oprava balustrády; oprava všetkých povrchových úprav fasády kaštieľa; obnova interiérových historických podláh; kamerový systém, úprava EPS, EZS, elektroinštalácia; vodozádržné opatrenia, prieskumy (IGP, hydrologický, pamiatkový, dendrologický, PD), oprava a obnova vodného systému, nadzemných vodných stavieb a podzemnej odtokovej sústavy, úprava prameniska, pôvodného "grófskeho" vodovodu a vodojemu, úprava vodného toku; úprava vegetácie parku; oprava a obnova parkových stavieb a objektov; výstavba budovy depozitáru. Pri riešení vodozádržných opatrení celého areálu (park s kaštieľom) je nevyhnutná spolupráca s MŽP, MPaRV SR (lesy okolo parku).

Predpokladané debarierizačné prvky

– zázemie pre občanov so špeciálnymi potrebami, najmä služby pre osoby s telesným postihnutím, resp. obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie formou digitálnej a audiovizuálnej prezentácie dejín kaštieľa a parku a formou haptických 3D modelov kaštieľa a parkovej architektúry, prípadne vybraných zbierkových predmetov,
- WC pre imobilných,
- vytvorenie sprievodcu v Braillovom písme (tlačený textový sprievodca obsahujúci informácie v Braillovom písme o sprístupnených objektoch múzea, dostupný na bezplatné zapožičanie).

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2028.

Stav pripravenosti NKP

V rámci obnovy je nutné vypracovanie komplexnej predprojektovej dokumentácie, ktorá bude podkladom k projektovej dokumentácii. SNM nemá finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zabezpečenie projektovej dokumentácie v jej výkonových fázach, t. j. zabezpečenie vstupných podkladov, zabezpečenie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (potrebná pre povoľovacie procesy), vypracovanie projektu realizácie stavby s rozpočtom. Realizačná projektová dokumentácia s rozpočtom je hlavným súťažným podkladom pre výber zhotoviteľa stavby. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2028.

10. Múzeum Slovenských národných rád na Myjave

Zateplenie a oprava strešného plášťa na Prístavbe prof. Kusého

Predmet obnovy

Zámerom projektu je zateplenie a oprava medenej strechy na jednom zo štyroch objektov SNM - Múzea SNR v Myjave. Objekt - Prístavba prof. Kusého je multifunkčným priestorom, v ktorom sa nachádzajú expozičné a výstavné priestory, miesto prvého kontaktu, konferenčná miestnosť a časť depozitárov. Vplyvom počasia a vekom dochádzalo k postupnému skorodovaniu a deštrukcii strešnej krytiny. Súčasná tepelná izolácia v strešnej konštrukcii je nedostatočná (10 cm) a nesprávne položená, čo spôsobuje zvýšené prevádzkové náklady a počas letných mesiacov nepriaznivé klimatické podmienky vo výstavných a expozičných priestoroch múzea a v depozitári nachádzajúcom sa v podkrovnom priestore.

Cieľom projektu je komplexné zateplenie a oprava medenej strechy na NKP, ktorá vykazuje známky poškodenia.

Strecha je v pôvodnom stave (z roku 1968) bez akýchkoľvek zásahov a opráv. Súčasná prevádzka budovy je neekonomická v dôsledku nevyhovujúcej tepelnej izolácii strechy a poškodenia strešného plášťa, ktorý priebežne prepúšťa dažďovú vodu. Komplexnou opravou strechy na budove sa minimalizujú budúce náklady a ochránia sa predmety kultúrnej hodnoty a NKP.

Predpokladané debarierizačné prvky

- Schodolez do interiéru múzea - zabezpečí prepravu osôb do výstavných priestorov Múzea SNR na 2 nadzemnom podlaží
- Sprievodca expozíciou v Braillovom písme (aj na bezplatné zapožičanie)
Audiosprievodca expozíciou múzea v 3 jazykových mutáciách (SJ, AJ, NJ)
- Sprístupnenie expozície pre osoby s autizmom vrátane vytvorenia stáleho priestoru s oddychovými prvkami a vybavením

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2025.

Stav pripravenosti NKP

V súčasnosti sa pripravuje jednostupňová projektová dokumentácia (pre stavebné povolenie v rozsahu realizačnej projektovej dokumentácie s rozpočtom), termín odovzdania tejto dokumentácie je 12/2023. Následne budú realizované povoľovacie procesy, po ich vydaní a po pridelení finančných prostriedkov bude zahájené verejné obstarávanie na zhotoviteľa. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2025.

11. Zámok Bojnice

Pôdorysne aj výškovo mimoriadne členitý objekt, postavený na travertínovej kope.

Základným zámerom obnovy NKP Zámok Bojnice je zlepšením stavebnotechnického stavu pamiatky vytvoriť návštevnícky mimoriadne atraktívny areál / termín areál uvádzame zámerne/, ktorý návštevník nielen navštívi, ale bude mať snahu v ňom aj pobudnúť dlhší čas a absolvovať všetky možnosti, ktoré mu tento areál ponúka ako napr. prehliadka samotných zámockých okruhov, tzv. charakterový park, relaxačno náučná zóna v hradnej priekope apod.

Predmet obnovy

- stavebno – historický, architekt. – historický, archeologický, reštaurátorský výskum,
- realizačný projekt,
- stavebná realizácia obnovy,
- obnova hradného opevnenia,
- reštaurátorské práce.

Rozsah I. etapy: Kaplnka, Huňadyho trakt, budova bývalej zámockej reštaurácie, záhradný dom, revitalizácia zámockého parku

Predpokladané debarierizačné prvky

- novovytvorené digitálne expozície v budove bývalej Zámockej reštaurácie pre telesne postihnutých,
- doplnené expozície pre zrakovo postihnutých v zámockej kaplnke,
- sprievodcovské texty ponúkané návštevníkom nielen vo viacerých jazykových mutáciách, ale aj v posunkovej reči

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do 12/2028.

Stav pripravenosti NKP

V rámci obnovy je nutné vypracovanie komplexnej predprojektovej dokumentácie, ktorá bude podkladom k projektovej dokumentácii. SNM nemá finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zabezpečenie projektovej dokumentácie v jej výkonových fázach, t. j. zabezpečenie vstupných podkladov, zabezpečenie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (potrebná pre povoľovacie procesy), vypracovanie projektu realizácie stavby s rozpočtom. Realizačná projektová dokumentácia s rozpočtom je hlavným súťažným podkladom pre výber zhotoviteľa stavby. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do 12/2028.

12. Galéria Ľ. Fullu v Ružomberku

Budova GLF bola postavená štátom (na zelenej lúke). Od svojho vzniku neprešla komplexnou obnovou. Najzávažnejším problémom objektu je narušenie statiky. To sa prejavuje poklesom budovy a veľkou horizontálnou trhlinou v obvodovej stene. Porušená je v átriu, v dôsledku čoho zateká do priestorov pod jeho úrovňou.

Sekundárne má nerovnomerné sadanie objektu dopad na deformáciu pôvodných okenných konštrukcií v celom objekte, v niektorých praskajú sklenené výplne. Kvôli nakláňaniu objektu sa zároveň porušil zamurovaný zvod dažďovej vody zo strechy, takže do výstavnej siene na prízemí pri privalových dažďoch intenzívne zateká. Statik konštatoval opotrebovanie pylónov nesúcich charakteristickú konzolu 2. nadzemného podlažia, kde sa nachádza stála expozícia diel ĽF.

Predmet obnovy

V celom objekte je nevyhovujúca a problematická pôvodná kanalizácia a tiež elektrické rozvody. Najväčší problém je s osvetlením expozície diel ĽF; z pôvodných 48 svietidiel je použiteľných len 20, ostatné majú roztavené, poškodené, nefunkčné objímky, ktoré už nie je možné vymeniť. Na strope expozície je ako podhľad zavesených 170 ks lamiel (t.j. cca 700 kg), závesný systém je opotrebovaný a uvoľnený. Do medzistropu zateká, čo je viditeľné aj z expozície. Celé 2. nadzemné podlažie (360 m²) je prirodzene vetrané len 4 oknami v južnej fasáde, z toho dve sa nedajú otvoriť. Toto všetko by malo byť projektom odstránené a zrekonštruované.

Vyriešenie technického stavu objektu umožní zvýšiť intenzitu, kvalitu a rozmanitosť aktivít s služieb. Naďalej prezentovať a popularizovať dielo Ľudovíta Fullu, rozvíjať spoluprácu s umelcami, dizajnérmi i s umeleckými školami a prinášať projekty, ktoré na umelcovu tvorbu nadväzujú. Ponukou výtvarných, hudobných literárnych, filmových ale aj tvorivých interaktívnych programov sa postupne stať kultúrnym centrom, atraktívnym pre návštevníkov mesta i miestnu komunitu naprieč generačným spektrom. Na GĽF sú úzko naviazané spolupráce s viacerými OZ, vrátane pomerne nového no veľmi populárneho mestského festivalu Fullove dni.

Predpokladané debarierizačné prvky

- rampa pre imobilných vonku aj vo vnútri - sprístupnia hlavný vchod aj 2.poschodie,
- schodisková plošina pre imobilných,
- WC pre imobilných.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do roku 2028

Stav pripravenosti NKP

Projekt je plne pripravený na realizáciu. Všetky stavebné schvaľovacie procesy sú ukončené. Stavba už bola spustená na platné stavebné povolenie z dôvodu realizácie niektorých sondáží. Čaká sa na výber hlavného dodávateľa stavby. Vzhľadom na harmonogram OP Slovensko SNG spolu s hlavným projektantom začala s aktualizáciou výkazu výmer a prípravou podkladov na verejné obstarávanie na dodávateľa stavby. Podklady budú pripravené do konca novembra 2023. V decembri sa môže vyhlásiť verejné obstarávanie na dodávateľa stavby ak bude výzva na projekt a jasný plán realizácie OP Slovensko. Kým nie je výzva nemôžeme vyhlásiť VO lebo nevieme zadať relevantné termíny realizácie stavby, čo je pre uchádzačov kľúčová vec z hľadiska plánovania ako aj z hľadiska platnosti cenovej ponuky.

13. Prvá budova Matice slovenskej

Posledná rekonštrukcia budovy bola realizovaná v prvej polovici 80-tych rokov 20. storočia a súčasný stav nehnuteľnosti je havarijný – vlhké základy, zatekanie strechy, opadávajúca omietka fasády, zastarané rozvody elektroinštalácie, vody, kanalizácie, kúrenia, popraskané obvodové múry.

Predmet obnovy:

1. Komplexná rekonštrukcia NKP - výmena okien, strešnej krytiny, zateplenie krovu, zhotovenie novej dispozície depozitov v III. N.P. s kompaktnými regálmi pre uloženie zbierkových predmetov, výmena podláh, reštaurovanie fasády a vnútorných omietok, rekonštrukcia exteriérovej Letnej scény a reštaurovanie sochy. (S.H. Vajanského).

2. Inštalácia zabezpečovacích systémov (EPS, EZS, HSP), slaboprúdových rozvodov, montáž a inštalácia vzduchotechniky, stabilného hasiaceho systému, MaR, výmena rozvodov elektroinštalácie, vnútorných rozvodov vody a kanalizácie, kúrenia, vonkajšie prípojky vody, splaškovej kanalizácie, prípojky NN, úpravy areálu – spevnené plochy, sadové úpravy, oplotenie.

Zámerom SNK je vytvorenie novej expozície, rozšírenie kapacity depozitov a sprístupnenie on-line katalógu Digitálnej knižnice pre významne väčšiu časť verejnosti (cieľom je nárast používateľov o 100% po prvých 3 rokoch). Interaktívnym spôsobom riešená nová stála expozícia významne rozšíri možnosť poznať históriu slovenskej literatúry od počiatkov až po rok 1989 a určite sa zvýši počet návštevníkov a súčasne sa táto NKP obnoví po stavebnej, technickej a technologickej stránke do podoby tak, aby predstavovala moderné múzeum 21. storočia. Cieľom investície je aj zvýšenie počtu návštevníkov a vytvorenie atraktívneho priestoru pre zážitkové vzdelávanie, workshopy či atraktívny verejný priestor vhodný aj na komerčné využitie.

Víziou SNK je vytvorenie otvoreného múzea 21. storočia prístupného širokej verejnosti: Nová expozícia tak ako je plánovaná má posunúť LM na úroveň múzea 21. storočia, ktoré využíva zapojenie návštevníkov do celkového zážitku prostredníctvom extenzívneho využitia digitálnych technológií. Ide o technológie inštalované priamo v expozícií, zvukové nahrávky, digitálny obsah na paneloch a touchscrenoch, ako aj vytvorenie aplikácie pre smartphony, ktorá bude návštevníkov navigovať v expozícií a dá im priestor na hlbšie spoznávanie konkrétnych sekcií. Otvoreným múzeom sa myslí otvorenie múzea pre znevýhodnené skupiny a vytvorenie múzea, ktoré bude ponúkať ucelený zážitok aj pre zdravotne znevýhodnených občanov (debarierizácia - výťah pre imobilných, schodišťová plošina, WC, výstupná rampa z vnútorného dvora pre prístup do I. N.P., exponáty pre zrakovo znevýhodnených a pod.). Nemalú rolu hrá práve možnosť zapojenia aj iných jazykových mutácií expozície – na paneloch bude slovenská a anglická mutácia, pre aplikáciu sa v budúcnosti počíta aj s inými jazykmi a jazykmi národnostných menšín. Projekt rekonštrukcie je navrhnutý tak, aby ponúkol priestor aj pre iné účely než múzejné či výstavné. Mediálna sála s kapacitou 50 miest dáva možnosť školám aj záujmovým združeniam využiť tento priestor na zážitkové vzdelávanie detí. Možnosť rozšírenia mediálnej miestnosti aj o príľahlú kaviareň s otvoreným vstupom na nádvorie ponúka možnosť využitia priestoru na komerčné účely (prenájom), vzdelávacie a osvetové aktivity, ale aj reprezentatívne priestory na odborné diskusie, workshopy, či ako atraktívny verejný priestor.

Z dlhodobého hľadiska je činnosť LM úzko spojená s fungovaním knižnice kde v rámci novej expozície bude sprístupnený digitálny obsah celej digitálnej knižnice DIKDA.

Predpokladané debarierizačné prvky

- výťah pre imobilných,
- schodišťová plošina,
- WC pre imobilných,
- výstupná rampa z vnútorného dvora pre prístup do I. N.P.,
- exponáty pre zrakovo znevýhodnených.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Plán realizácie aktivít je do konca roka 2027.

Stav pripravenosti NKP

V rámci investičnej akcie „Oprava a obnova 1. historickej budovy Matice slovenskej – Literárneho múzea Slovenskej národnej knižnice“ (IA 27501) ide o kompletnú rekonštrukciu a modernizáciu národnej kultúrnej pamiatky (NKP) s cieľom obnovy a rozšírenia tejto historicky významnej budovy s viac ako 150-ročnou históriou. V rámci rekonštrukcie vznikne, okrem iného, nová, moderná expozícia slovenskej literatúry, ktorá bude svojou interaktivitou a variabilitou lákať domácich aj zahraničných návštevníkov a poskytne inšpiratívny priestor pre vzdelávanie širokej verejnosti v oblasti slovenskej histórie a literatúry, v rámci ktorého bude inovatívnymi metódami umožnené aj široké sprístupnenie významnej časti písomného kultúrneho dedičstva Slovenska z fondov SNK prostredníctvom Digitálnej knižnice SNK. K skvalitneniu podmienok činnosti Literárneho múzea SNK prispeje tiež rozšírenie kapacít depozitárov pre kvalitné uloženie zbierkových predmetov. Budova, ktorá je sídlom Literárneho múzea SNK a jedným zo symbolov národnej identity a procesu politického a kultúrneho sebauvedomovania slovenského národa, tak bude aj naďalej slúžiť ako pamiatka našej minulosti a pripomienka našich dejín, tradícií a zvykov zvečnených v slovenskej literatúre.

Na realizáciu investičného zámeru je vydané právoplatné stavebné povolenie (aktuálne platné do 28.06.2024 s možnosťou predĺženia), ktorého vydaniu predchádzalo zhotovenie kompletnej dokumentácie pre stavebné povolenie a následné získanie súhlasných stanovísk a kladných záväzných vyjadrení dotknutých orgánov verejnej správy (napr. KPÚ). V rámci súťaže návrhov bol vybraný návrh riešenia novej expozície, ktorý bol následne spracovaný do podoby realizačnej dokumentácie. Z uvedených podkladových materiálov je vyhotovená kompletná realizačná projektová dokumentácia stavby, vrátane položkového rozpočtu. Realizačná dokumentácia je podkladom pre vyhlásenie verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby (aktualizácia rozpočtu na cenovú úroveň roku 2024 v záujme určenia relevantnej predpokladanej hodnoty zákazky bude vyžadovať kapitálové výdavky vo výške do 2 000 EUR, ktoré bude SNK žiadať od zriaďovateľa tak, aby boli splnené časové rámce, vyžadované podmienkami príslušnej výzvy), v rámci prípravy ktorého sa aktuálne doladujú posledné technické a administratívne detaily. V procese prípravy sú tiež verejné obstarávania na súvisiace zákazky na zabezpečenie činností technického a stavebného dozoru a vysťahovanie, dočasné uskladnenie a opätovné naskladnenie mobiliáru budovy, vrátane zbierkových predmetov.

Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu

Po realizácii projektu obyvatelia a turisti budú vo zvýšenej miere využívať národné kultúrne pamiatky (NKP), vrátane kultúrnych a prírodných pamiatok zaradených v Zozname svetového dedičstva UNESCO pre svoje kultúrne a voľnočasové aktivity. Zatraktívnenie kultúrnych objektov priláka do regiónov nielen domácich i zahraničných turistov, ale aj investorov, ktorí budú ďalej rozvíjať a posilňovať ekonomický rast, zvyšovať zamestnanosť a konkurencieschopnosť regiónov tak na národnej ako aj medzinárodnej úrovni.

Intervencie do kultúry a kultúrnych inštitúcií budú podporovať realizáciu regionálnych stratégií, s cieľom smerovať intervencie do oblastí, kde je predpoklad rozvoja aj v iných oblastiach, ktoré sú základom pre využívanie kultúry a kultúrnych aktív ako napr. budovanie/rekonštrukcia cestnej infraštruktúry, existencia dostupnosti dopravy, existencia ubytovacej a stravovacej kapacity apod.

Okrem pozitívneho ekonomického dopadu má posilnenie kultúry aj významný sociálny dopad na komunitný rozvoj. Sprístupnenie kultúry a kultúrnych aktív znevýhodneným osobám, ktoré sú často vylúčené zo spoločenského a kultúrneho života, je neoddeliteľnou súčasťou sociálnej inklúzie. Ide najmä o seniorov, zdravotne postihnuté osoby, osamelé matky, stigmatizované osoby ako napr. Rómovia, osoby po odchode z detského domova, osoby migrujúce z tretích krajín, ďalej aj o resocializované osoby ako napr. osoby po skončení výkonu trestu, drogový a inak závislé osoby po ukončení liečby apod. Spoločné kultúrne aktivity pomáhajú týmto osobám lepšie sa socializovať, motivujú ich a vzdelávajú, čo vedie k zlepšeniu ich sociálnej situácie a vnímaniu sa ako súčasť spoločnosti.

Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu sa bude monitorovať prostredníctvom merateľných ukazovateľov s iných údajov.

Administratívna a prevádzková kapacita žiadateľa a partnera

Prijímateľ NP vytvorí na základe súčasnej SFEU novú sekciu, ktorá bude naďalej riadnou súčasťou organizačnej štruktúry MK SR. Súčasní zamestnanci SFEU, z ktorých väčšina bude zamestnaná aj v rámci realizácie NP, majú dlhoročné skúsenosti s realizáciou projektov fondov EÚ a zároveň aj cenné skúsenosti zo strany poskytovateľa/sprostredkovateľského orgánu IROP. Prijímateľ NP zároveň disponuje dostatočnou priestorovou kapacitou vybavenou štandardným kancelárskym nábytkom (kancelárske stoly, stoličky, skrine a ďalšie interiérové zariadenia), kancelárskou a výpočtovou technikou (PC, kopírovacie a scanovacie zariadenie, zariadenia na on-line pripojenie v prípade potreby on-line komunikácie tak s poskytovateľom ako aj so zúčastnenými subjektmi) a je pripravený na realizáciu projektu.

Proces presmerovania administratívnych kapacít z aktuálneho programového obdobia na NP bude prebiehať priebežne, podľa ukončovania projektov v aktuálnom období a zároveň aj podľa potrieb v NP, pričom bude zohľadnený aj prístup postupnej nábehovej krivky potreby jednotlivých pracovných pozícií podľa fázy realizácie NP. Počet osôb a rovnako aj pozície sa môžu meniť v závislosti od potrieb v rámci realizácie projektu a počty zamestnancov sa môžu nielen zvyšovať, ale aj znižovať. Zvýšenie počtu zamestnancov bude finančne limitované rozpočtom stanoveným na financovanie miezd v projekte, t.j. k zvýšeniu počtu zamestnancov dôjde iba v prípade disponibilných finančných prostriedkov na mzdy v rámci schváleného NFP.

Vzhľadom na vysoko špecifický predmet realizácie NP a nutnosť vysoko odbornej kvalifikácie nielen na samotnú obnovu NKP, ale následne aj kontrolu realizácie obnovy NKP, budú do projektu zapojení aj externí špecialisti a odborníci na oblasti, ktoré MK SR aj pri iných projektoch a aktivitách kontrahuje externou formou, a to napr. archeológ, architekt, stavebný inžinier, kontrolór v oblasti ochrany pamiatok a pod.

Rozpočet projektu⁴

V tejto časti uveďte, ako bol pripravovaný indikatívny rozpočet a ako spĺňa kritérium „hodnota za peniaze“, t. j. akým spôsobom bola odhadnutá cena za každú položku, napr. prieskum trhu, analýza minulých výdavkov spojených s podobnými aktivitami, nezávislý znalecký posudok. V prípade, ak príprave projektu predchádza vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti, ktorej výsledkom je, okrem iného aj určenie výšky alokácie, je potrebné uviesť túto štúdiu ako zdroj určenia výšky finančných prostriedkov. Skupiny výdavkov doplňte v súlade s Príručkou oprávnenosti výdavkov v platnom znení. V prípade infraštruktúrnych projektov, ako aj projektov

⁴ V prípade zvýšenia celkových oprávnených výdavkov NP (po jeho schválení komisiou pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027) o viac ako 15 % (a nejde o prípad, kedy je určenie alokácie výsledkom realizovanej štúdie uskutočniteľnosti), riadiaci orgán / sprostredkovateľský orgán predloží pred vyhlásením výzvy na schválenie príslušnej komisii pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027 upravený záměr NP.

súvisiacich s obnovou mobilných prostriedkov, sa do ukončenia verejného obstarávania uvádzajú položky rozpočtu len do úrovne aktivít.

Uvedte, či bude v národnom projekte využité zjednodušené vykazovanie výdavkov a ak áno, ktorá forma. V prípade využitia paušálnej sadzby ktorej výška je stanovená v nariadení sa spôsob stanovenia sadzby nepožaduje.

Indikatívna výška finančných prostriedkov určených na realizáciu národného projektu a ich výstižné zdôvodnenie

Predpokladané finančné prostriedky na aktivity NP	Celkové oprávnené výdavky (v EUR)	Plánované vecné vymedzenie
Hlavné aktivity		
Aktivita 1		
352 - Poskytnutie dotácií, príspevkov voči tretím osobám	147 616 425,00 €	Poskytnutie dotácie (re-granting)
Hlavné aktivity spolu	147 616 425,00 €	
Podporné aktivity		
907 - Paušálna sadzba na nepriame výdavky podľa článku 54 písm. a) NSU	10 333 149,75 €	Paušálna sadzba na pokrytie zostávajúcich oprávnených výdavkov projektu podľa článku 54 NSU vo výške 7% z priamych nákladov.
Podporné aktivity SPOLU	10 333 149,75 €	
CELKOM	157 949 574,75 €	

Finančný rámec⁵

Fond	Európsky fond regionálneho rozvoja	
Celkové oprávnené výdavky NP podľa kategórie regiónu⁶ (v EUR)	menej rozvinutý región	157 949 574,75 €
	viac rozvinutý región	-
Zdroj EÚ podľa kategórie regiónu⁷ (v EUR)	menej rozvinutý región	134 257 138,54 €
	viac rozvinutý región	-
Vlastné zdroje prijímateľa⁸ podľa kategórie regiónu⁹ (v EUR)	neaplikuje sa	-
	neaplikuje sa	-

Merateľné ukazovatele

Cieľ národného projektu	Hlavným cieľom je prostredníctvom plánovaných aktivít prispieť k obnove kultúrneho dedičstva a využitia kultúry a histórie ako vzdelávacieho prvku a posilňovania národnej identity
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Obnova NKP vo vlastníctve štátu
Typ merateľného ukazovateľa	výstup

⁵ Finančný rámec je potrebné uvádzať za celý NP spolu a v prípade financovania NP z viacerých priorít/, špecifických cieľov, aj v rozdelení podľa špecifických cieľov.

⁶ V prípade Kohézneho fondu vyberte „neaplikuje sa“.

⁷ V prípade Kohézneho fondu vyberte „neaplikuje sa“.

⁸ Uvedte v súlade so Stratégiou financovania Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu, Fondu na spravodlivú transformáciu a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu na programové obdobie 2021 – 2027

⁹ V prípade Kohézneho fondu vyberte „neaplikuje sa“.

Typ územia	MRR
Kód	PO078
Názov	Počet podporovaných kultúrnych a turistických lokalít
Merná jednotka	Kultúrne a turistické lokality
Indikatívna cieľová hodnota	13
Cieľ národného projektu	Hlavným cieľom je prostredníctvom plánovaných aktivít prispieť k obnove kultúrneho dedičstva a využitia kultúry a histórie ako vzdelávacieho prvku a posilňovania národnej identity
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Obnova NKP vo vlastníctve štátu
Typ merateľného ukazovateľa	výstup
Typ územia	MRR
Kód	PO121
Názov	Počet debarierizačných prvkov využitých pri obnove kultúrneho dedičstva
Merná jednotka	Debarierizačný prvok
Indikatívna cieľová hodnota	52
Cieľ národného projektu	Hlavným cieľom je prostredníctvom plánovaných aktivít prispieť k obnove kultúrneho dedičstva a využitia kultúry a histórie ako vzdelávacieho prvku a posilňovania národnej identity
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Obnova NKP vo vlastníctve štátu
Typ merateľného ukazovateľa	výsledok
Typ územia	MRR
Kód	PR054
Názov	Návštevníci podporovaných kultúrnych a turistických lokalít
Merná jednotka	Návštevníci/rok
Indikatívna cieľová hodnota	683 200
Cieľ národného projektu	Hlavným cieľom je prostredníctvom plánovaných aktivít prispieť k obnove kultúrneho dedičstva a využitia kultúry a histórie ako vzdelávacieho prvku a posilňovania národnej identity
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Obnova NKP vo vlastníctve štátu
Typ merateľného ukazovateľa	výstup
Typ územia	MRR
Kód	PXXX
Názov	Počet zapojených vzdelávacích inštitúcií
Merná jednotka	počet
Indikatívna cieľová hodnota	13

Uveďte zoznam iných údajov projektu (ak je to relevantné)	
Kód a názov iného údajja	DXXX1 – Počet neaktívnych osôb a/alebo osôb zo znevýhodnených skupín, ktoré boli zapojené do projektu v rámci uplatňovania sociálneho aspektu
Merná jednotka iného údajja	osoby
Kód a názov iného údajja	DXXX2 – Počet vytvorených pracovných miest pre neaktívne osoby a/alebo osoby zo znevýhodnených skupín na podporených lokalitách tak počas realizácie projektu ako aj po ukončení projektu
Merná jednotka iného údajja	pracovné miesto

Kód a názov iného údaj	DXXX3 – Počet subjektov sociálnej ekonomiky/registrovaných sociálnych podnikov zapojených do obnovy kultúrnych pamiatok počas realizácie projektu
Merná jednotka iného údaj	registrovaný sociálny podnik
Kód a názov iného údaj	DXXX4 – Počet kultúrnych pamiatok, do obnovy ktorých boli zapojené subjekty sociálnej ekonomiky
Merná jednotka iného údaj	kultúrna pamiatka
Kód a názov iného údaj	DXXX5 – Počet neaktívnych osôb vo veku do 29 rokov, ktoré boli zapojené do projektu v rámci uplatňovania sociálneho aspektu
Merná jednotka iného údaj	osoby

Zoznam prínosov a prípadných iných dopadov, ktoré sa dajú očakávať pre jednotlivé cieľové skupiny		
Prínosy/Dopady	Cieľová skupina	Počet
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posilnenie úlohy kultúry a kultúrnych aktív na miestnej a regionálnej úrovni, ➤ skvalitnenie služieb pre návštevníkov, ➤ zvýšenie atraktivity jednotlivých miest a obcí, ➤ popularizácia tradícií a histórie, umenia a kultúry, ➤ zvýšenie miery využívania NKP pre kultúrne a voľno-časové aktivity ➤ zvýšenie zamestnanosti v regióne s dôrazom na neaktívne osoby a/alebo osoby zo znevýhodnených skupín, ➤ rozvoj služieb na miestnej a regionálnej úrovni. 	<p>Cieľová skupina pre Prioritu 4P5: Aktívne začlenenie a dostupné služby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obyvatelia a návštevníci regiónov na území SR (návštevníci národných kultúrnych pamiatok a pamäťových a fondových inštitúcií – múzeí, galérií, knižníc, archívov) 	<p>Vzhľadom na široký rámec cieľovej skupiny nie je možné uviesť počet cieľovej skupiny. Prínosy budú využívané všetkým obyvateľmi SR a návštevníkmi podporených objektov.</p>

Štúdia uskutočniteľnosti vrátane analýzy nákladov a prínosov

Informácie sa vyplňajú iba pre investičné typy projektov.

Existuje relevantná štúdia uskutočniteľnosti ? (áno/nie)	nie
Ak je štúdia uskutočniteľnosti dostupná na internete, uveďte jej názov a internetovú adresu, kde je štúdia zverejnená	
V prípade, že štúdia uskutočniteľnosti nie je dostupná na internete, uveďte webové sídlo a termín, v ktorom predpokladáte jej zverejnenie	

(mesiac/rok)	
--------------	--

Verejné obstarávanie	
Sumár zrealizovaných VO	
Sumár plánovaných VO	
Názov VO	
Stručný opis predmetu VO	
Celková hodnota zákazky	
Postup obstarávania	
Metóda podľa finančného limitu	
Začiatok VO	
Stav VO	
Predpokladaný dátum ukončenia VO	
Poznámka	
Aktivita	
Hodnota na aktivitu z celkovej hodnoty VO	

Identifikácia rizík a prostriedky na ich elimináciu	
Riziko	
Názov rizika 1	Riziko zastavenia obnovy NKP z dôvodu nutnosti dodatočného archeologického prieskumu
Popis rizika	Napriek zrealizovanému archeologickému prieskumu vzniká riziko možnosti odhalenia prvkov, ktoré bude nutné archeologicky preskúmať, čo bude mať za následok pozastavenie prác/pri väčšom rozsahu až ukončenie prác na obnove NKP.
Závažnosť	stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	Na uvedené riziko nie je možné prijať opatrenie na jeho elimináciu
Názov rizika 2	Nárast cien stavebných materiálov a služieb/ich dodania
Popis rizika	Z dôvodu pretrvávajúcej komplikovanej situácii na trhu stavebných materiálov a služieb, môže vzniknúť problém s obstaraním bežných stavebných tovarov a služieb a ich dodanie v stanovených termínoch za ceny plánované v projektovom zámere.
Závažnosť	stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	Plánovanie „rezervy“ na možný nárast cien
Názov rizika 3	Posun implementácie obnovy NKP z dôvodu nutnosti opakovať verejné obstarávanie z dôvodu vysokej špecifikácie obstarávaných tovarov a služieb
Popis rizika	Obnova NKP vyžaduje okrem bežných stavebných prác (cca 20% zo všetkých prác) aj vysoko špecializované pracovné činnosti (cca 80% zo všetkých prác) s nevyhnutnosťou dodržania postupov obnovy, ktoré sú súčasťou zachovania kultúrneho dedičstva (umelecký rezbár, umelecký kováč apod.)
Závažnosť	stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	Na uvedené riziko nie je možné prijať opatrenie na jeho elimináciu

Prílohy

1. Celkový rozpočet projektu
2. Zoznamy oprávnených a potenciálne oprávnených subjektov/užívateľov a ich NKP na obnovu

Príloha č. 2 Zoznamy oprávnených a potenciálne oprávnených subjektov/užívateľov a ich NKP na obnovu

Tabuľka č.1 a)

Zoznam oprávnených užívateľov/subjektov na zapojenie sa do NP v zmysle aktuálneho zoznamu NKP v materiáli vzatom na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023

č.	Oprávnený užívateľ/subjekt
1	Slovenská národná galéria
2	Pamiatkový úrad SR
3	Slovenské národné múzeum
4	Ministerstvo obrany SR

Tabuľka č.1 b)

Zoznam potenciálnych oprávnených užívateľov/subjektov na zapojenie sa do NP - zásobník

č.	Oprávnený užívateľ/subjekt - zásobník
1	Štátny komorný orchester
2	Národné divadlo Košice
3	Štátna vedecká knižnica Košice
4	Slovenské technické múzeum
5	Slovenská filharmónia
6	Štátny komorný orchester Žilina
7	Štátna opera Banská Bystrica
8	Slovenská národná knižnica
9	Štátna vedecká knižnica Banská Bystrica
10	Ministerstvo životného prostredia SR
11	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Tabuľka č.2 a)

Zoznam NKP na obnovu v rámci implementácie NP a v zmysle aktuálneho zoznamu NKP v materiáli vzatom na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023

č.	Národná kultúrna pamiatka	Typ územia	Kraj	Predpokladaná investícia v EUR ¹⁰
1	Zvolenský zámok	mestské	BBSK	45 712 500
2	Hrad Modrý Kameň	mestské	BBSK	767 625
3	Rodný dom V. Clementisa v Tisovci	mestské	BBSK	159 850
4	Múzeum SNP, Banská Bystrica	mestské	BBSK	2 925 360
5	Kalište	vidiecke	BBSK	40 040
6	Dom Majstra Pavla v Levoči	mestské	PSK	4 887 500
7	Spišský hrad	vidiecke	PSK	24 150 000 ¹¹
8	Kláštor kartuziánov v Červenom kláštore	vidiecke	PSK	2 357 500
9	Kaštieľ Betliar	vidiecke	KSK	10 695 000
10	Múzeum Slovenských národných rád na Myjave	mestské	TTSK	253 000
11	Zámok Bojnice	mestské	TSK	41 635 750 ¹²
12	Galéria Ľ. Fullu v Ružomberku	mestské	ŽSK	2 302 300
13	Prvá budova Matice slovenskej, Martin	mestské	ŽSK	11 730 000
	Spolu			147 616 425

¹⁰ Alokácie sú indikatívne a môžu sa v čase podľa štádia realizácie upresňovať.

¹¹ Alokácia je oproti materiálu vzatého na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023 ponižená o 4,6 mil. EUR z dôvodu prehodnotenia finančných požiadaviek na obnovu

¹² Alokácia je oproti materiálu vzatého na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023 ponižená o 16 mil. EUR z dôvodu prehodnotenia finančných požiadaviek na obnovu

Tabuľka č.2 b)

Zoznam potenciálnych NKP na obnovu – zásobník v zmysle aktuálneho zoznamu NKP v materiáli vzatom na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023

č.	Národná kultúrna pamiatka	Typ územia	Kraj	Predpokladaná investícia v EUR ¹³
1	Etnografické múzeum v Martine	mestské	ŽSK	51 462 500
2	Múzeum kultúry Čechov na Slovensku, Martin	mestské	ŽSK	253 000
3	Penov dom	mestské	BBSK	885 500
4	Kaštieľ Modrý Kameň	mestské	BBSK	3 749 000
5	Berggericht	mestské	BBSK	3 010 925
6	Kaštieľ Dolná Strehová	vidiecke	BBSK	131 100
7	Kaštieľ vo Svätom Antone	vidiecke	BBSK	9 101 175
8	Kaštieľ vo Svidníku - Galéria Dezidera Millyho	mestské	PSK	701 500
9	Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku	mestské	PSK	3 507 500
10	Kaštieľ Strážky, Spišská Belá	vidiecke	PSK	6 290 500
11	Kaštieľ Dolná Krupá	vidiecke	TTSK	7 647 500
	Spolu			86 740 200

Tabuľka č.2 c)

Zoznam potenciálnych NKP na obnovu – zásobník nad rámec zoznamu NKP v materiáli vzatom na vedomie vládou SR dňa 22.03.2023

č.	Národná kultúrna pamiatka	Typ územia	Kraj	Predpokladaná investícia v EUR ¹⁴
1	Hrad Krásna Hôrka – vybrané objekty a expozície	vidiecke	KSK	6 000 000
2	Dom umenia Piešťany	mestské	TTSK	12 850 000
3	Dom umenia Fatra	mestské	ŽSK	640 000
4	Historická budova Národného divadla Košice	mestské	KSK	2 970 000
5	Varne František v Solivare Prešov	mestské	PSK	420 000
6	Forgáčov palác	mestské	KSK	11 340 000
7	Depozitárne budovy ŠVK BB	mestské	BBSK	930 000
	Spolu			35 150 000

Tabuľka č.3

Zoznam NKP s prebiehajúcou obnovou – spätná oprávnenosť výdavkov

č.	Národná kultúrna pamiatka	Typ územia	Kraj	Predpokladaná investícia v EUR ¹⁵
1	Štátna opera Banská Bystrica ¹⁶	mestské	BBSK	259 200
2	Hrad Krásna Hôrka ¹⁷	vidiecke	KSK	34 942 000
3	Kaštieľ Dolná Krupá ¹⁸	vidiecke	TTSK	871 000
4	Hrad Modrý Kameň ¹⁹	mestské	BBSK	234 915
5	Spišský hrad ²⁰	vidiecke	KSK	4 820 000
	Spolu			41 127 115

¹³ Alokácie sú indikatívne a môžu sa v čase podľa štádia realizácie upresňovať.

¹⁴ Alokácie sú indikatívne a môžu sa v čase podľa štádia realizácie upresňovať.

¹⁵ Alokácie sú indikatívne a môžu sa v čase podľa štádia realizácie upresňovať.

¹⁶ Aktuálne financované z rozpočtovej kapitoly MK SR

¹⁷ V zmysle uznesenia vlády SR č. 348/2019

¹⁸ Aktuálne financované z rozpočtovej kapitoly MK SR

¹⁹ Aktuálne financované z rozpočtovej kapitoly MK SR

²⁰ V zmysle uznesenia vlády SR č. 520/2019

1. Penov dom

Zámerom projektu je odstránenie havarijného stavu objektu vysokej spoločenskej hodnoty, a to meštianskeho domu NKP tzv. Penov dom, obnova vnútorných priestorov objektu a jeho úprava pre potreby múzejnej expozície Literárneho a hudobného múzea (LHM), ktoré je špecializovaným organizačným útvarom Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici. Súčasťou projektu nie sú výdavky na vytvorenie múzejnej expozície Literárneho a hudobného múzea.

Cieľom projektu je umožniť prezentáciu zbierok z oblasti tradičného bábkového divadla na Slovensku a prezentáciu expozície Ľudové hudobné nástroje na Slovensku, ktorá zastupuje kolekciu 250 ľudových hudobných nástrojov od 60 tvorcov, verejnosti v samostatnom objekte, dostupnom celoročne aj počas víkendov. Obe expozície budú budované s víziou o modernom múzeu s využitím digitálnych technológií. Hlavným merateľným ukazovateľom je počet návštevníkov expozície s cieľovou hodnotou 7000 návštevníkov ročne.

Predmet obnovy

Investičný zámer rieši rekonštrukciu budovy NKP Penov dom na Striebornom námestí č.5, v mestskej pamiatkovej rezervácii Banská Bystrica a jeho adaptáciu pre expozíciu tradičného bábkového divadla zo zbierok LHM a expozíciu Ľudové hudobné nástroje na Slovensku. Objekt je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č.12169/1.

Budova zo začiatku 20. storočia je v havarijnom stavebno-technickom stave, z chátrajúcej fasády odpadávajú kusy omietky a oplechovanie, ktoré ohrozujú vozidlá i chodcov. Objekt bol doteraz využívaný ako knižničný depozitár. Vzhľadom na zhoršený technický stav a nepriaznivé mikroklimatické podmienky museli byť knižničné dokumenty presunuté do prenajatých externých skladov.

Penov dom je tvorený staršou časťou s klenbovými stropmi s nepravidelným lichobežníkovým tvarom. Na severnej strane na túto časť nadväzuje schodisko a úzky výbežok severného traktu novej tehlovej konštrukcie. Existujúci objekt Penovho domu má 4 podlažia – jedno podzemné podlažie, 2 nadzemné podlažia a podkrovie. Podzemné podlažie (suterén) je iba pod menšou časťou objektu. Obostavaný priestor je cca 1800 m³, celková podlahová plocha (bez schodiska) predstavuje 301 m². Okná a dvere sú drevené v zlom technickom stave. Vnútorne dvere sú drevené v oceľových zárubniach. Podlahy sú prevažne s PVC nášlapnou vrstvou. Podkrovie je vybudované nad staršou časťou s klenbami a je zastrešené sedlovou strechou. Podkrovie je prístupné z hlavnej budovy ŠVK z 1. poschodia. Nad ostatnou časťou Penovho domu sú plytké pultové krovky bez využitia a s obmedzeným prístupom. Fasády sú v zlom technickom stave, oplechovania z oceľového plechu, sú v zlom stave resp. chýbajú, čo spôsobuje zatekanie do fasádnych omietok a odpadávanie omietok.

Rekonštrukcia objektu bude zameraná na stavebno-technickú úpravu vnútorných priestorov a ich adaptáciu pre potreby múzejnej expozície, v súlade s podmienkami pamiatkovej obnovy.

Predpokladané debarierizačné prvky

- multisenzorický orientačno-informačný systém
- značenie v reliéfnej latine
- signálne pásy
- protišmyklavosť povrchov
- osvetlenie priestoru
- označenie stupňov schodiska

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do roku 2028.

Stav pripravenosti NKP

Pre rekonštrukciu NKP Penov dom a jeho využitie pre potreby LHM bola spracovaná architektonická štúdia „Penov dom – oprava objektu a štúdia využitia pre potreby LHM, Strieborné námestie 485/5, Banská Bystrica“ (Ing.arch. Daniel Bizoň, 10/2018) a realizovaný archeologický, umelecko-historický a architektonicko-historický prieskum (Mgr. Michal Šimkovic 6/2020). Budova aj pozemok je majetkovo-právne vysporiadaná.

2. Kaštieľ Strážky

Kaštieľ je renesančný objekt, založený na štvorcovom pôdoryse s vystupujúcimi vežami a s vnútorným nezastrešeným nádvorím. Nádvorie je ťažko pochôdzne, tvorené veľkými riečnymi kameňmi. V kaštieli sa realizovala v 70 – 80 rokoch 20. storočia rekonštrukcia aj revitalizácia anglického parku z 19. storočia, kde je v súčasnosti nainštalovaná expozícia plastiky. Odvtedy neboli realizované žiadne zásadné úpravy. Vo výstavných priestoroch kaštieľa sú umiestnené stále expozície, konajú sa tu hudobno-dramatické a vzdelávacie programy. Stále expozície približujú najmä dielo Ladislava Mednyánskeho, portrétnu tvorbu na Spiši, zbierky historickej knižnice a mobiliár zámku. Park v súčasnosti funguje ako expozícia sochárstva a je začlenený do audio cesty po objekte (Soundwalk Strážky) aj do projektu miestnych cyklotrás.

Predmet obnovy

V prvom rade je potrebné sanovať základy po celom obvode, pretože všetky následné inžinierske siete nemá zmysel viesť vo vlhkom murive, ktoré má v danom prostredí ideálne podmienky (pieskovec, klimatické podmienky).

Všetky potrubia vykurovacieho systému i prívod studenej a teplej vody boli dané počas rekonštrukcie objektu do pôvodného pieskovcového muriva, ktoré je bez izolácií. Potrubie po 25 – 30 rokoch vykazuje úplnú skorodovanosť. Niekoľko krát sa menilo prasknuté potrubie s teplou vodou na arkádovej chodbe na poschodí – v galérii. Kanalizácia a odpady sú v havarijnom stave. Výmena elektroinštalácie v celom kaštieli/ inštalácia je z hliníkových vodičov/ + suterén nevyhovuje normám a je mimo prevádzky.

Predpokladané debarierizačné prvky

V objekte:

- bezbariérový vstup, chodníky,
- bezbariérový výťah alebo plošina,
- bezbariérové toalety.

V parku:

- prístupové cesty.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do roku 2028.

Stav pripravenosti NKP

K projektu obnovy a rekonštrukcie bola v minulosti spracovaná projektová dokumentácia, ktorá ale už nereflektuje aktuálny stav objektu ani požiadavky zadávateľa. Je potrebné vypracovať novú projektovú dokumentáciu, ktorá však z časového hľadiska bude o niečo menej náročná, pretože väčšia časť predprojektovej prípravy je spracovaná. Nevyžaduje sa archeologický výskum. V prípade, že budú uvoľnené peniaze na realizáciu projektovej dokumentácie ešte tento rok resp. 1Q/2024, samotná obnova a rekonštrukcia objektu by sa mohla začať 1Q/2025. Realizácia stavby bola odhadovaná na 36 mesiacov. Nie je potrebné žiadne majetkovo-právne vysporiadanie. Vzhľadom na to, že veľa z riešení už bolo komunikovaných s príslušnými úradmi, primárne KPÚ, tak nepredpokladáme, že by sa schvaľovacie procesy neprimerane predlžovali.

3. Etnografické múzeum v Martine

Druhá účelová budova Slovenského národného múzea, dnes administratívne sídlo Slovenského národného múzea v Martine a sídlo Etnografického múzea (ako jednej jeho zložky) bola stavebne realizovaná Muzeálnou slovenskou spoločnosťou podľa návrhov M. M. Harminca v rokoch 1928 – 1932 za účelom vytvorenia nových celonárodných expozícií a ako administratívne sídlo Slovenského národného múzea. Súčasťou koncepcie výstavby novej budovy a expozícií bolo aj vybudovanie Botanickej záhrady na ploche 1,8 ha, ktorá bola podľa návrhu českého záhradného architekta Josefa Vaňka realizovaná v rokoch 1933 – 1935 s prepracovaným vodným systémom. Budova od svojho stavebného ukončenia neprešla žiadnou rekonštrukciou ani zásadnejšou opravou. Zapísaná je v zozname NKP ako múzeum s areálom.

Predmet obnovy

1. Celková predprojektová a projektová príprava rekonštrukcie.
2. Odstránenie havarijného stavu a celková rekonštrukcia objektu II. budovy Slovenského národného múzea vrátane príľahlej historickej záhrady a vybudovaním prístavby, resp. samostatnej viacpodlažnej stavby, ktorá bude slúžiť ako hlavný depozitár a priestor pre konzervátorské dielne.

Komplexná rekonštrukcia prinesie aj skvalitnenie všetkých oblastí činnosti múzea a zlepšenie služieb verejnosti. Je základným predpokladom k vybudovaniu nových moderných celonárodných expozícií a skvalitneniu uloženia značnej časti zbierok, archívneho a knižničného fondu múzea.

Predpokladané debarierizačné prvky

- bezbariérový vstup do budovy, bezbariérové prechody medzi miestnosťami,
- výťah pre imobilných,
- sociálne zariadenia pre skupiny obyvateľstva so zdravotným znevýhodnením,
- oddychové plochy.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do 12/2028.

Stav pripravenosti NKP

V rámci obnovy je nutné vypracovanie komplexnej predprojektovej dokumentácie, ktorá bude podkladom k projektovej dokumentácii. SNM nemá finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zabezpečenie projektovej dokumentácie v jej výkonových fázach, t. j. zabezpečenie vstupných podkladov, zabezpečenie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (potrebná pre povoľovacie procesy), vypracovanie projektu realizácie stavby s rozpočtom. Realizačná projektová dokumentácia s rozpočtom je hlavným súťažným podkladom pre výber zhotoviteľa stavby. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do 12/2028.

4. Kaštieľ Dolná Krupá

Kaštieľ + park + budovy v areáli

Predmetom obnovy je NKP Kaštieľ Dolná Krupá vrátane obnovy celého 16 ha areálu, ako významného arch.-historického celku.

Predmet obnovy

1, Obnova historického parku - zámerom je vrátiť historickému anglickému parku v čo najväčšej miere jeho pôvodnú podobu (stav z r. 1822 - zachovaný detailný plán parku). Nová výsadba drevín v súlade s pôvodným výzorom má zabrániť ohrozovaniu návštevníkov (padanie stromov, konárov, prehnuté kmene stromov). Zámerom je tiež vytvorenie náučného chodníka, obnova dômyselného vodného systému jazier elimináciou naplavenín z Krupského potoka. Súčasne chceme rozšíriť rozárium ako odkaz M. H. Chotekovej. Zámerom je záchrana umeleckých historických objektov, ktoré dotvárajú jedinečnú atmosféru historického parku – sochy, obelisk, umelá jaskyňa, vstupná brána. V areáli sa nachádza celkovo 14 objektov NKP.

Oplotenie areálu bolo na viacerých miestach narušené, čím nastáva situácia, že vlastníak nedokáže zabezpečiť funkčnú ochranu majetku. Osvetlenie areálu je viac ako 15 rokov nefunkčné, čo zhoršuje vlastníakovi situáciu s ochranou pred vandalizmom.

2. Obnova pôvodných budov kaštieľskej vrátnice pre účely turisticko-informačnej kancelárie a Pamätník L. van Beethovena s modernizáciou expozície (stála expozícia z 2004).

3. Súčasťou zámeru je vytvorenie predprojektovej (archívny, archeologický a architektonicko-historický výskum, štúdia obnovy areálu kaštieľa, inventarizácia drevín, dendrologický prieskum) a projektovej dokumentácie v súčinnosti s KPÚ s následnou realizáciou stavených prác.

Predpokladané debarierizačné prvky

- bezbariérový prístup v celom obnovenom areáli formou prístupnosti a rovnocennosti použiteľnosti prostredia vhodnými terénnymi úpravami, pridaním nájazdových rámp, povrchom bez nerovností a škár, systémom orientačných prvkov náučného chodníka pre zrakovo znevýhodnených, parkovými obrubníkmi chodníka na rozhraní s trávnikom, vyhradením parkovacích miest pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2027.

Stav pripravenosti NKP

V rámci obnovy je nutné vypracovanie komplexnej predprojektovej dokumentácie, ktorá bude podkladom k projektovej dokumentácii. SNM nemá finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zabezpečenie projektovej dokumentácie v jej výkonových fázach, t. j. zabezpečenie vstupných podkladov, zabezpečenie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (potrebná pre povoľovacie procesy), vypracovanie projektu realizácie stavby s rozpočtom. Realizačná projektová dokumentácia s rozpočtom je hlavným súťažným podkladom pre výber zhotoviteľa stavby. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2027.

5. Kaštieľ Dolná Strehová

Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku – Kaštieľ I. Madácha v Dolnej Strehovej

Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku je špecializované múzeum SNM s celoštátnou pôsobnosťou, ktoré sa zameriava na dejiny a kultúru Maďarov na Slovensku. Vysunutú expozíciu má múzeum v Dolnej Strehovej v Kaštieli Imreho Madácha. Kaštieľ v rokoch 2010-2013 prešiel kompletnou rekonštrukciou v rámci slovensko – maďarského úniového projektu „Naše spoločné dedičstvo: Madách“. I napriek tomu treba venovať pozornosť nasledovným prácam a včas odstrániť niektoré nedostatky.

Predmet obnovy

1. Inovácia elektrických svietidiel v expozícii
2. Oprava interiérových omietok, odstránenie vlhkosti, plesní v pivničných priestoroch kaštieľa
3. Oprava – obnova exteriérových omietok kaštieľa.
4. Oprava WC pre imobilných

Predpokladané debarierizačné prvky

- WC pre imobilných,
- priestor pre inklúziu detských návštevníkov a žiakov ZŠ a SŠ – sociálne a zdravotne znevýhodnených,
- vydanie publikácie v Braillovom písme,
- štvorjazyčné audiovizuálne vybavenie v expozíciách.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2025.

Stav pripravenosti NKP

V súčasnosti sa pripravuje jednostupňová projektová dokumentácia (pre stavebné povolenie v rozsahu realizačnej projektovej dokumentácie s rozpočtom), termín odovzdania tejto dokumentácie je 12/2023. Následne budú realizované povoľovacie procesy, po ich vydaní a po pridelení finančných prostriedkov bude zahájené verejné obstarávanie na zhotoviteľa. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2025.

6. Kaštieľ Modrý Kameň

Barokový kaštieľ na hrade MODRÝ KAMEŇ – sídlo múzea

Predmet obnovy

1. Príprava projektovej dokumentácie.
2. Západné krídlo kaštieľa: Sanovanie krovu strechy, výmena strešnej krytiny, zateplenie strechy, repas alebo repliky okien, odstránenie cementových fasád, vápenné omietky fasád, reštaurovanie dverí, výmena podláh, prestavba časti podkrovia na depozitárne priestory s klimatizačnými jednotkami, prestavba časti podkrovia na ubytovacie kapacity (3 miestnosti) s výťahom pre imobilných a príslušným sociálnym zariadením, rozšírenie vykurovania do podkrovia, obnova suterénu pre depozitárne účely, reštaurátorský výskum a práce v kaplnke sv. Anny.
3. 1. poschodie severného a východného krídla - expozície, podkrovia severného a východného krídla: obnova omietok, reštaurátorské práce: obloženie okien, okná dvere, kazetové parkety, vykurovanie, výťah pre imobilných, nové expozície – informačný systém v Braillovom písme, audio sprievodca v jazykových mutáciách SJ,AJ,MJ. Zateplenie podkrovia s klimatizačnými jednotkami pre depozitárne účely.
4. Nádvorie : archeologický výskum, odvedenie vôd, osvetlenie, dlažba.

Predpokladané debarierizačné prvky

- WC pre imobilných,
- výťah pre imobilných,
- informačný systém v Braillovom písme,
- audio sprievodca v jazykových mutáciách SJ,AJ,MJ.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2028.

Stav pripravenosti NKP

V súčasnosti sa pripravuje jedностupňová projektová dokumentácia pre ZÁPADNÉ KRÍDLO kaštieľa a NÁDVORIE (dokumentácia pre stavebné povolenie v rozsahu realizačnej projektovej dokumentácie s rozpočtom), termín odovzdania tejto dokumentácie je 12/2023. Následne budú realizované povoloňacie procesy, po ich vydaní a po pridelení finančných prostriedkov bude zahájené verejné obstarávanie na zhotoviteľa. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2028.

7. Kaštieľ vo Svidníku - Galéria Dezidera Millyho

Klasicistický kaštieľ s obdĺžnikovým pôdorysom a dvojtraktovou dispozíciou je solitérnym objektom nachádzajúcim sa v meste Svidník. Kaštieľ bol postavený koncom 18. storočia. Ide o najstaršiu svetskú stavbu nachádzajúcu sa na jeho území. V 2. polovici 80. rokov 20. storočia sa začalo s celkovou obnovou objektu, v ktorom bola v roku 1983 sprístupnená umelecko-historická expozícia Galéria Dezidera Millyho.

Predmet obnovy

Na viacerých miestach fasád sú viditeľné statické poruchy vo forme prasklín. Na južnej strane objektu je poškodená omietka korunnej rímsy. Situácia je zhoršená cementovými omietkami a paronepriepustným náterom sokla. Okenné výplne sú v narušenom až havarijnom stave. Povrchová úprava je poškodená, v exponovaných častiach v exteriéri úplne chýba. Drevná hmota najmä na exteriérových krídlach a rámoch je prehnutá a rozrušená. Niektoré okná sa nedajú zavrieť, chýbajú kľučky a zatváracie mechanizmy sú nefunkčné. Exteriérové dverné výplne sú v narušenom stave. Okrem poškodení povrchovej úpravy sú prehnuté kazetové časti obloženia zárubne s viditeľne chýbajúcimi kusmi drevenej výplne. Kamenný travertínový obklad murovaného zábradlia terasy, kamenná dlažba na terase a schodisko sú v dezolátnom stave. Negatívnym faktorom je absencia bezbariérového prístupu. Zastaraný systém zásuvkovej a svetelnej elektroinštalácie, rozvádzača elektrického kúrenia a vykurovania za pomoci akumuláčnych vykurovacích pecí, všetko s vysokým stupňom energetickej náročnosti zvyšuje prevádzkové náklady. Podlahová časť interiéru expozície je betónová. Vnútorne omietky sú narušené, s viditeľnými statickými poruchami. Sociálne zariadenie je zastarané a neprispôsobené zdravotne znevýhodneným občanom.

Objekt si vyžaduje rozsiahlu revitalizáciu, nielen exteriéru, ale aj interiéru s cieľom modernizácie umelecko-historickej expozície (využitie technologických debarierizačných prvkov – inštalácia prvkov múzejnej pedagogiky; audio sprievodca, maketa a texty v Braillovom písme pre zrakovo znevýhodnených návštevníkov). Súčasťou projektu bude vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie, bez ktorých nie je možné dané práce realizovať.

Predpokladané debarierizačné prvky

- vybudovanie bezbariérového prístupu,
- WC pre imobilných,
- informačný systém v Braillovom písme,
- audio sprievodca.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2026.

Stav pripravenosti NKP

V rámci obnovy je nutné vypracovanie komplexnej predprojektovej dokumentácie, ktorá bude podkladom k projektovej dokumentácii. SNM nemá finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zabezpečenie projektovej dokumentácie v jej výkonových fázach, t. j. zabezpečenie vstupných podkladov, zabezpečenie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (potrebná pre povoloňovacie procesy), vypracovanie projektu realizácie stavby s rozpočtom. Realizačná projektová dokumentácia s rozpočtom je hlavným súťažným podkladom pre výber zhotoviteľa stavby. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2026.

8. Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Objekt Múzea kultúry Čechov na Slovensku sa nachádza na okraji historickej zástavby mesta Martin na Moyzesovej ul. č. 11. Stavebne bol realizovaný na konci 19., resp. začiatku 20. storočia. Objekt, pôvodne využívaný ako rodinný dom, obývaný významnými osobnosťami PhDr. Horákovou-Gašparíkovou, správkynou osobného archívu Tomáša Garriguea Masaryka a akademikom Jiřím Horákom, je od roku 1999 sídlom Múzea kultúry Čechov na Slovensku. Zapísaný je v zozname NKP ako dom meštiansky pamätný, centrum českej kultúry.

Predmet obnovy

Cieľom projektu obnovy je predprojektová a projektová príprava rekonštrukcie, odstránenie havarijného stavu a komplexná rekonštrukcia objektu Múzea kultúry Čechov na Slovensku vrátane exteriérových úprav (oplotenie, parkové a sadové úpravy) pri zachovaní všetkých vonkajších pohľadových prvkov a čo možno najmenšieho zásahu do existujúceho pôdorysu a hmoty stavby. Rekonštrukcia bude riešiť aj vybudovanie nových depozitárnych priestorov v objekte.

Predpokladané debarierizačné prvky

- v rámci vonkajšej debarierizácie - vytvorenie odstavných plôch, bezbariérového vstupu do budovy a oddychovej plochy v záhrade objektu.
- v rámci vnútornej debarierizácie - bezbariérové prechody medzi miestnosťami a sociálne zariadenia pre skupiny obyvateľstva so zdravotným znevýhodnením.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2026.

Stav pripravenosti NKP

V súčasnosti sa pripravuje jednostupňová projektová dokumentácia (pre stavebné povolenie v rozsahu realizačnej projektovej dokumentácie s rozpočtom), termín odovzdania tejto dokumentácie je 12/2023. Následne budú realizované povoľovacie procesy, po ich vydaní a po pridelení finančných prostriedkov bude zahájené verejné obstarávanie na zhotoviteľa. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2026.

9. Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Rekonštrukcia budovy múzea vo Svidníku

Hlavná kultúrno-historická expozícia SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku sa nachádza v pamiatkovo chránenej budove a jej účelovej prístavbe v centre mesta na pešej zóne.

Predmet obnovy

Historická expozičná časť budovy má značne poškodenú a chýbajúcu omietku, prvky štukovej výzdoby z dôvodu zatekania dažďovej vody zo strechy a nefunkčných žľabových systémov. Sedlová strecha je ukončená žľabovým systémom, v ktorom následkom poveternostných vplyvov došlo k zatekaniu a následnému poškodeniu nosných drevených prvkov, narušeniu častí strešnej krytiny a oplechovania. Z dôvodu zníženia energetickej náročnosti budovy je potrebné pristúpiť k revitalizácii zastaraného systému zásuvkovej a svetelnej elektroinštalácie či výmene kotlov.

Predpokladané debarierizačné prvky

- sprevádzkovanie výťahu podľa platných noriem,
- využitie súčasných technológií pri celkovej modernizácii expozície (inštalácia prvkov múzejnej pedagogiky; audio sprievodca, makety, texty v Braillovom písme pre zrakovo znevýhodnených návštevníkov).

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2028.

Stav pripravenosti NKP

SNM nemá finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zabezpečenie projektovej dokumentácie v jej výkonových fázach, t. j. zabezpečenie vstupných podkladov, zabezpečenie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie (potrebná pre povoloňacie procesy), vypracovanie projektu realizácie stavby s rozpočtom. Realizačná projektová dokumentácia s rozpočtom je hlavným súťažným podkladom pre výber zhotoviteľa stavby. Majetkovo – právne vysporiadanie nie je potrebné.

Realizácia obnovy NKP je plánovaná do 12/2028.

10. NKP Bergerchit

Cieľom projektového zámeru je dôsledné naprojektovanie a realizácia vnútornej rekonštrukcie objektu Bergerchit vrátane vytvorenia autorských scenárov všetkých obsahových celkov a výstavby a nákupu kompletného vnútorného vybavenia objektu (výstavný mobiliár, technologické zázemie /vrátane vybudovania elektroinštalácie, elektronického zabezpečovacieho systému, protipožiarneho opatrení a ďalšej technickej infraštruktúry/, interaktívne prvky, osvetlenie, informačný systém, tlačoviny, atď.).

Predmet obnovy

Pôjde o vnútornú pamiatkovú obnovu barokovo – klasicistického mestského paláca (s renesančným a stredovekým jadrom) a jeho adaptáciu na reprezentatívnu expozíciu Slovenského banského múzea s akcentom na vytvorenie kvalitného (basic) infopointu pre návštevníkov lokality UNESCO. Cieľom rekonštrukcie je zároveň vytvorenie zázemia pre variabilné využitie objektu ako vitálneho, otvoreného miesta pre výstavné (reprezentatívne stále, sezónne výstavy a umelecké intervencie) expozície, komunitné, konferenčné, vedecké, bádateľské, edukačné, kultúrne, spolkové a kreatívne aktivity pre rozmanité cieľové skupiny.

Vnútna obnova je zameraná nielen na dôslednú odbornú obnovu pamiatkových hodnôt objektu, ale zároveň na uplatnenie inovatívnych technických „zelených“ postupov a technológií zameraných na vynaliezavé riešenia udržateľnosti prevádzky a energetickej úspornosti.

Výsledkom má byť i debarierizácia objektu a jej sprístupnenie pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva.

Vnútna rekonštrukcia nadväzuje na vonkajšiu obnovu objektu po požiari v marci 2023, ktorá má byť ukončená v roku 2025 a na ktorú sú poukázané finančné prostriedky na základe uznesenia vlády SR.

Nové využitie objektu po obnove:

- uplatnenie inovatívnych foriem technického zabezpečenia objektu (požiarnej bezpečnosti),
- uplatnenie inovatívnych foriem ekologicky udržateľných riešení technickej infraštruktúry nového vybavenia objektu (elektroinštalácie, rozvodov vykurovania, osvetlenia, bezpečnostných systémov, vzduchotechniky a ďalšej infraštruktúry),
- uplatnenie aktuálnych trendov koncipovania a stvárnenia expozičných častí, návštevníckeho zázemia a formovania kapacít kultúrnej infraštruktúry s akcentom na prezentáciu hodnôt lokality UNESCO a zbierkových fondov múzea,
- odstránenie nevhodných zásahov (dispozičných, materiálových a technologických z 2. polovice 20. stor., ktoré narušili autenticitu objektu a spôsobili poškodenia budovy),
- prepojenie funkcií obnoveného objektu s exteriérom – verejným priestorom Námestia Sv. Trojice a záhrady.

Program nového využitia:

Prízemie

Hlavný vstup do objektu z Trojičného námestia ponúka možnosť prepojenia priestoru námestia, vstupnej haly a vnútorného átria objektu. Ponúka možnosti rozptylových priestorov s možnosťou vytvorenia pobytovej terasy, mobilnej zelene, vytvorenia odpočinkového priestoru.

- Vstupná hala – posilnenie jej úlohy ako prehľadne funkčného komunikačného priestoru (optické prepojenie s nádvorím, s priestormi juhovýchodnej časti prízemie (sklené výplne, nasvetlenie), vizuálna navigácia do priestorov prízemie a vyšších podlaží;
- Ťažisko využitia uličného traktu ako INFOPOINTU lokality UNESCO a Slovenského banského múzea;
- Kontaktný bod: komplexné informácie (personalizované), rezervácie, vstupenky, návštevnícke karty, samoobslužný návštevnícky servis (infopointy, nabíjačky, esprevodcovia, aplikácie, wifi, požičovňa e-bicyklov), haptická interaktívna mapa (3D model) lokality UNESCO, bookshop (brožúry, knihy, čítareň), mini oddychová (plánovacia) zóna pre návštevníkov, rodiny s deťmi.
- GIFT shop s múzejnými, regionálnymi a dizajnovými produktami, knihami;
- Mikro sezónne výstavy (príp. virtuálny Panteón osobností lokality – s pravidelne aktualizovaným obsahom);
- Kaviareň (so sezónnym využitím nádvorie);
- Toilet servis pre návštevníkov (WC, prebaľovací pult);
- Štolňa Michal – inovovaná samoobslužná prehliadková trasa aj s možnosťou prehliadky pre imobilných návštevníkov a s informačnými zvukovými panelmi pre nepočujúcich + interaktívna miniexpozícia; (animácie, virtuálna realita, audio – téma napr. stredoveké banské diela a techniky dobývania, architektonicko – urbanistický vývoj Námestia Sv. Trojice: od miesta dobývania žily Špitáľer na miesto bývania mestskej elity – paláce banských ťažiarov);
- Mini technické a skladové zázemie kaviarne a obslužného personálu;

Nádvorie

- Maximalizácia optického prepojenia so vstupnou halou objektu a námestím (využitie presklených výplní dverných otvorov, svetelná, audio technika); výťah – bezbariérový prístup na 1. a 2. poschodie
1. poschodie
 - Expozičné priestory: 2 bloky samostatných výstavných projektov (zadný dvorový trakt + uličný trakt), ktoré je možno zokruhovať, prepojiť.
 - V expozičných priestoroch budú osadené zvukové informačné panely s načítaním cez QR kód.
 2. poschodie
 - Expozičné priestory uličného krídla možno využiť na 2 bloky samostatných (prepojených) výstavných projektov.
 - V expozičných priestoroch budú osadené zvukové informačné panely s načítaním cez QR kód.

Podkrovie

- Vybudovanie murovanej podkrovnej technickej dostavby v nevyhnutnom rozsahu bez nárokov na prirodzené presvetlenie (sklad mobiliáru pre multifukčnú sálu, technické zázemie – velín infraštruktúry: server, zelené technológie, klimatizačné jednotky, rekuperačné jednotky etc).

Predpokladané debarierizačné prvky

- Vybudovanie výťahu (sprístupnenie oboch podlaží objektu).
- Inštalovanie nájzdových rámp pre telesne znevýhodnené osoby (umožnenie prechodov medzi jednotlivými miestnosťami objektu).
- Vytvorenie audiokomentárov pre nevidiacich.
- Inštalovanie haptických predmetov.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

2025 – 2028 - realizačná etapa komplexnej obnovy interiéru objektu, tvorby nových expozícií a technickej infraštruktúry.

Stav pripravenosti NKP

Aktuálne prebiehajú prípravné a výskumné práce, na základe ktorých bude spracovaná projektová dokumentácia obnovy objektu a zrealizovaná prvá etapa obnovy (ukončená do roku 2025). Výsledkom prvej etapy obnovy bude stavba strechy, statická stabilizácia konštrukcií objektu, obnova fasád a základnej technickej infraštruktúry. Finančné zabezpečenie je vyčlenené rozpočtovým opatrením MŽP SR.

Program Slovensko 2021-2027

2024

Prípravné práce

1. Spracovanie ideového zámeru projektu inovácie expozícií (pripravená je pracovná verzia zámeru);
2. Tvorba scenárov nových expozícií (práve prebieha);
3. Spracovanie zámeru na uplatnenie debarierizačných prvkov pre návštevníkov;
4. Vyžiadanie rozhodnutí Krajského pamiatkového úradu (KPÚ) k zámerom;
5. Spracovanie zámeru na uplatnenie inovatívnej technickej infraštruktúry interiéru (požiarnej bezpečnosti).

2025

Príprava a vyhlásenie VO

- Na spracovateľa projektovej dokumentácie nových expozícií;
- Na spracovateľa projektovej dokumentácie technickej infraštruktúry (požiarne bezpečnosť a debarierizácia, elektroinštalácia, rozvody vykurovania, osvetlenia, bezpečnostných systémov, vzduchotechniky a ďalšej infraštruktúry);
- Na dodávateľa tvorby expozícií;
- Na dodávateľa technickej infraštruktúry (v rátane požiarnej bezpečnosti a debarierizácie, elektroinštalácia, rozvody vykurovania, osvetlenia, bezpečnostných systémov, vzduchotechniky a ďalšej infraštruktúry);
- Vyžiadanie povoľovacích rozhodnutí KPÚ, Stavebného úradu.

Zhotovenie komplexnej projektovej dokumentácie obnovy interiéru (nové expozície a vnútorná technická infraštruktúra) – vyžiadanie povoľovacích rozhodnutí Stavebného úradu

2025 – 2028

Realizačná etapa komplexnej obnovy interiéru objektu, tvorby nových expozícií a technickej infraštruktúry.

11. Kaštieľ vo Svätom Antone

Nutnosť rekonštrukcie vychádza zo stratégie múzea. K väčšine nižšie spomenutých plánovaných investičných akcií je potrebné spracovať projektové dokumentácie. Financovať sa budú stavebné práce rozvrhnuté v rokoch 2025-2028. Financovanie neinvestičných činností je plánované v rokoch 2024-2029.

Predmet obnovy

1. Objekt samotného kaštieľa – postupná rekonštrukcia šindľovej strechy po jednotlivých krídlach, modernizácia systémov EPS a EZS, rekonštrukcia historických okien a dverí s dôrazom na tepelné úniky, modernizácia poľovníckej expozície a vytvorenie novej rybárskej časti s celoslovenskou pôsobnosťou, kompletná výmena žlabov a odkvapových rúr (havarijný stav), reštaurovanie barokových tympanónov, nová elektroinštalácia a tepelná izolácia podkrovia.

2. Obnova historického parku - celková rekonštrukcia, ktorá sa pre nedostatok finančných prostriedkov odkladá už niekoľko desaťročí – obnova pretekajúcich jazierok, vodného systému (vodozádržné opatrenia), ako aj obnova komunikácií, murovaného plota a celková revitalizácia zelene (arboristické zásahy na starých stromoch a nové výsadby).

3. Ostatné historické objekty – v barokovej sýpke rozšírenie protipožiarneho systému ochrany a celkové rekonštrukcie objektov skleníka a zámockej viechy. Do celkovej obnovy areálu je zahrnutá aj rekonštrukcia prístupovej cesty ku kaštieľu, ktorá je vo veľmi zlom stave.

Predpokladané debarierizačné prvky

Objekt skleníka a zámockej viechy

- príjazdové cesty a vstupy do objektov.

Historický park

- rekonštrukcia komunikácií (tam, kde je to možné menšie sklony chodníkov, obchádzky po vrstevnici a pod.).

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Realizácia obnovy NKP (časti) je plánovaná do roku 2028.

Stav pripravenosti NKP

Rekonštrukcia strechy kaštieľa - Predprojektová príprava/Interný dokument ku koncepcii rekonštrukcie strechy kaštieľa z februára 2020 "Rekonštrukcia šindľovej strechy kaštieľa". Projektová dokumentácia nie je potrebná. Možná okamžitá realizácia.

Rekonštrukcia strechy sýpky - v realizácii.

Rekonštrukcia okien a vonkajších dverí – Projektová príprava/pasportizácia je v realizácii. Rekonštrukciu bude možné realizovať po vyhotovení PD/rok 2023.

Rekonštrukcia parku: arboristické zásahy na starých stromoch a inventarizácia drevín centrálnej časti parku - zhotovená kompletná projektová dokumentácia na celkovú rekonštrukciu parku pre stavebné povolenie. Vydané právoplatné stavebné povolenie.

Projektová dokumentácia na celkovú rekonštrukciu parku a rekonštrukcia dolného jazierka: príprava projektovej dokumentácie (predprojektová príprava/Investičný zámer na rekonštrukciu objektov MSA v rozsahu projektu pre územné rozhodnutie, január 2018. Materiál k vodozádržným opatreniam).

Rekonštrukcia, modernizácia poľovníckej a rybárskej expozície: štádium zámeru projektu a príprava projektovej dokumentácie.

Rekonštrukcia zámockej viechy: štádium zámeru projektu, príprava projektovej dokumentácie, príprava dokumentácie pre územné rozhodnutie. (Predprojektová príprava/Investičný zámer na rekonštrukciu objektov MSA v rozsahu projektu pre územné rozhodnutie, január 2018)

Rekonštrukcia murovaného plota pri Panskej ceste: - príprava projektovej dokumentácie

Rekonštrukcia murovaného plota pri zámockej vieche - príprava projektovej dokumentácie

Rekonštrukcia, modernizácia skleníka - príprava projektovej dokumentácie

Rekonštrukcia cesty-spevné plochy pri kaštieli - príprava projektovej dokumentácie

Rekonštrukcia Podkrovia kaštieľa - príprava projektovej dokumentácie

Elektroinštalácia v parku - príprava projektovej dokumentácie

12. Hrad Krásna Hôrka – vybrané objekty a expozície

Po roku 1945 bola na Slovensku zničená veľká väčšina šľachtických sídel, ktoré predstavovali obrovské umelecko-historické bohatstvo. Hrad Krásna Hôrka je jediným hradom na území Slovenska, ktorý sa za po Druhej svetovej vojne a po rokoch komunistickej diktatúry zachoval so svojim pôvodným zariadením a vzácnymi zbierkami. Hrad Andrásyovcov môžeme považovať za prvé hornouhorské múzeum, ktoré budovali členovia jedného z najvýznamnejších rodov strednej Európy. Stredoveký hrad z konca 13. storočia bol v priebehu ďalších storočí rozširovaný a prestavovaný až sa jeho podoba ustálila v neskororenesančnej a barokovej fáze. Hrad Krásna Hôrka patrí vďaka svojim pamiatkovým hodnotám, múzejným zbierkam a nenarušenému krajinnému prostrediu k európskym unikátom hradnej architektúry.

Predmet obnovy

Cieľom obnovy a úlohou odborných pracovníkov SNM – Múzea Betliar je vrátiť hradu Krásna Hôrka podobu a atmosféru pred veľkej obnovy v 20. storočí (návrat do posledného historicky hodnotného stavu po prestavbe v rokoch 1903 – 1905). Priznať jeho charakter vidieckeho šľachtického sídla a jedného z prvých múzeí na Slovensku. Rekonštrukcie, ktoré na Krásnej Hôrke prebehli v 20. storočí, zatienili a odstránili skutočné hodnoty hradu, ktoré je teraz potrebné práce prinavracieť. Stav,

v akom bola Krásna Hôrka pred požiarom roku 2012, nebol ani zďaleka ideálny. Rozsiahla pamiatková obnova, ktorá na hrade prebehla v rokoch 1964 – 1989 podľa projektov z 50. – 70. rokov 20. storočia vytvorila z Krásnej Hôrky iný hrad – zbavený svojej identity, svojich dejín a čiastočne aj zbierok a v konečnom dôsledku aj autenticity. Rôznosť prístupov k prezentácii jej architektúry spôsobila, že Krásna Hôrka zrazu nepatrila žiadnemu historickému obdobiu či rodu. Súčasná obnova sa musí vysporiadať aj s týmto problémom. Obnova hradu Krásna Hôrka je jednou z najrozsiahlejších pamiatkových a múzejných obnov na Slovensku. Požiar v roku 2012 bol však už len posledným, hoci drastickým impulzom k tomu, aby sa jeden z najvýznamnejších hradov strednej Európy začal obnovovať. Komplexná revitalizácia a reštaurovanie, ktoré na Krásnej Hôrke prebiehajú, predstavujú súbor mimoriadne komplikovaných a zložitých postupov. Ide o časovo náročné práce, ktoré sú závislé na interdisciplinárnosti, nutnosti poznania nielen dejín hradu a jeho stavebného vývoja, ale aj jeho technického stavu. Nároky, aké sú dnes kladené na obnovy takýchto pamiatok, sú vysoké a pokiaľ chceme, aby bola Krásna Hôrka obnovená v súlade s medzinárodnými štandardmi (na základe chárty a usmernení medzinárodných organizácií venujúcich sa pamiatkovej ochrane a obnove), musíme byť zhovievaví a trpezliví. Na hrade Krásna Hôrka kreuje tím odborníkov expozíciu jediného takého hradu na Slovensku, ktorý sa po roku 1945 zachoval s takmer celým svojim pôvodným zariadením a zbierkami (!). Trvalou hodnotou Krásnej Hôrky sú jeho staré expozície – rodové múzeum v Dolnom a Strednom hrade, múzeum Františky Andrásyovej, hrobka a kaplnka. Práve tieto interiérové celky, mimoriadne bohaté na rôznorodé zbierky, sa vrátia do podoby, akú jej dali Andrásyovci, s pridaním takých riešení, ktoré budú zodpovedať súčasnosti.

Okrem komplexnej obnovy hradu je súčasťou stavby aj revitalizácia územia pod hradom, v rozsahu výstavby 13 stavebných objektov a 6 prevádzkových súborov, týkajúcich sa potrebnej infraštruktúry podhradia a sietí technického vybavenia územia, realizácie parkovísk a spevnených plôch, budovy Infocentra, nových stánkov s občerstvením, verejných toaliet, detského ihriska, objektu odpadového hospodárstva, technologických zariadení, protipožiarnych systémov a príjazdovej požiarnej komunikácie, teda stavieb, ktoré budú s hradom nevyhnutne funkčne spojené.

Predpokladané debarierizačné prvky

V Podhradí bude vytvorené Infocentrum, ktoré bude zabezpečovať zázemie NKP a poskytovať funkcie, ktoré nie je z hľadiska ochrany hodnôt NKP možné situovať v samotnej NKP, pretože vytvorenie takýchto priestorov na hrade by si vyžiadalo veľa technických a metodických výnimiek, pričom priestorová kapacita priestorov zázemia hradu je značne obmedzená. V prvom rade máme na mysli zázemie pre občanov so špeciálnymi potrebami, najmä služby pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou (OZP). V tomto zázemí budú v na to určenom priestore zabezpečené virtuálne audiovizuálne prehliadky hradu a prezentácia dejín hradu formou krátkych videí

a haptická prezentácia 3D modelov vývoja hradného komplexu. Samozrejmosťou budú bezbariérové toalety.

Ďalšie príklady prvkov debarierizácie:

- vyhradené parkovacie miesto pre osoby OZP v Podhradí,
- verejne prístupné vonkajšie priestory objektu – v Podhradí – budú prístupné aj pre ľudí na vozíku,
- na webovej stránke SNM – Múzea Betliar budú poskytnuté základné informácie o prístupnosti NKP Hradu Krásna Hôrka a o prístupnosti podujatí pre návštevníkov OZP

- vybrané vystavené exponáty (zbierkové predmety) budú sprostredkované návštevníkom aj inou ako vizuálnou formou (haptickou/dotýkovou)
- súčasťou bude aj vytvorenie sprievodcu v Braillovom písme (tlačený textový sprievodca obsahujúci informácie v Braillovom písme o sprístupnených objektoch SNM – Múzea Betliar, dostupný na bezplatné zapožičanie).
- bude zavedené zvýhodnené vstupné pre osoby OZP

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Do 08/2025 – realizácia stavby: „Obnova hradu Krásna Hôrka a revitalizácia bezprostredného okolia hradu“, v rozsahu Dolného a Stredného hradu a realizácie novostavieb v podhradí a okolí hradu.

01/2024 – 06/2024 – stavebné povolenie a verejné obstarávanie na stavbu Obnove Horného hradu.

07/2024 – 12/2025 – realizácia stavby Obnove Horného hradu.

08/2025 – 10/2025 – preberacie konania, kolaudácia stavieb – povolenie na užívanie stavieb – časti Dolný a Stredný hrad a stavby podhradí.

01/2026 – 03/2026 - preberacie konanie, kolaudácia stavby Obnove Horného hradu.

Súbežne so stavbami sa bude realizovať vybavenie interiérov a expozícií.

10/2025 – 06/2026 majetkovoprávne vysporiadanie, dohody a zmluvy na správu a prevádzku stavieb a prevádzkových súborov v podhradí.

Stav pripravenosti NKP

Stavba: „Obnova hradu Krásna Hôrka a revitalizácia bezprostredného okolia hradu“, v rozsahu obnovy Dolného a

- Stredného hradu a realizácie novostavieb v podhradí a okolí hradu: Projekt pre ohlásenie stavebných úprav a udržiavacích prác - Hrad Krásna Hôrka, odstraňovanie násypov z okolia hradu a z hradnej studne. 14.05.2019 a 02.12.2019 boli vydané Rozhodnutia o zneškodnení, resp. zhodnotení odpadov - vydané Okresným úradom Rožňava, odborom starostlivosti o životné prostredie.
- Vypracovaná Architektonická štúdia obnovy hradu Krásna Hôrka - Dolný a Stredný hrad – bolo k nej vydané záväzné stanovisko Pamiatkového úradu KPU Košice 14.08.2019.
- Projekt pre stavebné povolenie - Statické zabezpečenie konštrukcií NKP Hradu Krásna Hôrka, Stavebné povolenie vydané 08.11.2019 stavebným úradom Obcou Krásnohorské Podhradie.
- Projekt pre ohlásenie stavebných úprav a udržiavacích prác - Odvodnenie 5. nádvorí, sanácia vlhkých konštrukcií kaplnky - 02.09.2019 - Oznámenie k ohláseniu stavebných úprav od stavebného úradu.
- Projekt pre ohlásenie stavebných úprav a udržiavacích prác - Odstraňovanie cementového špárovania z hradieb a odvodnenie parkánu. Dňa 24.07.2019 bolo vydané oznámenie k ohláseniu stavebných úprav od stavebného úradu.
- Vypracovaná zonálna štúdia – posúdenie jestvujúcej vodovodnej siete v obci Krásnohorské Podhradie pre napojenie hradu Krásna Hôrka.
- Projekt pre povolenie odstránenia stavby - Odstránenie stavieb bufetov so súpisnými číslami 685, 686 na parcelách č. 395/4 a 387/21 k. ú. Krásnohorské Podhradie.
- Vypracovaná dokumentácia pre vyčistenie územia podhradí od ostatných objektov a inžinierskych stavieb.
- Vypracovaná dokumentácia pre územné rozhodnutie – Obnova Hradu Krásna Hôrka a revitalizácia bezprostredného okolia hradu.
- Územné rozhodnutie o umiestnení stavby a o využívaní územia vydané Obcou Krásnohorské Podhradie dňa: 08.06.2020, právoplatné dňa 28.08.2020.
- Vypracované Projektové dokumentácie v štádiu (stupni spracovania) pre stavebné povolenia pre stavby v podhradí (novostavby – 13 stavebných objektov a 6 prevádzkových súborov) a stavebné povolenie samotnej obnovy hradu.
- Stavebné povolenie vydané Obcou Krásnohorské Podhradie dňa 08.11.2019, pod č. 666/2019-05-výst., na stavbu: „Statické zabezpečenie konštrukcií NKP hradu Krásna Hôrka“.
- Stavebné povolenie č. OU-RV-OCDPK-2021/005691-004 vydané dňa 16.08.2021 - Špeciálny stavebný úrad pre dopravné stavby – Okresný úrad Rožňava, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (SO 08.1 Rekonštrukcia križovatky na ceste II/549). Právoplatné: 15.09.2021.
- Stavebné povolenie č. 719/2021-03, vydané 20.08.2021 - Všeobecný stavebný úrad - Obec Krásnohorské Podhradie (Budovy – Infocentrum, toalety, stánky s občerstvením, odpadové hospodárstvo, všetky rozvody elektro v podhradí vrátane preložky VN a Trafostanice). Právoplatné: 27.09.2021.

- Rozhodnutie o povolení stavby č. 717/2021-03, vydané dňa 30.08.2021 - Špeciálny stavebný úrad pre miestne a účelové komunikácie – Obec Krásnohorské Podhradie (Komunikácie, parkoviská a spevnené plochy). Právoplatné: 06.10.2021.
- Rozhodnutie č. OU-RV-OSZP-2021/005846-009 vydané dňa 16.09.2021 Okresným úradom Rožňava, odborom starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej vodnej správy – Povolenie na uskutočnenie vodných stavieb a vydanie povolenia na osobitné užívanie vôd. Právoplatné: 18.10.2021.
- Stavebné povolenie pod č. 843/2021-03-výst., vydané dňa 28.09.2021 všeobecným stavebným úradom – Obcou Krásnohorské Podhradie na SO 01 Hrad v rozsahu Dolný a Stredný hrad, Vonkajšie priestory hradu (nádvorcia, parkán, kaplnky), SO 04.4 Kanalizačná prípojka dažďových vôd. Právoplatné: 10.11.2021.
- Vypracované dokumentácie pre realizáciu stavby pre stavby v podhradí a samotnú Obnovu Dolného a Stredného hradu.
- Proces verejného obstarávania stavby „Obnova hradu Krásna Hôrka a revitalizácia bezprostredného okolia hradu“ trval od 11/2021 – 03/2022, nasledovala príprava zmluvného vzťahu, kde zmluva o dielo bola podpísaná 28.07.2022. Zhotoviteľ začal s prácami na obnove Dolného a Stredného hradu a súčasne s realizáciou novostavieb v podhradí v auguste 2022.
- Spracovaná je projektová aj rozpočtová dokumentácia s názvom: „Dokumentácia interiérov, expozície a technického vybavenia“ - zákazka sa pripravuje na verejné obstarávanie. Bude delená na viaceré časti podľa rozdielnych špecifikácií prvkov. Následne sa bude dodávka a služby v uvedenom rozsahu realizovať.

Obnova Horného hradu

- Vypracovaný projekt pre stavebné povolenie - Čistenie Horného hradu (Gotický palác) - 31.01.2020 bolo vydané stavebné povolenie príslušným stavebným úradom.
- Stavebné povolenie vydané stavebným úradom Obcou Krásnohorské Podhradie dňa 31.01.2020, pod č.: 1628/2019-03-výst., s názvom Hrad Krásna Hôrka - Čistenie Horného hradu (Gotický palác).
- Vypracovaná Architektonická štúdia obnovy hradu Horného hradu Krásna Hôrka – bolo k nej vydané záväzné stanovisko Pamiatkového úradu KPU Košice.
- V súčasnosti pracuje projekčné oddelenie SNM v kooperácii so stavebnou fakultou STUBA na realizačnej projektovej dokumentácii k obnove tejto časti hradu. Táto dokumentácia je potrebná aj pre stavebné povolenie ako aj pre verejné obstarávanie a hlavne realizáciu stavby Obnovy Horného hradu.
- Pripravuje sa verejné obstarávanie na Dokumentáciu expozície Horného hradu.
- Realizuje sa predstihový archeologický výskum pre obnovu Horného hradu (v určených lokalitách).
- Po vypracovaní realizačnej dokumentácie a získania kladných stanovísk dotknutých orgánov – je potrebné požiadať o stavebné povolenie.
- Následne sa bude stavba Obnovy Horného hradu obstarávať a realizovať.

Majetkovo-právne vysporiadanie

- Pred realizáciou stavby sa z dôvodu potrebného umiestnenia stavieb (niektorých stavebných objektov) na cudzích pozemkoch bola: a) uzatvorená nájomná zmluva na pozemkoch Lesov SR, s „Inými právami“ na výstavbu, b) delimitovali sa 2 pozemky v správe SPF do správy SNM, c) SNM uzatvorilo zmluvu o združení s obcou Krásnohorské Podhradie – na preukázanie tzv. „Iných práv“ k pozemkom a jestvujúcim stavbám.
- Po realizácii stavby bude potrebné majetkovoprávne vysporiadanie – odkúpenie pozemkov v správe Lesov SR, prevod/predaj majetku štátu (stavebných objektov) Obci Krásnohorské Podhradie, ako aj odovzdanie niektorých stavieb (rozvody vysokého napätia, podzemná trafostanica, tlakové stanice vody, líniové stavby rozvodov pitnej a požiarnej vody, ako aj kanalizačných rozvodov a prečerpávacích staníc) do správy/resp. majetku spoločností VSD, a.s., VVS, a.s., vzhľadom k tomu, že stavby sú riešené ako rozšírenia verejných rozvodov týchto sietí.

13. Dom umenia Piešťany

Moderný, impozantný architektonický skvost (autor návrhu Ing. Arch. Ferdinand Milučký) na brehu jednej z najvýznamnejších riek Slovenska – Váhu, uprostred rozsiahleho parku, je centrom kultúrneho a spoločenského života Piešťan a celého regiónu.

Dom umenia je prvá mimobratislavská účelová stavba divadla po druhej svetovej vojne, realizovaná v rokoch 1974 – 1979 (v užívaní od r. 1980) podľa projektu architekta Ferdinanda Milučkého. Autor, ako sa sám vyjadril, zužitkoval "inšpiračné podnety z našej historickej aj ľudovej architektúry" a vytvoril dielo, ktoré je príkladom jednoty exteriéru a interiéru.

Nositelmi architektonického výrazu sú pohľadový betón, sklo a červené - mobilné i pevné plochy a tvary. Hľadisko pojme 622 divákov a malá sála 100 divákov.

Dom umenia organizuje koncerty počas sezóny a je jedným z hlavných usporiadateľov medzinárodného festivalu – „music festival Piešťany“, ktorý prebieha každoročne počas letných mesiacov už od roku 1955. Dom umenia Piešťany je však nielen dejiskom koncertného života, ale aj ďalších rozmanitých kultúrno-spoločenských aktivít: divadla, filmu, televíznych show, kongresov, výstav a pod. Okrem toho je mnohonásobne overeným ideálnym priestorom na organizovanie pracovných sústredení umeleckých telies. Dramaturgia zahŕňa aktivity mestského, regionálneho, celoštátneho a medzinárodného významu. Spĺňa charakter viacúčelového zariadenia (divadelné predstavenia, koncerty, predstavenia pre deti a mládež, hudobno-zábavné programy, priame prenosy z Metropolitnej opery v New Yorku, folklórne vystúpenia, filmové podujatia, realizované vo Veľkej sále, vo Výstavnej sieni a v Galérii sa realizujú dokumentárne a umelecké výstavy).

Vybavenie Domu umenia divadelnou technikou, koncertným organom, veľkým javiskom i hľadiskom, baletnou sálou a šatňami ho predurčuje na úspešné kultúrno-spoločenské centrum regionálneho a celoslovenského významu.

Od začiatku jeho prevádzky v roku 1980 nebola uskutočnená žiadna významná modernizácia. Technické vybavenie budovy ako aj javisková, divadelná a svetelná technika sú pôvodne nainštalované zariadenia, ktoré sú po životnosti s veľkou spotrebou energií a ktoré už nespĺňajú požiadavky doby. Na viacerých miestach cez strešný plášť zateká do budovy čím sa znehodnocuje interiér. Tepelno-izolačné vlastnosti výplne otvorov v obvodovom plášti sú nedostatočné a z tohto dôvodu nastáva veľký únik energií. Na niektorých miestach vzlína zemná vlhkosť. Elektroinštalácia, bleskozvod, výťahy a požiarne bezpečnosť stavby už nespĺňajú platné predpisy.

Domu umenia v Piešťanoch je NKP od roku 2022.

Od 1.1.2023 je Dom umenia v Piešťanoch súčasťou Slovenskej filharmónie.

Predmet obnovy

"Kompletná rekonštrukcia budovy a zníženie energetickej náročnosti – Dom umenia Piešťany“.

- Rekonštrukcia strešného plášťa pozostávajúca z výmeny strešnej hydroizolačnej vrstvy, vrátane doplnenia novej tepelno-izolačnej vrstvy, vrátane klampiarskych detailov, lemovaní, spojov, dilatácií v rozsahu celého objektu, t.j. vrátane prístavkov a prístreškov.
- Výmena strešných žlabov a zvodov a rekonštrukcia ich vyústenia na terén a odvedenia do dostatočnej vzdialenosti od objektu
- Výmena výplní otvorov
- Sanácia konštrukcií, v ktorých vzlína zemná vlhkosť, injektážou alebo inou vhodnou metódou zamedzujúcou vzlínanie zemnej vlhkosti a následnou opravou súvisiacich omietok, zateplení, fasád, soklov, obkladov a pod.
- Zriadenie celoobvodovej drenáže objektu
- Výmena exteriérových zábradlí za účelom ich uvedenia do súladu s platnými bezpečnostnými predpismi
- Rekonštrukcie výťahov
- Rekonštrukcia resp. výmena jestvujúcich nášľapných vrstiev na schodiskách, rampách, hlavného a sekundárneho vstupu do objektu s dôrazom na jej prídržnosť k podkladu, mrazuvzdorné a protišmykové vlastnosti
- Rekonštrukcia zdroja a rozvodov vzduchotechnicky a ich nevyhnutná úprava, vrátane výmeny odťahových ventilátorov z kúpeľní a WC
- Zapracovanie požiadaviek pripojovacích podmienok technologických zariadení na ostatné profesie
- Úprava elektroinštalácie a bleskozvodu v súlade s platnými bezpečnostnými požiadavkami. Nové spínače, zásuvky a svietidlá.

- Rekonštrukcia resp. doplnenie slaboprúdových inštalácií – wifi a internet, CCTV, SKV, EZS, audio a video technika, interný informačný systém
- Doplnenie fotovoltických panelov na strechu
- Zosúladenie projektovej dokumentácie s požiarou bezpečnosťou stavby a projektom požiarnej ochrany, ktorého aktualizácia bude súčasťou projektu pre stavebné povolenie vrátane EPS a požiarneho rozhlasu
- Rekonštrukcia a výmena zdroja a rozvodov ústredného vykurovania
- Rekonštrukcia zdravotníckej – nové zvislé a ležaté rozvody vodovodu a kanalizácie vrátane zariadených predmetov
- Rekonštrukcia priestorov WC a kúpeľní - nová dlažba, obklady, a zariadené predmety
- Nevyhnutné rekonštrukcie a úpravy spevnených plôch, drobnej architektúry a exteriérového mobiliáru
- Energetické hodnotenie pre poskytnutie dotácie z plánu obnovy resp. inej dotačnej schémy

Predpokladané debarierizačné prvky

- Na parkovisku pri vstupe do objektu bude vyhradené parkovacie miesto pre osoby OZP
- verejne prístupné vonkajšie priestory objektu - (záhrada, areál...) sú prístupné aj pre ľudí na vozíku
- informačný pult, výdajný pult, pokladňa sú prístupné pre ľudí na vozíku
- k výťahu je bezbarierový prístup pre ľudí na vozíku
- výťah má debarierizačné vybavenie - číslo na dispečing, indukčná slučka, videokamera
- schody majú po oboch stranách držadlá (zábradlia, madlá)
- v objekte sú bezbariérové toalety
- v objekte sú prístupné priestory na občerstvenie pre návštevníkov na vozíku
- zavedenie zvýhodneného vstupného pre osoby OZP

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

architektonická štúdia realizovateľnosti	2023
VO na spracovanie projektovej dokumentácie	2023
spracovanie projektovej dokumentácie realizačnej	2024
vydanie právoplatného stavebného povolenia	2024
ukončené verejné obstarávanie na zhotoviteľa	2025
začiatok realizácie diela	2025
ukončenie realizácie diela	2028

Stav pripravenosti NKP

Sú pripravené podklady k procesu verejného obstarávania na spracovanie projektovej dokumentácie, tento proces bude možné spustiť až po schválení finančného krytia na spracovanie PD zo strany Ministerstva kultúry, tieto náklady sú plánované v Investičnom zásobníku MK. Stavebné povolenie bude potrebné vzhľadom na rozsah rekonštrukcie.

14. Rekonštrukcia strechy Domu umenia Fatra

Dom umenia Fatra slúži ako koncertná sála, je evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 13729/0, pôsobí v nej Štátny komorný orchester Žilina, ktorý tu realizuje koncerty a kultúrne podujatia. Priestor je rovnako aj využívaný pre prenájmy externých kultúrnych inštitúcií a agentúr.

Predmet obnovy

Predmetom obnovy bude komplexná výmena strešného plášťa Domu umenia Fatra(rekonštrukcia strechy).

Predpokladané debarierizačné prvky

Pri tejto obnove sa nepočíta s debarierizačnými prvkami priamo na obnovovanej časti NKP, nakoľko sa jedná o výmenu strešného plášťa z exteriéru, ktorý nie je sprístupnený pre verejnosť. NKP však zabezpečí niektoré z informačných debarierizačných prvkov.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Spracovanie projektovej dokumentácie: do 31.3.2024.

Verejné obstarávanie: do 31.5.2024.

Povoľovacie procesy: do 31.5.2024.

Celková pripravenosť na realizáciu: od 1.6.2024.

Stav pripravenosti NKP

- povoloňacie procesy sa nevyžadujú, áno - nepripravení
- štádium zámeru projektu - pripravení
- spracovaná architektonická alebo iná štúdia realizovateľnosti - nevyžaduje sa
- príprava projektovej dokumentácie - nepripravení
- majetkovo-právne vysporiadanie - nevyžaduje sa
- zhotovená kompletná dokumentácia pre územné rozhodnutie - nevyžaduje sa
- zhotovená kompletná dokumentácia pre stavebné povolenie - nepripravení
- vydané právoplatné stavebné povolenie - nebolo
- zhotovená kompletná dokumentácia – realizačná, nepripravení
- ukončené verejné obstarávanie na zhotoviteľa - nepripravení

15. Historická budova Národného divadla Košice

Historická budova Národného divadla Košice /NDKE/ je významnou nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou a dôležitou dominantou historického jadra mesta Košice, patrí medzi najkrajšie historické budovy v centre mesta Košíc. Bola postavená v roku 1899 a vzišla z vôle kultúru milujúceho obyvateľstva mesta. Z tohto dôvodu zaujala dôstojnú centrálnu polohu a voľbu kvalitného architekta Adolfa Langa – autora projektu divadla. Budova divadla je postavená v štýle eklektizmu s prvkami neobaroka a secesie. V interiéri repertoár dekorácií tvoria postavy divadelných múz, antickí bohovia, historické a divadelné výjavy. Farebnosť štúk, bohato tónovaných odtieňov pastelových farieb, umocňuje bohaté zlátenie.

Historická budova NDKE nachádzajúca sa na Hlavnom námestí č. 1 v Košiciach je vo vlastníctve Slovenskej republiky a v správe NDKE.

Predmet obnovy

Obnovu NKP historickej budovy divadla NDKE navrhujeme a rozdeľujeme do 4-roch častí, ktorými sú obnova exteriéru, obnova interiéru, modernizácia technického vybavenia stavby a modernizácia zariadení javiskovej techniky.

1. Exteriér – kompletná obnova/oprava vonkajšej fasády, odvlhčenie/odizolovanie stavby, výmena ostávajúcich cca. 50% starých okien a vonkajších dverí, obnova kamenných prvkov exteriéru, úprava zábradlí na balkónoch, oprava časti strechy vrátane výmeny časti medenej krytiny, rekonštrukcia prístupových rámp pre imobilných, oprava hlavného schodiska pred budovou, nočné nasvietenie/osvetlenie objektu

2. Interiér - Výmena kresiel v lôžach, oprava/výmena divadelných kresiel a ich prečalúnenie, výmena kobercov a povrchová úprava stien v hľadisku, kompletná výmena výdrevy javiska, oprava WC muži, ženy na všetkých podlažiach, oprava interiérovej omietky a štúk, vrátane malieb a zlátenia, oprava šatní účinkujúcich /podlaha, omietky a pod./

3. Technické vybavenie stavby - Modernizácia strojovne vzduchotechniky a modernizácia odovzdávacej stanice tepla vrátane vyregulovania systému ÚK, modernizácia výťahov

4. Zariadenie javiskovej techniky - Obnova scénického osvetlenia a stmievače, modernizácia technického vybavenia zvukovej réžie, modernizácia ťahov

Predpokladané debarierizačné prvky

1. V objekte po oboch stranách divadelnej sály sú bezbariérové toalety

2. Po oboch stranách objektu je zariadenie na prekonanie podlaží pre vstup do divadelnej sály /rampy/

3. Bezbariérový prístup do dennej pokladne

4. Na webovej stránke NDKE poskytnuté základné informácie o prístupnosti zariadenia a o prístupnosti podujatí pre návštevníkov OZP

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Obnova NKP ako celku:

r. 2024 spracovanie chýbajúcich projektových dokumentácií a vybavenie stavebného povolenia

r. 2024 - 2025 zabezpečenie VO

r. 2025 - 2027 realizácia prác obnovy NKP

1. Zhotovená kompletná dokumentácia – realizačná

r. 2023 - 2024 vybavovanie stavebného povolenia a následne VO na dodávateľa staveb. prác;

r. 2025 - 2026 realizácia stavebných prác

2. r. 2024 - spracovanie PD, vybavovanie ohlasovacej povinnosti a VO na dodávateľa prác;

r. 2026 - 2027 realizácia prác

3. Zhotovená kompletná dokumentácia – realizačná, platné ohlásenie prác

r. 2024 - zabezpečenie VO

r. 2025 - 2026 realizácia prác

4. r. 2024 - spracovanie PD, vybavovanie ohlasovacej povinnosti

r. 2025 - zabezpečenie VO na dodávateľa prác

r. 2025 - 2027 realizácia prác

Stav pripravenosti NKP

1. Exteriér – zhotovená kompletná dokumentácia – realizačná, príprava podkladov pre stavebné povolenie

2. Interiér – štádium zámeru projektu s následnou prípravou projektovej dokumentácie, povoľovacie procesy v štádiu ohlasovacej povinnosti udržiavacích prác

3. Technické vybavenie stavby - zhotovená kompletná dokumentácia – realizačná, platné povoľovacie procesy

ohlasovacej povinnosti udržiavacích prác

4. Zariadenie javiskovej techniky - štádium zámeru projektu s následnou prípravou projektovej dokumentácie, povoľovacie procesy v štádiu ohlasovacej povinnosti udržiavacích prác

Z hľadiska majetkovo-právnych vzťahov sa jedná o majetok SR v správe NDKE.

16. Rekonštrukcie budovy Varne František v Solivare Prešov

Objekt Varne František je súčasťou areálu Národnej kultúrnej pamiatky „Solivar s areálom“. Je jednou z najvýznamnejších technických pamiatok na Slovensku, unikátnym v rámci strednej Európy a pochádza ešte zo 17. storočia. Varňa František bola spustená do prevádzky v roku 1800 ako jedna z najproduktívnejších varní v Európe na soľ zo soľanky. V roku 1970 celý závod na výrobu soli ukončil svoju prevádzku, bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku a slúži ako múzeum. V areáli sa nachádza aj objekt Skladu soli, ktorý technologicky nadväzoval na Varňu František a zhorel v roku 1986. V roku 2015 bola budova Skladu soli zrekonštruovaná z ROP PO3, čo umožňuje prezentovať celý technologický proces výroby soli. Varňa František bola rekonštruovaná v 80-tych rokoch minulého storočia. Keďže na objekt neustále pôsobila soľ z varného procesu, degradácia muriva a chátranie je o to rýchlejšie a intenzívnejšie. Aby objekt dôstojne prezentoval významnú technickú pamiatku je odvodnenie objektu, výmena odkvapového systému a následne oprava fasády nutná. Výsledným produktom v prípade schválenia investičnej akcie bude aj zvýšenie bezpečnosti návštevníkov, čo zabezpečí oprava opadávajúcej fasády, taktiež zvýšenie počtu návštevníkov vrátane osôb so zdravotným postihnutím – osoby so zníženou pohyblivosťou (OZP).

Predmet obnovy

Vybudovanie dažďovej kanalizácie, ktorá odvedie povrchové vody mimo areál Varne. Napojenie odkvapového systému, drenáž základov, zhotovenie retenčnej nádrže za účelom spomalenia odtoku vody do potoka, demontáž a montáž nového odkvapového systému, následne nutná výmena obvodového plášťa.

Úprava priestorov za účelom prenajatia časti objektu pre zariadenie občerstvenia, vybudovanie rampy pre OZP, vybudovanie sociálnych zariadení pre OZP.

Predpokladané debarierizačné prvky

1. verejné prístupné vonkajšie priestory objektu (záhrada, areál) prístupné pre OZP
2. informačný pult, výdajný pult, pokladňa prístupná pre ľudí na vozíku/OZP,
3. držadlá po oboch stranách schodiska
4. expozície prístupné pre ľudí na vozíku/OZP
5. na webovej stránke STM poskytnuté základné informácie o prístupnosti zariadenia a o prístupnosti podujatí pre návštevníkov
6. prístupné priestory oddychovej zóny pre návštevníkov – pre občerstvenie/bufet pre návštevníkov na vozíku/OZP
7. vypracovanie plánu evakuácie OZP
8. informačná debarierizácia prostredníctvom QR kódovej prezentácie
9. informačná debarierizácia v objekte prostredníctvom Braillovho písma
10. zavedené zvýhodnené vstupné pre OZP

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

1. Príprava debarierizačných prvkov do 31. 3. 2024
2. Verejné obstarávanie na stavebné práce 31. 1. 2024
3. Uzavretie zmluvy o dodaní stavebných prác 28. 2. 2024
4. Realizácia stavebných prác – 1. 3. 2024 – 30. 10. 2024
5. riešenie debarierizačných prvkov priebežne do 31. 12. 2024

Stav pripravenosti NKP

STM má pripravenú projektovú dokumentáciu, vyjadrenia príslušných orgánov, ako aj vyjadrenie stavebného úradu. STM vypíše verejné obstarávanie na dodávku stavebných prác. Doriešenie debarierizačných prvkov – príprava a realizácia reálna do 31. 12. 2024.

17. Forgáčov palác

Empírový mestský palác grófa Antona Forgáča z roku 1838 je nárožným objektom dnešného uličného bloku na Hlavnej a Vrátnej ulici v Košiciach. Objekt má 4 krídla okolo prestrešenej dvorany zo 40. rokov 20. storočia, kedy bol palác dispozične upravený pre potreby Hornouhorskej obchodnej banky a jeho dvor zastrešený presklenou dvojplášťovou konštrukciou s vnútornou rebrovou kupolou. Palác je čiastočne podpivničený, západné krídlo má jedno nadzemné, ostatné krídla dve nadzemné podlažia. Od roku 1954 je budova sídlom Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach a hlavnou budovou pre služby verejnosti, ktoré sa poskytujú celoročne 14 hodín denne. V budove sa nachádza knižničný depozit s približne 170 tisíc dokumentmi (suterén a 1.NP), hala knižnično-informačných služieb (1.NP), študovne odborných a špecializovaných fondov (2.NP), odborné a administratívne pracoviská knižnice a technologické zázemie s centrálnou serverovňou.

Palác je národnou kultúrnou pamiatkou, zapísanou v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri kultúrnych pamiatok pod číslom 1055/1 a zároveň sa nachádza v Pamiatkovej rezervácii Košice, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri pamiatkových rezervácií pod číslom 21.

Systematická údržba na objekte dlhodobo absentovala, čo sa najviac prejavilo na narušenej statike, nehospodárnej prevádzke (energeticky náročné osvetlenie a vykurovanie), výskyte hniloby a plesní v suteréne a podkrovi, zatekaní strechy, zlom stave odkvapového systému, zvetraných výplňových konštrukciách a opadávajúcej fasáde. V budove chýba bezbariérový prístup medzi jednotlivými podlažiami pre verejnosť, zamestnancov aj pre pohyb kníh pre účely poskytovania výpožičných služieb. Z hľadiska účelu budova nevyhovuje súčasným kapacitným a technologickým požiadavkám kladeným na funkcie modernej knižnice.

V roku 2020 bol vykonaný architektonicko-historický výskum budovy. Stav budovy sa sústavne a trvalo zhoršuje, čo konštatuje aj technická správa kultúrnej pamiatky TSKP V0136 Pro Monumenta spracovaná v roku 2020, ktorá uvádza stav budovy ako „narušený“.

Predmet obnovy

- Komplexná rekonštrukcia samotnej budovy Forgáčovho paláca: výmena strešnej krytiny a strešných okien, obnova a sanácia fasády, výmena výplňových konštrukcií, sanácia suterénu, stavebné úpravy interiéru, bezbariérovosť budovy pre fyzické osoby a pre prevoz kníh zo suterénu na 1.NP a 2.NP (dobudovanie 2 výťahov), optimalizácia klimatických, svetelných a zvukových podmienok, inštalácia bezpečnostných technológií
- Päťpodlažná bezbariérová prístavba (s výťahom) v dvorovej časti
- Záhrada s novými funkciami pre návštevníkov
- Prekrytie v súčasnosti nevyužitej terasy s plochou 246,00 m² ETFE fóliou s funkciami pre návštevníkov

Výstupom obnovy bude o. i.:

- Rozšírenie kapacity a variability návštevníckych miest pre štúdium, klubovú činnosť, vzdelávanie, stretávanie sa a pod.
- Vytvorenie zvukovo izolovaných priestorov a tichých zón, tímových a individuálnych študovní
- Vytvorenie čítárne s literárnou kaviarňou
- Modernizácia mobiliáru (variabilný a ľahko udržiavateľný)
- Bezpečnosť budovy a návštevníkov, ochrana knižničného fondu (elektronický požiarový systém, elektronický zabezpečovací systém, prístupový systém, RFID technológie)
- Nové služby, o. i. samoobslužné služby 24x7 (výpožičky, vrátenie dokumentov)

Predpokladané debarierizačné prvky

- verejne prístupné vonkajšie priestory objektu - kultúrneho zariadenia (záhrada) sú prístupné aj pre ľudí na vozíku
- informačný pult a výdajný pult sú prístupné pre ľudí na vozíku (časť pultu znížená na výšku cca 75 cm)
- k výťahu je bezbarierový prístup pre ľudí na vozíku
- výťah má debarierizačné vybavenie - číslo na dispečing, indukčná slučka, videokamera
- v objekte (kultúrnom zariadení) je iné pomocné zariadenie na prekonanie podlaží (rampa)
- schody majú po oboch stranách držadlá (zábradlia, madlá)
- v objekte (kultúrnom zariadení) sú bezbariérové toalety
- expozície/knižničné regály/sála sú prístupné pre ľudí na vozíku
- na webovej stránke zariadenia poskytnuté základné informácie o prístupnosti zariadenia a o prístupnosti podujatí pre návštevníkov OZP

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Rok 2024:

- verejné obstarávanie na zhotoviteľa všetkých stupňov PD

- zhotovenie PD pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie
- získanie právoplatného stavebného povolenia

Rok 2025:

- zhotovenie kompletnej realizačnej PD
- ukončené verejné obstarávanie na zhotoviteľa

Rok 2026 - 2027:

- sťahovanie knižničného fondu a zamestnancov do ďalších budov knižnice alebo náhradných priestorov, kde sa budú môcť poskytovať vybrané služby verejnosti a vykonávať ďalšie hlavné činnosti počas rekonštrukcie paláca
- realizácia rekonštrukcie paláca a prístavby
- inštalácia mobiliáru a technológií

Rok 2028:

- PD porealizačného zamerania a kolaudačný proces
- sťahovanie knižničného fondu, pracovísk a zamestnancov do zrekonštruovaného objektu, príprava na spustenie prevádzky od 1.1.2029

Stav pripravenosti NKP

- spracovaná architektonická štúdia realizovateľnosti so stanoviskom Krajského pamiatkového úradu Košice (12/2022)
- majetkovo-právne vysporiadanie: budova je majetkom Ministerstva kultúry SR, v správe Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach

18. Depozitárne budovy ŠVK BB

NKP Meštiansky dom, Nám. Štefana Moysesu 44/16 je pôvodne neskoro renesančný meštiansky dom prestavaný v pol. 19. a zač. 20. storočia je súčasťou pamiatkovo chráneného územia pamiatkovej rezervácie Banská Bystrica, kde tvorí súčasť historickej zástavby s historickou stredovekou parceláciou v zachovanej situácii voči ulici a bloku. Objekt má zachovanú pôvodnú dispozíciu, klenby na 1 a 2 NP, objem strechy so štítovým murivom. Objekt tvorí typologický druh menšej obytnej stavby situovanej v zástavbe v blízkosti Hradného areálu.

Meštiansky dom je nárožný, dvojpodlažný, jednotraktový, štvorpriestorový s navzájom prechodnými priestormi radenými vedľa seba, časťou je situované podzemné podlažie. Hlavný vstup je priamo z ulice do úrovne 1 NP. Podzemné podlažie je jednopriestorové, prístupné schodiskom z 1 NP. 2 NP je pôdorysne usporiadané nad 1 NP. Do využívaného priestoru krovu vedie jednoramenné schodisko z úrovne 2 NP.

Strecha na meštianskom objekte je sedlová. Fasáda, dvere a okná vyžadujú reštaurovanie.

NKP je v súčasnosti využívaná ako depozitár Literárneho a hudobného múzea Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici. V NKP nie je protipožiarne zabezpečenie.

Predmet obnovy

Cieľom projektu je sprístupnenie časti zbierkového fondu Literárneho a hudobného múzea (LHM) verejnosti unikátnou formou – vytvorením konceptu otvoreného depozitára. Projekt priblíži verejnosti oblasť systematického usporiadania zbierkových predmetov, problematiku technologického zabezpečenia ich ochrany a odbornej správy, a vytvorí tak príležitosť nahliadnuť do vnútra múzejnej práce. Oboznámi návštevníkov s významom spravovania a využívania kultúrneho dedičstva ľudstva a spoločnej zodpovednosti odbornej i laickej verejnosti za jeho zachovanie a využívanie.

Obnova NKP počíta: 1) so stavebnými úpravami objektu, 2) s vybavením priestorov technickým zariadením na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zbierkových predmetov, 3) s vybavením priestorov technológiami na automatizované sledovanie a regulovanie klimatických podmienok, 4) s vybavením priestorov štandardizovaným mobiliárom na odborné uloženie zbierkových predmetov a 5) s vytvorením systému sprístupňovania zbierkových predmetov verejnosti.

Stavebné úpravy objektu:

- rekonštrukcia strechy, vonkajšej fasády objektu, inštalovanie nových odkvapových rúr, snehových zábran, oprava okien a dverí, oprava schodov,
- rekonštrukcia vnútorných priestorov objektu – oprava poškodených múrov, oprava kanalizácie, spevnenie podlahy v miestnosti na prízemí objektu nad pivnicou, rekonštrukcia toalety na toaletu pre verejnosť, kúrenia, vodovodných rozvodov, elektroinštaláčnych rozvodov,
- adaptácia podkrovia objektu za účelom rozšírenia plochy depozitárnych priestorov,
- adaptácia časti objektu na prízemí za účelom vytvorenia otvoreného depozitára,
- príprava technických podmienok na inštalovanie systému osvetlenia a klimatizácie priestorov.

Bezpečnosť a ochrana zbierkových predmetov:

- elektronický zabezpečovací systém,
- elektronický protipožiarne systém,
- zavedenie internetu v objekte,
- zavedenie technológie rádiových identifikačných predmetov RFID, integrovanú s katalogizačným systémom, označenie zbierkových predmetov RFID kódmi, prenosné čítacie zariadenie RFID kódov, prenosné stacionárne čítacie zariadenie RFID brány,
- zabezpečenie štandardizovaného obalového materiálu na odborné uloženie zbierkových predmetov.

Zabezpečenie štandardných klimatických podmienok:

- zariadenie na automatizované sledovanie a regulovanie klimatických podmienok,
- zamedzenie priameho osvetlenia denným svetlom,
- inštalovanie systému osvetlenia nepoškodzujúceho zbierkové predmety.

Mobiliár na odborné uloženie zbierkových predmetov:

- presklené nasvietené prachotesné, protipožiarne vitríny, vybavené monitormi s evidenciou uložených predmetov,
- vitríny špeciálne upravené pre uloženie predmetov tak, aby boli vizuálne dostupné.

Systém sprístupňovania zbierkových predmetov verejnosti:

- vytvorenie časti – Otvorený depozitár s umožnením vhladu/vstupu návštevníkov do priestorov depozitára,
- zavedenie informačného systému prostredníctvom moderných technológií a RFID kódov,

- vytvorenie systému služieb pre návštevníkov.

Predpokladané debarierizačné prvky

- schody majú po obidvoch stranách držadlá (zábradlia, madlá),
- na webovej stránke zariadenia poskytnuté základné informácie o prístupnosti zariadenia a o prístupnosti podujatí pre návštevníkov OZP,
- informačná debarierizácia v objekte je vykonávaná prostredníctvom QR kódovej prezentácie,
- sprístupňovanie zbierok a zbierkových predmetov z depozitára online.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

2024 – architektonická štúdia, architektonicko-historický a umelecko-historický prieskum, projektová dokumentácia

2025 - inžinierska činnosť pre vydanie stavebného povolenia, verejné obstarávanie

2026 - 2027– realizácia rekonštrukcie

2028 – interiérové vybavenie

Stav pripravenosti NKP

Obnova NKP Meštiansky dom, Nám. Štefana Moysesu vyžaduje povoľovacie procesy. Objekt je majetkovo-právne vysporiadaný a je stanovený zámer projektu. V roku 2020 bol KPÚ Banská Bystrica spracovaný aktualizčný list kultúrnej pamiatky. K dispozícii je technický popis objektu a výkresová dokumentácia z roku 1967. V súčasnosti nie je spracovaná žiadna dokumentácia k obnove (architektonická alebo iná štúdia realizovateľnosti, projektová dokumentácia, a nadväzujúce).

19. Štátna opera v Banskej Bystrici

„Rekonštrukcia národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici“, bola schválená Uznesením Vlády SR č. 354 z 3. júla 2019. Verejná práca je registrovaná v registri investičných akcií MF SR pod číslom investičnej akcie č. 40 049 v rámci programu 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť aj je zaradená do Súhrnného programu verejných prác Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky pod poradovým číslom 873. Na pripravovanú verejnú prácu je vypracovaný stavebný zámer, ktorý je schválený štátnou expertízou - „Protokolom o vykonaní štátnej expertízy č. 3/2020 zo dňa 19. 2. 2020“.

Predmet obnovy

„Rekonštrukciou národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici“ dôjde k obnove národnej kultúrnej pamiatky, ktorá je zapísaná v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok pod č. 108/1. Ako svoju prvú stavbu ju naprojektoval Prof. Ing. arch. Emil Belluš, postavená bola v roku 1929. Odvtedy až doteraz nebola realizovaná žiadna komplexná obnova historickej budovy Štátnej opery. Boli realizované opravy a rekonštrukcie tých častí historickej budovy, ktoré sa dostali do havarijného stavu. Dôvody realizácie celkovej rekonštrukcie sú nasledovné :

1. Prepojenie technologických častí novovzniknutých priestorov s priestormi v historickej budove nie je vo veľkej časti kompatibilné v zmysle nových noriem a vyhlášok.
2. Komplexné vyriešenie prevádzkových priestorov ŠO na dlhé obdobie.
3. Pripomienky a upozornenia Pamiatkového úradu vzhľadom na ochranu národnej kultúrnej pamiatky.
4. Pripomienky a upozornenie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva na nevyhovujúce pracovné prostredie (zatečené a plesnivé omietky od častých porúch splaškovej kanalizácie) a nevyhovujúce pracovné postupy pri navážaní a odvážaní kulís.
5. V historickom objekte postupne zlyhávajú:
protipožiarne zariadenia (napríklad požiarne opona je nevyhovujúca),
bezpečnostný systém,
rozvod inžinierskych sietí vody a kanalizácie (zápach z kanalizácie v budove),
elektroinštalácia a slaboprúdové rozvody,
divadelná technológia a osvetlenie,
sedadlá v hľadisku,
zrekonštruované hygienické zariadenia návštevníkov sú napojené na zlyhávajúce staré rozvody.
6. Samotná historická budova Štátnej opery nutne potrebuje rekonštrukciu z nasledovných dôvodov:
- obnaženie a korodovanie výstuže v exteriéri na nosných železobetónových konštrukciách budovy,
- život chodcov ohrozuje opadávajúca vonkajšia omietka a vonkajšie travertínové obloženie stĺpov nástupného portálu,
- všetky terasy (je ich päť) sú v havarijnom stave, ich izolácie a oplechovania sú nefunkčné, stavebné konštrukcie sa rozpadávajú,
- zatekaním na jednej terase došlo k poklesu kamenného trámu – statická porucha,
- pôvodné drevené okná a dvere sa rozpadávajú a sú nefunkčné.
7. Vytvorením nových skladových priestorov a rekonštrukciou výrobných dielní by sa eliminovali škody na štátnom majetku (umelecké kostýmy, rekvizity, nábytok) a zároveň by sa vytvorili pracovné podmienky v súlade s platnou legislatívou v oblasti bezpečnosti pri práci a hygienickými normami pre zamestnancov.
8. Zníženie prevádzkových nákladov na:
- tepelné straty vykurovania (budovy sú nezateplené),
- prenájom skladových priestorov na Zvolenskej ceste.

Predpokladané debarierizačné prvky

Po realizácii „Rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici“, bude splnených viacero debarierizačných prvkov, z ktorých vyberáme nasledovné:

- v blízkosti vstupu do Štátnej opery bude vyhradené parkovacie miesto pre osoby OZP,
- k výťahu bude bezbarierový prístup pre ľudí na vozíku,
- informačná debarierizácia v Štátnej opere bude vykonávaná prostredníctvom brailovho písma,
- propagačné materiály organizácie budú dostupné v týchto formátoch: Brailove písmo.

Indikatívny harmonogram realizácie aktivít

Aktivity budú realizované do roku 2027/2028.

Stav pripravenosti NKP

K rekonštrukcii národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici je k 10/2023 zhotovená kompletná dokumentácia pre územné rozhodnutie.

V roku 2022 sa uskutočnilo verejné obstarávanie - súťaž pre výber zhotoviteľa na vypracovanie projektovej dokumentácie. Po vyhodnotení súťaže na výber zhotoviteľa projektovej dokumentácie, bola dňa 10. januára 2023 podpísaná zmluva o dielo na vypracovanie projektovej dokumentácie (projekt pre územné rozhodnutie, projekt pre stavebné povolenie, realizačný projekt, s tým súvisiacia inžinierska činnosť a odborný autorský dozor). Plánovaný termín ukončenia projekčných prác je jún 2024.

Následne bude vyhlásené verejné obstarávanie na výber zhotoviteľa stavby. Termín ukončenia realizačných prác úzko súvisí s ukončením verejného obstarávania na výber zhotoviteľa, predpoklad ukončenia celkovej stavby je v roku 2028. Realizácia navrhovanej rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky bude prebiehať počas prevádzky divadla a preto je časovo omnoho náročnejšia.